

Ocena programowa Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Rzeszowski
Al. Tadeusza Rejtana 16 C
35-959 Rzeszów

Nazwa ocenianego kierunku studiów: administracja

1. Poziom/y studiów: licencjackie
2. Forma/y studiów: stacjonarne/niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Nauki prawne, Nauki o polityce i administracji

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	161	89

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Nauki o polityce i administracji	19	11

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu .....²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....²
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagoga specjalnego
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Opis zakładanych efektów uczenia się określa załącznik nr 1.2 do Uchwały nr 133/02/2022 Senatu UR

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku administracja, studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim (Zał. 1b) Opis efektów uczenia się przedstawia poniższa tabela.

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Obowiązuje od roku akademickiego 2022/2023

Nazwa kierunku studiów	Administracja	
Poziom studiów	Studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2020 r., poz.226) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **
Wiedza. Absolwent:		
K_W01	ma podstawową wiedzę o charakterze nauk prawnych, w tym prawno-administracyjnych, ich miejscu w systemie nauk społecznych i rozpoznaje relacje do innych nauk społecznych, zna zarys ewolucji podstawowych instytucji administracyjnych i prawnych, a także ma wiedzę o poglądach doktryny i orzecznictwa na temat struktur i instytucji prawnych i administracyjnych oraz rodzajów więzi społecznych występujących na gruncie nauki administracji;	P6S_WG
K_W02	ma podstawową wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami administracji publicznej;	P6S_WG
K_W03	zna podstawową terminologię z zakresu dyscyplin naukowych realizowanych według planu studiów administracyjnych;	P6S_WG
K_W04	zna i rozumie metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych właściwe dla nauk administracyjnych pozwalające opisywać organy administracji publicznej, ich struktury oraz zasady działania;	P6S_WG
K_W05	posiada wiedzę o źródłach prawa, o normach i regułach (prawnych, moralnych, etycznych i organizacyjnych) wykorzystywanych w naukach administracyjnych;	P6S_WG

K_W06	posiada wiedzę na temat współczesnych ustrojów państwowych, zasad organizacji i funkcjonowania naczelných organów państwowych;	P6S_WG
K_W07	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;	P6S_WK
K_W08	zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, a w szczególności zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, wykorzystując wiedzę z zakresu administracji;	P6S_WK
K_W09	posiada podstawową wiedzę o człowieku jako podmiocie stosunków publicznoprawnych i prywatnoprawnych, jego prawach i obowiązkach oraz środkach i zasadach ochrony statusu jednostki;	P6S_WK
K_W10	zna i rozumie najważniejsze dylematy jakie niesie za sobą rozwój cywilizacyjny w obrębie nauk prawnoadministracyjnych i ekonomicznych.	P6S_WK
Umiejętności. Absolwent:		
K_U01	potrafi prawidłowo identyfikować i interpretować zjawiska prawne, społeczne, ekonomiczne, polityczne i organizacyjne, analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności administracyjnej;	P6S_UW
K_U02	posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej z dziedziny nauk administracyjnych do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych w administracji;	P6S_UW
K_U03	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii;	P6S_UW
K_U04	potrafi analizować i interpretować teksty prawne i naukowe oraz wykorzystywać orzecznictwo w celu rozwiązywania podstawowych problemów będących przedmiotem analizy;	P6S_UW
K_U05	potrafi posługiwać się podstawową wiedzą teoretyczną w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań w administracji, potrafi znaleźć rozwiązania konkretnych problemów pojawiających się w stosowaniu przepisów prawnych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań;	P6S_UW

K_U06	posługuje się językiem obcym w zakresie dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla administracji, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6S_UK
K_U07	posiada umiejętność prowadzenia debaty, potrafi samodzielnie przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne i prezentacje multimedialne, poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu nauk prawnych, nauk o administracji, ekonomicznych, politycznych oraz innych dyscyplin naukowych z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł;	P6S_UK
K_U08	potrafi planować i organizować pracę indywidualną i zespołową oraz aktywnie współdziałać w grupie, przyjmując w niej określone role;	P6S_UO
K_U09	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia się i rozwoju zawodowego; jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych.	P6S_UU
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści w sposób umożliwiający konstruktywną wymianę poglądów i właściwą analizę problemu;	P6S_KK
K_K02	posługiwania się wiedzą i opiniami ekspertów z zakresu nauk o administracji oraz prawidłowego i samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zawodu urzędnika administracji;	P6S_KK
K_K03	wypełniania zobowiązań społecznych oraz samodzielnego lub zespołowego przygotowywania projektów społecznych;	P6S_KO
K_K04	inicjowania działania i współdziałania na rzecz interesu społecznego z uwzględnieniem wymogów prawnych, administracyjnych i ekonomicznych;	P6S_KO
K_K05	przedsiębiorczego i kreatywnego myślenia oraz działania z wykorzystaniem wiedzy zdobytej w trakcie studiów;	P6S_KO
K_K06	odpowiedzialnego pełnienia różnych ról zawodowych w organach administracji z dochowaniem wszelkich standardów i zasad etyki zawodowej oraz dbałości o nie.	P6S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Renata Świrgoń - Skok	dr hab., prof. UR – Dyrektor INP
Agata Barczewska-Dziobek	dr hab., prof. UR – kierownik zespołu
Grzegorz Maroń	dr hab., prof. UR – Z-ca dyrektora INP
Sabina Grabowska	prof. dr hab. – Dziekan KNS
Marcin Niemczyk	dr - Prodziekan KNS
Marcin Merkwa	dr – członek zespołu
Katarzyna Czop	mgr – członek zespołu
Marta Jakubowska - Rząd	mgr -Kierownik działu jakości i akredytacji
Małgorzata Smyczek	mgr -Kierownik dziekanatu KNS
Ewelina Bobowska	mgr - Sekretariat INP

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	5
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	31
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	44
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	52
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	60
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	62
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	67
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	78
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	80
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	87
Część III. Załączniki	89
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	89
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Rzeszowski (UR) został utworzony na mocy ustawy uchwalonej 7 czerwca 2001 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 4 lipca 2001 roku. Uczelnia powstała z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Obecnie jest to największa uczelnia w województwie podkarpackim, zatrudniająca 1378 nauczycieli akademickich, prowadząca 67 kierunków studiów, na których kształcą się 15 tysięcy studentów. Wysoki poziom i jakość prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim badań naukowych potwierdzają wyniki ewaluacji jakości działalności naukowej ogłoszone przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, które przyznały pełnię praw akademickich tj. uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego wszystkim 22 poddanych ocenie dyscyplinom, spośród których 1 uzyskała kategorię naukową A+, 7 kategorię A, a 14 kategorię B+.

Oferta Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego obejmuje kształcenie w 20 dyscyplinach naukowych i 2 dyscyplinach artystycznych. Uczelnia zapewnia również możliwość podnoszenia kwalifikacji w ramach oferowanych form studiów podyplomowych.

Realizując swoją misję, Uniwersytet Rzeszowski stanowi dla studentów i doktorantów kulturotwórczy, przedsiębiorczy i nowoczesny ośrodek akademicki zapewniający optymalne warunki studiowania, w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę oraz nowoczesne zaplecze naukowo-badawcze sprzyjające wysokiej jakości badań. W 2015 roku Uczelni przyznano Złote Godło – Najwyższa Jakość Quality International w kategorii QI SERVICES - usługi najwyższej jakości w ramach realizacji projektów unijnych. Ze względu na swoje położenie geograficzne, Uczelnia odgrywa ważną rolę w procesie edukacji międzykulturowej i transgranicznej. W ramach podjętych działań na rzecz umiędzynarodowienia, UR na podstawie podpisanych umów bilateralnych współpracuje ze 180 uczelniami i instytucjami zagranicznymi. Współpraca w ramach programu Erasmus+ obejmuje 233 uczelnie z obszaru Unii Europejskiej oraz 63 uczelnie z krajów poza UE.

Kadra naukowa Uniwersytetu uczestniczy w realizacji wielu projektów naukowych i badawczych. O ich aktywności świadczą uzyskane nagrody za największy wpływ na postrzeganie polskiej nauki na świecie: ELSEVIER Research Impact Leaders Awards przyznane w kategoriach: Agricultural Sciences (2017 r., 2018 r., 2020 r.) i Humanities (2017 r.), oraz wyróżnienie ELSEVIER Research Impact Leaders Awards w kategorii Agricultural Sciences (2019 r.). Uniwersytet Rzeszowski znalazł się również na liście QS World University Ranking by Subject, plasując się na 21 miejscu wśród polskich uczelni. Ponadto, 11 maja 2022 roku Komisja Europejska przyznała Uniwersytetowi Rzeszowskiemu prestiżowe logo „HR Excellence in Research”, co potwierdza przynależność naszej uczelni do grupy instytucji realizujących najwyższe standardy i zasady określone w Europejskiej Karcie Naukowca.

Odpowiedzią Uczelni na wyzwania rzeczywistości w wymiarze naukowym i edukacyjnym jest szeroko rozumiana koncepcja „uniwersytetu otwartego”, „edukacji przez całe życie”. W tym kontekście UR jest nie tylko realizatorem kształcenia na poziomie wyższym, ale instytucją dla każdego, która poprzez bogatą ofertę wykładów, kursów, szkoleń uwzględnia także kwalifikacje, zainteresowania, potrzeby i indywidualne możliwości studentów, osób pracujących bądź seniorów. Na Uczelni funkcjonuje Mały Uniwersytet Rzeszowski (MUR), a od 2018 roku, w ramach projektu prowadzonego wspólnie z Fundacją Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza również Dziecięcy Uniwersytet Techniczny, którego celem jest zwiększenie popularności nauk ścisłych, zwłaszcza technicznych, wśród dzieci i młodzieży. W strukturze Uniwersytetu ma swoje miejsce Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie im. S. Barańczaka, oferujące naukę na trzech profilach oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku prowadzący zajęcia w kilkunastu klubach i sekcjach. W rankingu Perspektyw 2023, Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie znalazło się w gronie 3 najlepszych liceów w Rzeszowie i uplasowało na 114 miejscu wśród liceów ogólnokształcących w kraju.

Wprowadzona od 1 października 2019r. nowa struktura Uczelni, zgodnie ze Statutem UR, uwzględnia podział na 4 główne jednostki organizacyjne (kolegia) prowadzące działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (Kolegium Nauk Humanistycznych, Kolegium Nauk Medycznych, Kolegium Nauk Przyrodniczych oraz Kolegium Nauk Społecznych).

Kształcenie na kierunku „Administracja” realizowane jest w Kolegium Nauk Społecznych, w Instytucie Nauk Prawnych (poprzednio, do 30 września 2019 r., na Wydziale Prawa i Administracji) na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim oraz praktycznym w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Ostatni rok studiów I stopnia o profilu praktycznym przypada na rok akademicki 2023/2024 (III rok), zaś realizacja studiów II stopnia o tym profilu zakończona została ostatecznie w roku akademickim 2022/2023 (II rok). Na mocy decyzji Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 lipca 2022 r. Uniwersytet Rzeszowski Instytut Nauk Prawnych uzyskał pozwolenie na utworzenie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Administracja. Podstawę realizacji programu studiów na ww. kierunku stanowi dorobek naukowy, dydaktyczny oraz doświadczenie zawodowe kadry Instytutu. Jakość badań naukowych w Instytucie Nauk Prawnych potwierdza uzyskanie kategorii A dla dyscypliny „nauki prawne” w procesie ewaluacyjnym.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1 Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Administracja – studia licencjackie, mieszczą się w dyscyplinie nauk prawnych i nauk o administracji i polityce, będąc ściśle powiązane z misją UR, którego rolą jest kształcenie wysokiej klasy specjalistów na potrzeby współczesnej nauki, kultury i gospodarki. Misja UR rozumiana jest jako powód istnienia organizacji wyróżniający ją na tle innych i odnosi się do pełnionych ról i obszarów funkcjonowania UR, tj. obszaru naukowego, edukacyjnego, kulturotwórczego w przestrzeni życia społecznego i gospodarczego Podkarpacia, Kraju, Europy i Świata. UR prowadzi badania naukowe na rzecz osiągnięcia postępu wiedzy naukowej, z korzyścią dla różnych dziedzin nauki oraz praktyki gospodarczej.

Koncepcja kształcenia na kierunku Administracja jest zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030 (załącznik do uchwały nr 59/03/2021 Senatu UR z dnia 25 marca 2021 r.) (https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/uczelnia/strategia-rozwoju?file=files/ur/import/private/18/Rozne/Zalacznik-nr-1-do-Uchwaly-Senatu-nr-59_03_2021-Strategia-Rozwoju-UR-2021-2030.pdf&cid=4372721) oraz Strategią Rozwoju Kolegium Nauk Społecznych (załącznik do uchwały nr 1/10/2021 Rady Naukowej Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie zatwierdzenia zgodnej ze Strategią Rozwoju UR, Strategii Rozwoju Kolegium Nauk Społecznych, <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/kolegium/strategia-rozwoju>).

Idea kształcenia na kierunku Administracja jest spójna z celami określonymi w Strategii Rozwoju UR na lata 2021-2030, w szczególności w zakresie:

- ciągłego podnoszenia jakości działalności naukowej,
- wysokiego i atrakcyjnego poziomu kształcenia w oparciu o badania naukowe, wiedzę i umiejętności praktyczne oraz uniwersalne wartości uniwersyteckie,
- doskonalenia programów studiów i realizację kształcenia uwzględniającego potrzeby gospodarki oraz życia publicznego zgodnie z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- doskonalenia współpracy na linii nauka – kształcenie, ściśle powiązanie programów studiów z badaniami naukowymi,
- wysokiej aktywności naukowej studentów, w tym efektywne wspieranie studenckiego ruchu naukowego oraz zwiększanie udziału studentów w realizacji badań naukowych,
- rozwijania nowoczesnej infrastruktury dydaktyczno-badawczej,

- rozwijania systemu praktyk studenckich,
- rozwoju współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Koncepcja kształcenia na kierunku Administracja jest także bezpośrednio związana z misją Kolegium Nauk Społecznych UR, która odzwierciedla zasadnicze elementy misji UR, takie jak m.in. tworzenie kapitału intelektualnego dla regionu w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę, nowoczesną bazę naukowo-badawczą oraz wysokiej jakości badania naukowe.

Celem kształcenia na kierunku Administracja jest uzyskanie przez studenta gruntownej i wszechstronnej wiedzy, umiejętności i kompetencji do wykonywania przyszłego zawodu, poprzez realizację zajęć dydaktycznych powiązanych z nauką i praktyką zawodową oraz badaniami naukowymi. Realizacja programu studiów pozwala na nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do pełnienia ważnych ról w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, zarówno w kraju, jak i za granicą. W tym celu działalność Instytutu Nauk Prawnych Kolegium Nauk Społecznych UR ukierunkowana jest również na rozwijanie i wspieranie aktywnego udziału studentów w badaniach i wydarzeniach naukowych związanych z kierunkiem kształcenia, do uczestnictwa w życiu uczelni i otoczeniu społeczno-gospodarczym, jak również przygotowanie absolwentów do osiągania sukcesów i świadomego kierowania swoim rozwojem osobistym i zawodowym. Postawy studentów kształtowane są zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Absolwenci kierunku Administracja są przygotowani do upowszechniania nabytej w toku uczenia się wiedzy i umiejętności. Przygotowywani są także do dalszych etapów kształcenia (Szkoła Doktorska) oraz wdrażani do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności w myśl koncepcji „uczenia się przez całe życie”.

Bardzo ważnym elementem w koncepcji kształcenia na kierunku Administracja, jest współpraca z instytucjami otoczenia reprezentującymi organy władzy publicznej (np. policja, inspekcja pracy), w szczególności z jednostkami samorządu terytorialnego. Cel ten jest realizowany głównie poprzez współpracę w zakresie wspólnych przedsięwzięć, takich jak konferencje, szkolenia, warsztaty, konkursy przedmiotowe oraz praktyki, a także przy formułowaniu programu nauczania na kierunku Administracja.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku Administracja, jest przygotowanie specjalistów o odpowiednich kwalifikacjach, posiadających wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne, kompetencje społeczne w zakresie nauk prawnych i nauk o polityce i administracji, które uczynią absolwenta przygotowanym do pracy urzędniczej na niskim i średnim szczeblu o charakterze pomocniczym wobec podmiotów decyzyjnych w różnych rodzajach administracji publicznej – tak rządowej, jak i samorządowej – oraz do podejmowania pracy w instytucjach niepublicznych.

Absolwent jest przygotowany do wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej i praktycznej w pracy urzędniczej niższego szczebla w różnych podmiotach, organach i instytucjach administracji publicznej, w sektorze prywatnym, a także bankowym.

Koncepcja kształcenia realizowana na kierunku Administracja i związane z nią aktualnie realizowane cele kształcenia, są zgodne ze strategią i misją uczelni oraz polityką jakości kształcenia. Powstała ona na bazie współpracy interesariuszy wewnętrznych (studenci, pracownicy kierunku) i zewnętrznych (w szczególności z przedstawicielami samorządu terytorialnego).

W opracowaniu koncepcji i programów kształcenia wykorzystywano ustawy i rozporządzenia dotyczące szkolnictwa wyższego. Ponadto, prowadzone w Instytucie Nauk Prawnych UR statutowe badania naukowe odzwierciedlają szerokie spektrum zainteresowań nauczycieli akademickich w obszarze nauk prawnych i nauk o administracji i polityce i stanowią podstawę realizacji na wysokim poziomie treści przedmiotowych, które zostały ujęte w programie studiów.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową (w tym główne kierunki działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejsze osiągnięcia naukowe uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będące wynikiem tej działalności [(kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe], sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym

uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach).

Działalność naukowa w dyscyplinach nauki prawne i nauki o polityce i administracji do 30 sierpnia 2019 roku była prowadzona na Wydziale Prawa i Administracji, a od 1 września 2019 roku jest realizowana w Instytucie Nauk Prawnych, wchodzącym w skład Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Zgodnie z ogłoszonymi przez Ministerstwo Edukacji i Nauki wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017-2021 Uniwersytet Rzeszowski uzyskał kategorię A w dyscyplinie nauki prawne (Załącznik 2).

W grupie 89 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk Prawnych (stan na dzień 1.10.2023 r.): 5 posiada tytuł naukowy profesora, 23 stopień naukowy doktora habilitowanego, 42 stopień naukowy doktora, 19 tytuł zawodowy magistra.

Ciągły i efektywny rozwój naukowy kadry Instytutu Nauk Prawnych znajduje odzwierciedlenie w liczbie uzyskanych awansów naukowych w latach 2018-2023. W okresie tym 5 nauczycieli uzyskało tytuł naukowy profesora, 11 – stopień naukowy doktora habilitowanego, a 11 stopień naukowy doktora.

Tabela nr 1.1. Awanse naukowe nauczycieli akademickich stanowiących kadrę na kierunku Administracja w latach 2018-2023			
Lp.	imię i nazwisko nauczyciela akademickiego	rok uzyskania stopnia/tytułu naukowego	podmiot nadający stopień naukowy
Tytuł profesora			
1	Elżbieta Dynia	2022	
2	Elżbieta Feret	2023	
3.	Viktoria Serzhanova	2023	
4.	Sabina Grabowska	2023	
5.	Radosław Grabowski	2024	
Stopień doktora habilitowanego			
1	Aneta Arkuszewska	2020	Uniwersytet Wrocławski
2	Agata Barczewska-Dziobek	2020	Katolicki Uniwersytet Lubelski
3	Lidia Brodowski	2020	UMCS w Lublinie
4	Anna Kościółek	2019	UMCS w Lublinie
5	Aneta Kowalczyk	2019	UMCS w Lublinie
6	Dagmara Kuźniar	2020	UMCS w Lublinie
7	Grzegorz Maroń	2019	UMCS w Lublinie
8	Grzegorz Pastuszko	2020	UMCS w Lublinie
9	Beata Stępień-Załucka	2019	Uniwersytet Wrocławski
10	Roman Uliasz	2019	Uniwersytet Wrocławski
11	Maria Bosak-Sojka	2024	Katolicki Uniwersytet Lubelski
Stopień doktora			
1	Beata Bachurska	2021	Uniwersytet Rzeszowski
2	Oskar Bróż	2023	Uniwersytet Śląski
3	Anna Hadała-Skóra	2021	UMCS w Lublinie
4	Karol Hermanowski	2022	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
5	Wojciech Kosior	2019	SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie
6	Ewa Kubas	2020	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

7	Sabina Kubas	2022	UMCS w Lublinie
8	Joanna Łubina	2022	SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie
9	Marta Sagan-Martko	2020	Katolicki Uniwersytet Lubelski
10	Rajmund Stapiński	2023	Uniwersytet Śląski w Katowicach
11	Anna Wójtowicz-Dawid	2018	Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk

Do osiągnięć naukowych pracowników Instytutu Nauk Prawnych należą również liczne publikacje naukowe ich autorstwa, z których znaczna część ukazała się w wysoko punktowanych czasopismach naukowych. Na dorobek naukowy pracowników Instytutu Nauk Prawnych z lat 2020-2023 składa się 882 publikacji naukowych, z których 840 ukazało się w czasopismach i wydawnictwach z listy Ministra Edukacji i Nauki (strukturę publikacji naukowych przedstawia tabela nr 1.2). Wśród publikacji naukowych znajduje się m.in. 4 artykuły w czasopismach za 200 pkt.; 24 artykuły w czasopismach za 140 pkt., 141 artykułów w czasopismach za 100 pkt oraz 51 monografii za 120 pkt. (szczegółowy wykaz wysokopunktowanych publikacji naukowych zawiera zał. 3). Wiele z nich (75 artykułów naukowych za 140 i 100 pkt) to publikacje anglojęzyczne.

Tab. 1.2 Struktura publikacji naukowych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego

Kategoria publikacji naukowej według punktacji MEiN	Łączna liczba publikacji za lata 2020-2023	2023	2022	2021	2020
Artykuły naukowe za 200 pkt	4	4	0	0	0
Artykuły naukowe za 140 pkt	24	18	3	2	1
Artykuły naukowe za 100 pkt	140	28	39	39	34
Artykuły naukowe za 70 pkt	92	10	29	39	14
Artykuły naukowe za 40 pkt	97	5	13	25	54
Artykuły naukowe za 20 pkt	12	0	6	2	4
Monografie za 120 pkt	43	7	10	17	9
Redakcja monografii (40 pkt)	24	7	6	4	7
Rozdział w monografii (20 pkt) ³	299	53	70	46	130
Publikacje naukowe spoza listy czasopism i wydawnictw MEiN	30	5	7	9	9

Pracownicy Instytutu Nauk Prawnych w okresie lat 2020-2023 uzyskali 8 grantów zewnętrznych na działalność naukową (tabela nr 1.3).

³ W tym autorstwo haseł do komentarzy do kodeksów (ustaw).

Tabela nr 1.3 Granty pracowników Instytutu Nauk Prawnych UR za lata

Lp.	Tytuł projektu badawczego	Nazwa konkursu i numer projektu	Kierownik projektu	Kwota	Okres realizacji
1.	Pojęcie pracownika. Konieczność redefinicji granic stosunku pracy	OPUS 20 2020/39/B/HS5/00037	dr Agata Ludera-Ruszel	129 654 zł	2021 - 2024
2.	Riccobono Seminar – amerykańskie spojrzenie na prawo rzymskie (badania porównawcze)	MINIATURA 3 2019/03/X/HS5/00005	dr Wojciech Kosior	35 200 zł	2019 -2023
3.	Internetowy Serwis Edukacji Obywatelskiej - platforma współpracy nauki ze społeczeństwem	Nauka dla społeczeństwa NdS/551978/2022/2022	dr hab. prof. UR Radosław Grabowski	391 710,70 zł	2022 - 2024
4.	Kulturowe i prawne determinanty dawstwa komórek rozrodczych w Japonii	MINIATURA 4 2020/04/X/HS5/00237	Dr Rafał Łukasiewicz	12.250 zł.	2020 - 2021
5.	Rozkaz w prawie karnym międzynarodowym na przykładzie orzecznictwa Międzynarodowego Trybunału Karnego ds. byłej Jugosławii	MINIATURA 3 2019/03/X/HS5/01390	Dr Katarzyna Czeszejko-Sochacka	9.637 zł.	2019- 2020
6.	„We care for those who care - Care4Care”	Program Ramowy Unii Europejskiej Horyzont Europa	dr Agata Ludera Ruszel – koordynator projektu ze strony Uniwersytetu Rzeszowskiego		2021-2027
7.	Projekt „OBSERWATORIUM MIASTA – platforma współpracy środowiska akademickiego z otoczeniem”	Nauka dla Społeczeństwa w obszarach programu „Doskonałość naukowa” i „Nauka dla innowacyjności”.	Dr hab. prof. UR Sabina Grabowska	425 212,50 zł.	2022 - 2024
8.	„Obserwatorium dostępności usług publicznych”	„Nauka dla Społeczeństwa II”.	Dr M. Niemczyk, mgr S. Bździuch	930 765,00 zł	?

W ramach działalności statutowej Uniwersytetu Rzeszowskiego pracownicy Instytutu Nauk Prawnych realizują priorytetowe oraz pozostałe (pozapriorytetowe) zadania badawcze.

Zadania priorytetowe:

1. Samorząd na usługach obywateli
  2. Cywilnoprawne granice wolności, praw i obowiązków konstytucyjnych
  3. Idee i instytucje polityczno–prawne w aspekcie historycznym i współczesnym
  4. Implementacja instytucji prawa prywatnego do publicznego na przykładzie wybranych zagadnień
- Ponadto każda z jednostek organizacyjnych Instytutu realizuje własne zadania pozapriorytetowe, związane z profilem i badaniami jej pracowników.

Instytut Nauk Prawnych wydaje 2 czasopisma naukowe znajdujące się na liście punktowanych czasopism ogłoszonych przez Ministra Edukacji i Nauki. Są to „Ius et Administratio” [<http://iusetadministratio.eu/>] oraz „Acta Iuridica Resoviensia” [<https://journals.ur.edu.pl/zeszyty-sp>]. Drugie z czasopism zostało zakwalifikowane przez Ministra Edukacji i Nauki do udziału w programie "Rozwój czasopism naukowych" (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/aktualnosci/acta-iuridica-resoviensia-39343>)

Instytut Nauk Prawnych lub poszczególne jednostki (Zakłady/Pracownie) wchodzące w skład jego struktury zakłady był organizatorem lub współorganizatorem szeregu konferencji naukowych (tabela nr 1.4)

Tabela nr 1.4 Konferencje naukowe zorganizowane przez Instytut Nauk Prawnych UR

Lp.	Tytuł konferencji	Organizator	Miejsce, data
1	Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Wybrane aspekty etyki zawodowej w zawodach prawniczych” KTO? Czy to INP 15 grudnia 2023 r. (online)	Instytut Nauk Prawnych	15 grudnia 2023 r. (online)
2	Konferencja naukowa pt. „Praca zdalna w praktyce. Bezpieczeństwo w sieci – ochrona danych osobowych”	Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego, oraz Państwowa Inspekcja Pracy – Okręgowy Inspektorat Pracy w Rzeszowie	Rzeszów, 12 grudnia 2023 r.
3	Konferencja naukowa pt. „Świadcząca rola samorządu”	Zakład Prawa i Postępowania Administracyjnego oraz Zakład Prawa Finansowego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego	Kobornia k. Krosna, 7-9 maja 2023 r.
4	Międzynarodowa IX Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii nt. "Konflikt na Ukrainie w świetle międzynarodowego prawa lotniczego i kosmicznego"	Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego i Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów oraz Katedra Awioniki i Sterowania Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej	Rzeszów, 20 - 21 kwietnia 2023 r
5	Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „Wybitni absolwenci Lwowskiego	Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego,	Lwów, 24 marca 2023 r.

	Wydziału Prawa Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki i ich rola w historii formacji Państwa Ukraińskiego”	Wydział Prawa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II	
6	Konferencja naukowa pt. „Praca zdalna – doświadczenia i wyzwania”	Zakładu Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	Rzeszów, 5 grudnia 2022 r.
7	Zjazd Katedr i Zakładów Prawa Finansowego i Prawa Podatkowego: „Misja prawa finansowego - wyzwania współczesności”	Zakład Prawa Finansowego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego	Rzeszów, 16-18 października 2022 r.
8	Konferencja Naukowa pt. „Administracja w dobie pandemii. Nowe wyzwania”	Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Stowarzyszenie Ius Publicum, funkcjonujące przy Instytucie Nauk Prawnych UR	Radymno, 11-13 maja 2022 r.
9	Międzynarodowa VIII Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego: „Międzynarodowe Prawo Lotnicze i Kosmiczne – wyzwania i zagrożenia”.	Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa (ELSA)	Rzeszów, 21-22 kwietnia 2022 r.
10	II Międzynarodowa Konferencja Naukowa – „Wokół pojęcia pracownika i pracodawcy”	Zakład Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego, Zakład Prawa Pracy w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz Instytut Prawa Pracy i Polityki Społecznej	Rzeszów, 5-6 października 2021 r.
11	Międzynarodowe webinarium LegalTech - stan obecny i perspektywy w UE	Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych w Rzeszowie	6 czerwca 2021 r. (online)
12	Konferencja Naukowa pt. „Współdziałanie Policji z innymi podmiotami”.	Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego oraz Zakład Prawa Policyjnego Instytutu Nauk Prawnych Kolegium Nauk	Rzeszów, 15-16 października 2020 r.

		Społecznych Rzeszowskiego	Uniwersytetu	
--	--	------------------------------	--------------	--

Prowadzona działalność naukowa pracowników Instytutu Nauk Prawnych przekłada się na wprowadzenie do programu studiów wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów wyraźnie związanych z przedmiotem ich badań naukowych. Standardem jest przygotowywanie prac magisterskich w ramach tego seminarium, które ściśle korespondują z tematyką dysertacji, a zarazem wpisuje się w obszar badań naukowych prowadzonych przez promotora. Podejście takie pozwala studentom na podjęcie świadomych decyzji dotyczących wyboru seminarium i tematyki pracy magisterskiej, a także gwarantuje większe zaangażowanie studenta w proces przygotowania pracy pod fachowym merytorycznym nadzorem kompetentnego promotora.

Wyniki działalności naukowej nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Administracja I stopnia są uwzględniane przy opracowaniu programu studiów i specjalności, tak w odniesieniu do katalogu oferowanych przedmiotów jak i przypisanych do nich efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Stanowią również podstawę do aktualizacji treści merytorycznych prowadzonych zajęć ujętych w sylabusach przedmiotów.

Działalność naukowa pracowników znajduje też zastosowanie w przygotowaniu oferty prac badawczych dla studentów w ramach studenckich kół naukowych zrzeszających studentów (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/kola-naukowe->): Koło Naukowe Prawa Wyznaniowego; Koło Naukowe Prawa „IUS” – Uniwersytecka Poradnia Prawna; Koło Naukowe Prawa Handlowego i Gospodarczego „AMICUS CURIAE”; Koło Naukowe Prawa Karnego „IUSTITIA”; Koło Naukowe Postępowania Cywilnego; Koło Naukowe Prawa Administracyjnego; Koło Naukowe Prawa Konstytucyjnego „CONSTITUTIO”; Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego i Europejskiego; Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego; Koło Naukowe Prawa Rodzinnego „FAMILIAE”; Koło Naukowe Komparatystyki i Prawa Cywilnego; Koło Naukowe Kryminologii, Kryminalistyki i Medycyny Sądowej; Koło Naukowe Debat Oksfordzkich i Retoryki Prawniczej; Koło Naukowe „Paragraf” ; Koło Naukowe Prawa Rzymskiego i Porównawczego „IUS ROMANORUM”; Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji „PACTUM”; Koło Naukowe Prawa Ustrojowego Porównawczego; Koło Naukowe Filozofii i Teorii Prawa; Koło Naukowe Prawa Własności Intelktualnej „OPUS”.

Spśród wymienionych kół większość odpowiada zapotrzebowaniu studentów na kierunku Administracja. Studenci są członkami m.in. Koła Naukowego Prawa Administracyjnego, Koła Naukowego Prawa Międzynarodowego i Europejskiego, Koła Naukowego „Paragraf” oraz Koła Naukowego Prawa Karnego „IUSTITIA”.

Pracownicy Instytutu Nauk Prawnych merytorycznie wspierają też Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów w przygotowaniu i realizacji poszczególnych inicjatyw naukowych. https://www.facebook.com/elsarzeszow/?locale=pl_PL

Efektom działalności studentów w kołach naukowych czy w ramach ELSA Rzeszów pod opieką merytoryczną pracowników Instytutu Nauk Prawnych są: zorganizowane konferencje naukowe, wystąpienia na konferencjach naukowych, autorstwo publikacji naukowych oraz wydarzenia upowszechniające wiedzę z obszaru prawa i administracji jak np.:

- Maraton Pisania Listów z Amnesty International zorganizowany przez Koło Naukowe „Paragraf” i Uniwersytecką Poradnię Prawną (Rzeszów, 13 grudnia 2023 r.);
- prelekcja nt. „Fakty o Srebrenicy z perspektywy pracy i dziedzictwa Międzynarodowego Trybunału Karnego ds. byłej Jugosławii i Mechanizmu Rezydualnego dla Międzynarodowych Trybunałów Karnych” zorganizowana przez Koło Naukowe „Paragraf” (11 grudnia 2023 r. online);
- spotkanie pt. „Analiza prawnych aspektów Budżetu Obywatelskiego na przykładzie Rzeszowa” zorganizowane przez Koła Naukowe – Prawa Administracyjnego, Prawa Finansowego i Podatkowego oraz Prawa Konstytucyjnego „CONSTITUTIO” (Rzeszów, 6 grudnia 2023 r.);
- spotkanie pt. „Ścieżki kariery – zawód brokera ubezpieczeniowego” zorganizowane przez Koła Naukowe – Prawa Administracyjnego i „Paragraf” (Rzeszów, 22 listopada 2023 r.);

- prelekcja nt. „Rozdział XIX Kodeksu Karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu” zorganizowana w ramach XXVII Dni Edukacji Prawniczej przez Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów (Rzeszów, 13-15 listopada 2023 r.);
- uczelniane seminarium naukowe pt. „Rola samorządu terytorialnego – zagadnienia prawne i administracyjne” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (8 listopada 2023 r. online);
- „Spotkanie z Kuratorami Sądu Rejonowego w Rzeszowie” zorganizowane przez Koła Naukowe – Prawa Administracyjnego i „Paragraf” oraz Uniwersytecką Poradnię Prawną (8 maja 2023 r. online);
- spotkanie z przedstawicielem Podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Departamencie Rozwoju Regionalnego Urzędu Województwa Podkarpackiego pt. „Współczesne wyzwania rozwoju gospodarczego – strategia na nowe czasy” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (Rzeszów, 20 kwietnia 2023 r.);
- studenckie seminarium naukowe pt. „Prawo obywatela do dobrej administracji” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (20 grudnia 2022 r. online);
- spotkanie z Wice-starostą powiatu ropczycko-sędziszowskiego pt. „Pozycja prawna starosty w administracji powiatu” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (24 listopada 2022 r. online);
- seminarium naukowe pt. „Policja w strukturze administracji rządowej w województwie – zagadnienia niewładczych form działania administracji w postaci profilaktyki społecznej” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego, Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego oraz Zakład Prawa Policyjnego Instytutu Nauk Prawnych (Rzeszów, 27 kwietnia 2022 r.);
- spotkanie pt. „Ścieżki kariery – praca urzędnika państwowego w praktyce” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (29 marca 2022 r. online);
- seminarium naukowe pt. „E-administracja w praktyce” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (15 grudnia 2021 r. online).

Upowszechnianiu wiedzy w obszarze administracji służą także akcje podejmowane wspólnie przez Instytut Nauk Prawnych Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego we współpracy z innymi Uczelniami jak np. wydarzenie pt. „Udział obywateli w planowaniu przestrzennym” organizowane przez Instytut Nauk Prawnych, Zakład Prawa i Postępowania Administracyjnego, Koło Naukowe Prawa Administracyjnego we współpracy z pracownikiem naukowym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Prawa i Administracji (Rzeszów, 1 czerwca 2023 r.) czy spotkanie pt. „Zasady nakładania administracyjnych kar pieniężnych” we współpracy z pracownikiem naukowym Zakładu Prawa Administracyjnego i Nauki o Politykach Publicznych Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej (Rzeszów, 24 marca 2023 r.).

Rozwojowi badań naukowych prowadzonych w Instytucie Nauk Prawnych w dyscyplinie nauki prawne sprzyja także sformalizowana współpraca z podmiotami zewnętrznymi, za przykład czego można wskazać Umowę o współpracy UR z Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym z dnia 1 września 2022 r. (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/aktualnosci/porozumienie-ws-wspolpracy-z-naczelnarada-adwokacka,38889>) oraz Porozumienie o Współpracy Uniwersytetu Rzeszowskiego z Naczelną Radą Adwokacką z dnia 6 kwietnia 2022 r. (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/aktualnosci/porozumienie-ws-wspolpracy-z-naczelnarada-adwokacka,37444>) oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie.

Upowszechnianiu wiedzy prawniczej służą akcje podejmowane wspólnie przez Instytut Nauk Prawnych Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego we współpracy z samorządem zawodów prawniczych, jak np. wydarzenie pt. „Adwokat na Uczelni” organizowane przez Naczelną Radę Adwokacką we współpracy z Instytutem Nauk Prawnych (Rzeszów, 17 listopada 2022 r.) czy "Tydzień

akademicki - zostać radcą prawnym" z udziałem przedstawicieli Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie (Rzeszów, 18 kwietnia 2023 r.).

Rozwojowi badań naukowych prowadzonych w Instytucie Nauk Prawnych w dyscyplinie nauki prawne sprzyja także sformalizowana współpraca z podmiotami zewnętrznymi, za przykład czego można wskazać Umowę o współpracy UR z Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym z dnia 1 września 2022 r. (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/aktualnosci/porozumienie-ws-wspolpracy-z-naczelnarada-adwokacka,38889>) oraz Porozumienie o Współpracy Uniwersytetu Rzeszowskiego z Naczelną Radą Adwokacką z dnia 6 kwietnia 2022 r. (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/aktualnosci/porozumienie-ws-wspolpracy-z-naczelnarada-adwokacka,37444>) oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Tworzenie i doskonalenie koncepcji programu studiów dla kierunku Administracja jest realizowane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. W skład Rady Interesariuszy dla kierunku Administracja wchodzi osoba reprezentująca organy władzy publicznej, w szczególności przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, a także przedstawiciele pracodawców. Podczas spotkań z Radą następuje wymiana doświadczeń, wiedzy, poglądów i oczekiwań pomiędzy przedstawicielami Instytutu Nauk Prawnych a interesariuszami. Ich głos doradczy jest brany pod uwagę w procesie oceny i doskonalenia programu studiów, efektów uczenia się oraz przy określaniu perspektyw rozwoju kierunku. Podobnie opinie opiekunów z instytucji, w których studenci odbywają praktyki zawodowe pomagają określić słabe i mocne strony przygotowania praktycznego i teoretycznego studentów.

W skład powołanego w Instytucie Nauk Prawnych Zespołu Programowego kierunku Administracja wchodzi przedstawiciel studentów, co zapewnia stałą współpracę przy opracowywaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programu studiów na kierunku Administracja. Projekty doskonalenia koncepcji kształcenia, w tym nowe programy, modyfikacje programów oraz harmonogramy opiniuje Samorząd Studencki. Uwzględnienie oczekiwań interesariuszy wewnętrznych znalazło swój wyraz w szerokiej ofercie przedmiotów fakultatywnych.

Dodatkowo bieżące sprawy związane z realizacją programu studiów w semestrze są koordynowane przez opiekunów poszczególnych roczników, będących nauczycielami akademickimi na kierunku Administracja. Potrzeby i uwagi studentów są zgłaszane podczas bezpośredniego kontaktu z opiekunem roku i przekazywane przez opiekuna i/lub starostę roku do Kierownika Kierunku.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów.

Absolwent posiada umiejętność wykorzystania wiedzy w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych oraz wrażliwości społecznej, które pozwalają pełnić rolę kompetentnego pracownika administracji publicznej. Celem studiów jest także nabycie przez studenta umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym językiem obcym specjalistycznym z zakresu administracji, prawa i finansów, w stopniu potrzebnym do wykonywania zawodu.

Absolwent potrafi rozwiązywać problemy zawodowe, posiada umiejętności komunikowania się z otoczeniem w miejscu pracy, sprawnego posługiwania się dostępnymi środkami informacji i techniki biurowej, aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej oraz organizowania i kierowania niewielkimi zespołami. Absolwent potrafi właściwie analizować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski praktyczne oraz formułować i uzasadniać opinie. Potrafi samodzielnie podjąć i prowadzić działalność gospodarczą. Umie uczestniczyć w elementarnym zakresie w przygotowaniu projektów społecznych (potrafi projektować rozwiązania prawne, konstruować podstawy działania

różnego rodzaju instytucji i organizacji oraz podstawy zarządzania nimi) uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne. Potrafi przygotowywać samodzielnie lub w grupie projekty społeczne i właściwie je uzasadnić.

W zakresie kontynuacji studiów absolwent jest przygotowany do samodzielnego doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

W zakresie możliwości zatrudnienia absolwent studiów jest przygotowany do pracy urzędniczej na niskim i średnim szczeblu o charakterze pomocniczym wobec podmiotów decyzyjnych w różnych rodzajach administracji publicznej – tak rządowej, jak i samorządowej – oraz do stosowania prawa w instytucjach niepublicznych. Absolwent jest przygotowany do wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej i praktycznej w pracy urzędniczej niższego szczebla w różnych podmiotach, organach i instytucjach administracji publicznej, firmach prywatnych oraz prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Koncepcja kształcenia jest doskonalona w oparciu o rozwiązania wdrażane w innych jednostkach prowadzących kształcenie na kierunku Administracja, tak w kraju, jak i partnerskich uczelniach zagranicznych. Służą temu wizyty studyjne oraz wyjazdy szkoleniowe i dydaktyczne m.in. w ramach programu Erasmus+ jakie odbywają nauczyciele akademicy kierunku Administracja w zagranicznych uczelniach, stwarzające możliwość zapoznania się z procesem kształcenia na kierunkach o podobnym profilu i czerpania najlepszych wzorców w doskonaleniu programów i metod kształcenia. Doskonaleniu koncepcji kształcenia sprzyja także współpraca naukowa pracowników Instytutu Nauk Prawnych z innymi ośrodkami dydaktyczno-naukowymi oraz gospodarczymi zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi:

- “1 Decembrie 1918” University Alba Iulia
- Universitatea Din Oradea
- Stefan Cel Mare University Of Suceava
- West University Of Timisoara
- University Of Belgrade
- Pan-European University In Bratislava
- Univerzita P.J. Šafarika V Košiciach
- Atatürk Üniversitesi
- Istanbul Okan University
- Yeni Yüzyil University pazmany
- Peter Catholic University universit
- Degli Studi Di Bari università
- Degli Studi Del Sannio, Benevento
- Università Degli Studi Magna Graecia Di Catanzaro
- Università Degli Studi Di Foggia
- Universit Degli Studi Di Genova
- Università Degli Studi "Suor Orsola Benincasa"
- Universit Degli Studi Roma Tre
- Università Degli Studi Di Salerno,
- Università Degli Studi Dell'Insubria
- University Of Tirana
- South-West University "Neofit Rilski"
- University Of National And World Economy, Sofia

- Josip Juraj Strossmayer University Of Osijek
- University Of Rijeka
- University Of Cyprus
- Masarykova Univerzita V Brne
- College Of European And Regional Studies
- University Of Tartu
- Universidad De Castilla-La Mancha, Ciudad Real
- Universidad De Cordoba
- Universidad Complutense De Madrid
- Universidad Santiago De Compostella
- Universidad Pablo De Olavide
- Universidad De Valencia
- Universidad Católica De Valencia
- Universidad De Zaragoza
- University Of Akureyri
- University Of Latvia
- Baltic International Academy, Riga
- University "St Kliment Ohridski" Bitola
- Universität Bielefeld
- Universidade De Lisboa
- Universidade Lusófona Do Porto

Koncepcję kształcenia na kierunku Administracja wyróżnia ciągły rozwój i doskonalenie programu studiów, jak również nakierowanie na działalność badawczą i naukową studentów. Szczególny nacisk położony jest na wdrażanie i przygotowywanie przyszłych absolwentów do ciągłego rozwoju i doskonalenia swojego warsztatu zawodowego. Inspirowanie studentów do nauki ma miejsce zarówno podczas zajęć dydaktycznych przewidzianych programem studiów, dodatkowej aktywności w studenckich kołach naukowych, jak też poprzez udział i pomoc w organizacji konferencji i innych wydarzeń naukowych. Wymiana doświadczeń, poglądów z kierunkowej dziedziny jest możliwa również dzięki wymianie kadry akademickiej (m.in. wyjazdom do innych ośrodków akademickich, przyjazdom nauczycieli z zagranicy w celu prowadzenia np. szkoleń oraz udziale w konferencjach naukowych).

Elementem wyróżniającym koncepcję kształcenia na kierunku Administracja jest szeroki wybór przedmiotów fakultatywnych, które pozwalają studentowi na pełniejszą realizację swoich zainteresowań. Grupa ta obejmuje następujące przedmioty: Etyka, Prawo wyznaniowe, Wybrane zagadnienia rzymskiego prawa administracyjnego, Ustrój i administracja państw antycznych, Kierownictwo w strukturach administracji publicznej, Techniki organizatorskie i decyzyjne, Ustrój samorządu terytorialnego, Postępowanie sądowo-administracyjne, Instytucje prawa administracyjnego Europy Środkowej, Współczesne ustroje polityczne, Obywatelstwo UE a obywatelstwo narodowe, Międzynarodowy system ochrony praw człowieka, Prawo ochrony środowiska, Dostęp do informacji publicznej, Publiczne prawo bankowe, Prawo celne, Partycypacja społeczna, Kadry administracji, Wykorzystanie taktyki i techniki kryminalistycznej w postępowaniu procesowym i administracyjnym, Ekspertyza kryminalistyczna w postępowaniu procesowym i administracyjnym, Cyberprzestępczość, Prawnokarne aspekty wykorzystywania danych osobowych, Prawo konkurencji i pomocy publicznej w UE, Prawo konsumenckie UE, Elektroniczna administracja, Administracyjnoprawna sytuacja osób fizycznych, Prawo podatkowe, Administracja skarbową, Ochrona konstytucji, Prawa człowieka i systemy ich ochrony, Ustroje państw nordyckich, Systemy ustrojowe wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej, Policja administracyjna, System organów

bezpieczeństwa publicznego, Organizacja systemu świadczeń zdrowotnych, Administracyjnoprawne regulacje zawodów medycznych.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany.

Koncepcja kształcenia stanowi podstawę do stworzenia optymalnych warunków osiągnięcia przez studentów kierunku Administracja wszystkich zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, charakterem profilu ogólnoakademickiego oraz z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach nauki prawne i nauki o polityce i administracji. Efekty uczenia się przyporządkowane do poszczególnych przedmiotów mają swoje odniesienie i są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2023-2024 ustanowione efekty uczenia się zostały zatwierdzone Uchwałą nr 133 /02/2022 Senatu UR z dnia 24 lutego 2022 r. Efekty uczenia uwzględniają w szczególności wiedzę, umiejętności oraz kompetencje w zakresie nauk prawnych i nauk o polityce i administracji, prowadzenia badań naukowych, komunikowania się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej. Sposoby weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się oraz kryteria oceny w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach i są zamieszczone w sylabusach poszczególnych przedmiotów.

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 226 z późn. zm.) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kierunkowe efekty uczenia się, z punktu widzenia kierunku kształcenia i wiodącej dyscypliny naukowej podzielono na poszczególne kategorie i nadano im odpowiednie symbole:

efekty w kategorii wiedzy: K_W01-K_W10,

efekty w kategorii umiejętności: K_U01-K-U9

kompetencje społeczne: K_K01-K_K6

W związku z realizacją programu studiów na kierunku Administracja student: ma podstawową wiedzę o charakterze nauk prawnych, w tym prawno-administracyjnych, ich miejscu w systemie nauk społecznych i rozpoznaje relacje do innych nauk społecznych, zna zarys ewolucji podstawowych instytucji administracyjnych i prawnych, a także ma wiedzę o poglądach doktryny i orzecznictwa na temat struktur i instytucji prawnych i administracyjnych oraz rodzajów więzi społecznych występujących na gruncie nauki administracji (K_W01); ma podstawową wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami administracji publicznej (K_W02); zna podstawową terminologię z zakresu dyscyplin naukowych realizowanych według planu studiów administracyjnych (K_W03); zna i rozumie metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych właściwe dla nauk administracyjnych pozwalające opisywać organy administracji publicznej, ich struktury oraz zasady działania (K_W04); posiada wiedzę o źródłach prawa, o normach i regułach (prawnych, moralnych, etycznych i organizacyjnych) wykorzystywanych w naukach administracyjnych (K_W05); posiada wiedzę na temat współczesnych ustrojów państwowych, zasad organizacji i funkcjonowania naczelných organów państwowych (K_W06); zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej (K_W07); zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej

przedsiębiorczości, a w szczególności zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, wykorzystując wiedzę z zakresu administracji (K_W08); posiada podstawową wiedzę o człowieku jako podmiocie stosunków publicznoprawnych i prywatnoprawnych, jego prawach i obowiązkach oraz środkach i zasadach ochrony statusu jednostki (K_W09); zna i rozumie najważniejsze dylematy jakie niesie za sobą rozwój cywilizacyjny w obrębie nauk prawnoadministracyjnych i ekonomicznych (K_W10).

Do efektów uczenia się na kierunku Administracja należą również umiejętności, dzięki którym absolwent: potrafi prawidłowo identyfikować i interpretować zjawiska prawne, społeczne, ekonomiczne, polityczne i organizacyjne, analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności administracyjnej (K_U01); posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej z dziedziny nauk administracyjnych do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych w administracji (K_U02); potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii (K_U03); potrafi analizować i interpretować teksty prawne i naukowe oraz wykorzystywać orzecznictwo w celu rozwiązywania podstawowych problemów będących przedmiotem analizy (K_U04); potrafi posługiwać się podstawową wiedzą teoretyczną w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań w administracji, potrafi znaleźć rozwiązania konkretnych problemów pojawiających się w stosowaniu przepisów prawnych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań (K_U05); posługuje się językiem obcym w zakresie dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla administracji, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (K_U06); posiada umiejętność prowadzenia debaty, potrafi samodzielnie przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne i prezentacje multimedialne, poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu nauk prawnych, nauk o administracji, ekonomicznych, politycznych oraz innych dyscyplin naukowych z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U07); potrafi planować i organizować pracę indywidualną i zespołową oraz aktywnie współdziałać w grupie, przyjmując w niej określone role (K_U08); ma świadomość poziomu swojej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia się i rozwoju zawodowego; jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych (K_U09).

Na efekty uczenia się składają się ponadto kompetencje społeczne, których zrealizowanie gwarantuje, że absolwent gotów jest do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści w sposób umożliwiający konstruktywną wymianę poglądów i właściwą analizę problemu (K_K01); posługiwania się wiedzą i opiniami ekspertów z zakresu nauk o administracji oraz prawidłowego i samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zawodu urzędnika administracji (K_K02); wypełniania zobowiązań społecznych oraz samodzielnego lub zespołowego przygotowywania projektów społecznych (K_K03); inicjowania działania i współdziałania na rzecz interesu społecznego z uwzględnieniem wymogów prawnych, administracyjnych i ekonomicznych (K_K04); przedsiębiorczego i kreatywnego myślenia oraz działania z wykorzystaniem wiedzy zdobytej w trakcie studiów (K_K05); odpowiedzialnego pełnienia różnych ról zawodowych w organach administracji z dochowaniem wszelkich standardów i zasad etyki zawodowej oraz dbałości o nie (K_K06).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W Uchwale nr 322/2018 Prezydium PKA z 21 czerwca 2018 roku *w sprawie oceny programowej na kierunku administracja prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim* nie sformułowano zaleceń, a wszystkie kryteria jakościowe uzyskały ocenę „w pełni”

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	-
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Treści programowe są dostosowane do koncepcji i sylwetki absolwenta. Efekty działalności naukowej prowadzonej w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego są wykorzystywane przez nauczycieli akademickich w ramach realizowanych przedmiotów podstawowych, jak i fakultatywnych. Ponadto pracownicy Instytutu posiadają doświadczenie wynikające z wykonywania zawodów prawniczych, dzięki czemu możliwa jest pełna realizacja treści programowych. Treści programowe obejmują kanon podstawowych przedmiotów koniecznych do realizacji podstawowych założeń, ale również wychodzą naprzeciw oczekiwaniom interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Programy studiów licencjackich I-go stopnia na kierunku administracja o profilu ogólnoakademickim zostały opracowane w taki sposób, aby dobór kluczowych treści kształcenia zapewniał realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Treści kształcenia powiązane są z wynikami działalności naukowej kadry realizującej program studiów w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne i nauki o polityce i administracji.

Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia obejmuje realizację 1800 godzin oraz 180 godzin praktyk na studiach stacjonarnych i 1018 godzin oraz 180 godzin praktyk na studiach niestacjonarnych.

Wymagana liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów wynosi 180 (nauki prawne 161 pkt., nauki o polityce i administracji 19 pkt.). Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wynosi 5 pkt. ECTS. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wynosi na studiach stacjonarnych – 94 pkt ECTS, na studiach niestacjonarnych – 58 pkt ECTS. W ramach zajęć do wyboru student musi uzyskać 54 pkt ECTS. Student musi także uzyskać 91 pkt ECTS w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinach: prawo i nauki o polityce i administracji, tj.:

1. Prawo administracyjne

2. Nauka o administracji
3. Podstawy prawoznawstwa
4. Historia doktryn polityczno-prawnych
5. Organizacja struktur i zadań administracji publicznej
6. Konstytucyjny system organów państwowych
7. Instytucje i źródła prawa Unii Europejskiej
8. Prawo międzynarodowe publiczne
9. Biurotechnika
10. Podstawy prawa cywilnego
11. Podstawy prawa karnego
12. Postępowanie administracyjne
13. Finanse publiczne i prawo finansowe
14. Prawo własności intelektualnej
15. Podstawy prawa gospodarczego
16. Podstawy prawa pracy
17. Podstawy postępowania karnego
18. Podstawy postępowania cywilnego
19. Postępowanie egzekucyjne w administracji
20. Zagadnienia funkcji kontrolno-nadzorczych w systemie administracji publicznej
21. Zamówienia publiczne

Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie prawa administracyjnego:

1. Podstawowe pojęcia w teorii prawa administracyjnego

EK_01	Definiuje podstawowe pojęcia prawa administracyjnego oraz rozpoznaje normy i cechy prawa administracyjnego, identyfikuje strukturę, instytucje prawne i administracyjne.	K_W01
EK_03	Posługuje się prawidłową terminologią z zakresu prawa administracyjnego.	K_W03

2. Źródła prawa administracyjnego i ich promulgacja

EK_04	Identyfikuje źródła prawa krajowego i unijnego, międzynarodowego oraz je klasyfikuje i wyróżnia źródła prawa administracyjnego	K_W05
-------	--	-------

Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie nauki administracji:

1. Struktury administracji publicznej: organy, urzędy, stosunki między organami.

EK_01	Ma podstawową wiedzę o charakterze nauk prawnych, w tym prawno-administracyjnych, ich miejscu w systemie nauk społecznych i rozpoznaje relacje do innych nauk społecznych, zna zarys ewolucji podstawowych instytucji administracyjnych i prawnych, a także ma wiedzę o poglądach doktryny i orzecznictwa na temat struktur i instytucji prawnych i	K_W01
-------	---	-------

	administracyjnych oraz rodzajów więzi społecznych występujących na gruncie nauki administracji;	
EK_02	Ma podstawową wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami administracji publicznej	K_Wo2

2. Struktury administracji publicznej: organy, urzędy, stosunki między organami.

EK_02	Ma podstawową wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami administracji publicznej	K_Wo2
-------	---	-------

Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie Konstytucyjnego systemu organów państwowych administracji:

1. Konstytucja jako akt prawny oraz inne źródła prawa konstytucyjnego

EK_01	Ma podstawową wiedzę o miejscu prawa konstytucyjnego w systemie prawnym RP	K_Wo1,
-------	--	--------

2. Zasady ustrojowe determinujące strukturę oraz funkcjonowanie organów państwowych w systemie konstytucyjnym RP

EK_02	Ma podstawową wiedzę o relacjach między instytucjami władzy państwowej RP	K_Wo2
EK_03	Posługuje się w sposób prawidłowy terminologią z zakresu prawa konstytucyjnego	K_Wo3

Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie Podstaw prawa karnego:

1. Zasada winy w prawie karnym. Okoliczności wyłączające bezprawność czynu.

EK_01	ma podstawową wiedzę ogólną, obejmującą zasady funkcjonowania przepisów prawa karnego w szczególności z zakresu źródeł, zasad odpowiedzialności, form popełnienia przestępstwa, okoliczności wyłączających odpowiedzialność oraz kar i środków karnych,	K_Wo1, K_Wo3
EK_02	zna podstawową terminologię z obszaru prawa karnego,	K_Wo3

2. Praktyczne aspekty stosowania kar i środków karnych w prawie karnym i prawie wykroczeń

EK_03	Posiada podstawową wiedzę odnośnie analizy i interpretacji przepisów oraz orzecznictwa prawa karnego,	K_Wo9
EK_05	potrafi analizować i interpretować podstawowe przepisy oraz orzecznictwo z zakresu prawa karnego	K_Uo4, K_Uo7,

Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie Finanse publiczne i prawo finansowe:

1. Funkcjonowanie budżetów: centralnego i samorządowych w świetle zasad budżetowych oraz wyjątków w stosunku do tych zasad.

EK_02	zna podstawową terminologię z zakresu dyscyplin naukowych realizowanych według planu studiów administracyjnych;	K_Wo3
-------	---	-------

EK_o6	potrafi analizować i interpretować teksty prawne i naukowe oraz wykorzystywać orzecznictwo w celu rozwiązywania podstawowych problemów będących przedmiotem analizy;	K_Uo4
-------	--	-------

Treści kształcenia z zakresu znajomości języków obcych realizowane są na zajęciach z lektoratu języka obcego, prowadzonych przez pracowników Studium Języków Obcych. Zajęcia realizowane są w łącznym wymiarze 120 godzin (po 30 godzin w sem. od I do IV) na studiach stacjonarnych i 72 na studiach niestacjonarnych (po 18 godz. w sem. od I do IV). Treści kształcenia tych zajęć odnoszą się także do terminologii specjalistycznej, związanej z kierunkiem studiów, z uwzględnieniem w szczególności zagadnień z zakresu prawa i nauk o polityce i administracji. Realizacja powyższych treści służy osiągnięciu przez studentów efektów kierunkowych, w szczególności efektu w kategorii umiejętności K_U06 – „*posługuje się językiem obcym w zakresie dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla administracji, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*”

2.2 Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Metody kształcenia opisane są w sylabusach przedmiotów (dostępnych na stronie <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozkłady-sylabusy/administracja/sylabusy>) (zał. 15), a ich zestaw jest adekwatny do form dydaktycznych zajęć. Metody zostały zróżnicowane w odniesieniu do efektów dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W szczególności stosuje się metody podające (np. wykład problemowy, prezentacja multimedialna) oraz metody aktywizujące (np. kazusy, praca indywidualna i grupowa, projekty, dyskusja moderowana).

Dodatkowo studenci przygotowani są do prowadzenia badań naukowych w ramach przedmiotów umożliwiających formułowanie problemów badawczych, dobór metod i narzędzi do realizacji badania, analizę i prezentację wyników badań oraz zaprojektowanie nowych rozwiązań lub modyfikację istniejących.

- Wykład – zajęcia prowadzone w formie informacyjnej, problemowej, konwersatoryjnej, z wykorzystaniem m.in. prezentacji multimedialnej które pełnią funkcję informacyjną, systematyzującą i kształcącą.
- Ćwiczenia – zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone w grupach audytoryjnych w celu inicjowania aktywnych zachowań, kierowania i nadzorowania praktycznych działań studentów z wykorzystaniem takich metod jak: prac w grupach, analiza źródeł prawa z dyskusją, rozwiązywanie kazusów itd.
- Lektorat – zajęcia prowadzone w ramach doskonalenia kształcenia językowego profil ogólnoakademicki. Do stosowanych na zajęciach z lektoratu języka obcego metod dydaktycznych należą: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów, praca w grupach, gry dydaktyczne.
- Seminarium – zajęcia prowadzone w małych grupach, których celem jest przygotowanie studenta do działalności naukowej, tworzenia własnej pracy dyplomowej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Student poznaje zasady przygotowania pracy dyplomowej, metodologię badań naukowych, zasady doboru odpowiednich narzędzi badawczych, które służą umiejętnościom analityczno-interpretacyjnym i opracowaniu oraz prezentacji badań własnych. Dobór

przedstawionych powyżej metod kształcenia jest uzależniony od ogólnych celów danego przedmiotu lub rodzaju zajęć, od szczegółowych zadań dydaktycznych oraz od skuteczności danej metody przy nauczaniu określonych treści kształcenia.

Należy też podkreślić, że prowadzący zajęcia dydaktyczne stosują wiele różnorodnych metod kształcenia w celu skutecznego uczenia i nauczania, rozbudzania zainteresowania studentów, uczenia wykorzystywania wiedzy i myślenia oraz uczenia komunikacji i współpracy. Poziom proces kształcenia w dużym stopniu podnoszą współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.

W ramach zajęć kształcenia językowego różnorodne metody kształcenia, takie jak analiza tekstów, gry dydaktyczne, ćwiczenia translacyjne pisemne i ustne, prezentacje oraz zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, stosowane w ramach zajęć lektoratowych, zapewniają studentom kierunku osiągnięcie znajomości języka obcego na poziomie biegłości B2+ na studiach w ramach Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

2.3 Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Program studiów kierunku Administracja studia stacjonarne nie przewiduje obowiązku, ani możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learningu) (wyjątkiem w tym aspekcie był okres pandemii COVID-19). Natomiast wykłady na kierunku Administracja studia niestacjonarne począwszy od roku akad. 2023/24 są prowadzona z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co stanowi wyjście na przeciw oczekiwaniom interesariuszy wewnętrznych, w szczególności studentów. Taka forma prowadzenia zajęć nie obejmuje natomiast przedmiotów prowadzonych w formie ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoriów i seminariów.

W roku akademickim 2016/2017 na Uniwersytecie Rzeszowskim przeprowadzono fakultatywne szkolenie z tworzenia kursów e-learningowych na platformie WBT Express. W okresie pandemii COVID-19, tj. od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020, zajęcia były prowadzone w formie zdalnej. W pierwszym okresie pandemii w związku z koniecznością pilnego dostosowania formy prowadzenia zajęć do nowej rzeczywistości, wykorzystano zróżnicowane narzędzia do pracy zdalnej, m.in.: platformę Google Classroom, Skype, Zoom, MS Teams, a także pocztę elektroniczną e-mail. Od roku akademickiego 2020/2021 wszyscy pracownicy realizujący zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Rzeszowskim byli zobowiązani do przeprowadzania zajęć za pośrednictwem platformy MS Teams. W związku z tym dla wszystkich pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych przeprowadzono obowiązkowe szkolenie, którego celem było uzyskanie odpowiednich kompetencji cyfrowych pozwalających na pełną realizację efektów uczenia się. Obecnie wykłady realizowane są na studiach niestacjonarnych w formie zdalnej (synchronicznej), z wykorzystaniem platformy MS Teams.

2.4. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Na kierunku Administracja w procesie uczenia się stosuje się formy dostosowane do zróżnicowanych potrzeb studentów. Są to:

- a) Konsultacje realizowane w ramach dyżurów pracowników oraz za pomocą poczty elektronicznej w dowolnym czasie;
- b) Indywidualizacja kształcenia realizowana w toku seminariów dyplomowych, w których studenci mają możliwość wyboru promotora z uwzględnieniem własnych zainteresowań;
- c) Możliwość realizacji zajęć według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Warunki te określa szczegółowo rozdz. 7 § 22 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (<https://www.ur.edu.pl/pl/student/regulamin-studiow2>) zmodyfikowany od roku akademickiego 2021/2022. IOS może polegać w szczególności na:
  - indywidualnym doborze zajęć lub grupy zajęć, metod i form kształcenia;

- modyfikacji zasad odbywania i zaliczania zajęć pod warunkiem osiągnięcia zakładanych dla przedmiotu efektów uczenia się,
  - modyfikacji tygodniowego harmonogramu zajęć, w miarę możliwości, poprzez wybór grupy zajęciowej i/lub godzin zajęć w sposób umożliwiający realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do możliwości czasowych studenta;
  - zmianach terminów egzaminów i zaliczeń w porozumieniu z prowadzącym przedmiot lub zajęcia. Zgodę na IOS wyraża Dziekan Kolegium Nauk Społecznych;
- d) Dostosowanie do zróżnicowanych zainteresowań studentów poprzez realizowanie części zajęć w ramach przedmiotów fakultatywnych, gdzie w ramach tzw. „koszyków” studenci mogą wybrać przedmioty odpowiadające ich zainteresowaniom
- e) Warunki studiowania studentów z niepełnosprawnościami określają przepisy Regulaminu Studiów (rozdz. 12). Proces uczenia się jest dostosowywany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością, po uzgodnieniu z osobami prowadzącymi zajęcia. Dodatkowo można korzystać z odpowiedniego sprzętu dla osób niedowidzących czy niedosłyszących, który wypożycza się w Biurze dla Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W uczelni realizowany jest projekt „Przyjazny nURt”, ukierunkowany na rozwój dostępności Uniwersytetu Rzeszowskiego dla osób niepełnosprawnych (projekt współfinansowany ze środków UE w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, nr POER.03.05.00-00-A091/19-00). W ramach projektu prowadzone są dodatkowe konsultacje dla osób niepełnosprawnych. W roku akademickim 2020/2021 w ramach projektu „Przyjazny nURt” wszyscy pracownicy Instytutu przeszli szkolenie świadomościowe dotyczące potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Poza tym działa Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych.

2.5 Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,

Harmonogram realizacji studiów na kierunku Administracja na studiach stacjonarnych I-go stopnia obejmuje 1800 godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a na studiach niestacjonarnych 1018 godzin. Harmonogram studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uwzględnia również obowiązkową praktykę zawodową w wymiarze 180 godz. Dominującą formą realizacji zajęć dydaktycznych są ćwiczenia na studiach stacjonarnych oraz wykłady na studiach niestacjonarnych. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin to 161 dla nauk prawnych i 19 dla nauk o polityce i administracji. Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, wynosi 5 pkt. ECTS. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wynosi na studiach stacjonarnych – 94 pkt. ECTS, na studiach niestacjonarnych – 58 pkt. ECTS. w ramach zajęć do wyboru student musi uzyskać 54 pkt. ECTS.

Harmonogramy realizacji studiów zostały pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym przez Sekcję Jakości i Akredytacji Kolegium Nauk Społecznych oraz Dział Jakości i Akredytacji Uniwersytetu Rzeszowskiego, a merytorycznie przez Zespół Programowy kierunku Administracja. Przedmioty związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne stanowią 94 pkt. ECTS. Szczegółowy wykaz tych przedmiotów, wraz z wymiarem godzin oraz pkt. ECTS uwzględniono w Części III raportu, w Załączniku nr 1, tabeli 4.

Kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego studenci nabywają na lektoratach prowadzonych przez pracowników Studium Języków Obcych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W ramach studiów na kierunku Administracja studenci realizują 120 godzin z języka angielskiego na studiach stacjonarnych oraz 72 godziny na studiach niestacjonarnych.

2.6 Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Studia na kierunku administracja realizowane są poprzez następujące formy zajęć:

a) Studia stacjonarne:

- wykłady (555 godzin),
- ćwiczenia (555 godzin),
- konwersatoria (420 godzin),
- seminarium dyplomowe (90 godzin),
- lektoraty z języków obcych (120 godzin),
- zajęcia z wychowania fizycznego (60),
- praktyka zawodowa (180 godzin).

Łączna liczba godzin w programie studiów stacjonarnych do realizacji przez studenta wynosi 1800 (plus 180 godzin praktyk), w tym wykłady stanowią 30,8 %, ćwiczenia 30,8 %, konwersatoria 23,3 %, seminarium dyplomowe 5 %, lektorat z języka obcego 6,6 %, wychowanie fizyczne 3,3 %.

b) Studia niestacjonarne:

- wykłady (562 godzin),
- ćwiczenia (9 godzin),
- konwersatoria (315)
- seminarium dyplomowe (60 godzin),
- lektoraty z języków obcych (72 godzin),
- praktyka zawodowa (180 godzin).

Łączna liczba godzin w programie studiów niestacjonarnych do realizacji przez studenta wynosi 1018 (plus 180 godzin praktyk), w tym wykłady stanowią 55,2 %, ćwiczenia 0,9 %, konwersatoria 30,9 %, seminarium dyplomowe 5,9 %, lektorat z języka obcego 7,07 %.

Wykłady prowadzone są w jednej grupie zajęciowej dla każdego rocznika (odrębnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Liczebność grup ćwiczeniowych na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych mieści się w granicach 25-30 osób. Liczebność grup konwersatoryjnych to 15 -20 osób na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Grupa seminaryjna (studia stacjonarne i niestacjonarne) liczy 10 - 12 osób. Szczegółowe ustalenia dotyczące liczebności grup studenckich określa [Zarządzenie nr 5/2023](#) Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 31.01.2023 r. w sprawie ustalenia minimalnej liczebności grup studenckich dla form zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim .

2.7 Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe

Studenci kierunku Administracja (stacjonarne i niestacjonarne), są zobowiązani, zgodnie z programem i harmonogramem studiów, do odbycia programowych praktyk zawodowych (zwaných dalej praktykami) i uzyskania zaliczenia. Warunki realizacji praktyk określa Regulamin Studiów (rozd.

7, § 24) oraz Regulamin praktyk. Regulamin organizacji i realizacji programowych praktyk zawodowych oraz plan praktyk programowych zatwierdza Dziekan Kolegium Nauk Społecznych. Regulamin praktyk, ramowy program praktyk, zasady przeprowadzania hospitacji programowych praktyk dla kierunku Administracja (oraz inne dodatkowe informacje) znajdują się na stronie KNS w zakładce student – kierunki studiów – Administracja - <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozklady-sylabusy/administracja/praktyki-programowe>.

Celem praktyki zawodowej jest weryfikacja i rozszerzenie wiedzy zdobytej w trakcie studiów oraz rozwijanie umiejętności jej wykorzystania w działaniach praktycznych niezbędnych w pracy zawodowej. Praktyka umożliwi przygotowanie do podjęcia pracy m.in. w strukturach administracji państwowej i samorządowej,

Zadania ramowe praktyki:

1. Zapoznanie studenta z jednostką przyjmującą, jej strukturą organizacyjną oraz zadaniami poszczególnych komórek i ich wzajemnymi powiązaniem;
2. Zapoznanie z wewnętrznymi źródłami prawa, przepisami BHP, opisami stanowisk itp.;
3. Zapoznanie z systemem informacyjnym jednostki przyjmującej: organizacją sekretariatu, obiegiem dokumentów i ich klasyfikacją oraz ich przechowywaniem i niszczeniem;
4. Zapoznanie z postępowaniem z informacjami niejawnymi: tajemnicą służbową, handlową itp.;
5. Zapoznanie ze sposobem funkcjonowania systemu informatycznego;
6. Zapoznanie z procesem podejmowania decyzji w jednostce przyjmującej;
7. Zapoznanie z procedurą postępowania w sytuacjach kryzysowych.

Student odbywa obowiązkowe praktyki zawodowe: w marcu na II semestrze (3 tygodnie) - 4 pkt .ECTS, w kwietniu na IV semestrze (3 tygodnie) – 4 pkt. ECTS. Student ma odbyć praktyki w jednej z następujących instytucji:

1. Jednostki samorządu terytorialnego,
2. Jednostki administracji rządowej,
3. Jednostki organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości,
4. Inspekcje, Kontrole, Straże, Służby, Agencje, Kolegia, Urzędy (z zastrzeżeniem, iż charakter prowadzonej przez dane jednostki działalności i odbywanych przez studenta praktyk jest zgodny z efektami uczenia się na kierunku Administracja),
5. Banki,
6. Przedsiębiorcy figurujący w Krajowym Rejestrze Handlowym (z zastrzeżeniem, iż charakter prowadzonej przez dane jednostki działalności i odbywanych przez studenta praktyk jest zgodny z efektami uczenia się na kierunku Administracja).

Od studenta odbywającego praktykę oczekuje się zaangażowania i rzetelności w wykonywaniu powierzonych mu obowiązków, wysokiej kultury osobistej i dostosowania do przejawów kultury organizacyjnej (odpowiedni ubiór i sposoby zachowania) jednostki przyjmującej, a także wykonywania poleceń opiekuna praktyki strony przyjmującej (opiekuna zakładowego) i uczelni (koordynatora zawodowych praktyk studenckich).

Przed rozpoczęciem praktyk Koordynator praktyk studenckich przekazuje studentom niezbędne informacje dotyczące praktyki zawodowej, szczególnie informacje dotyczące organizacji praktyk, kryteriów (które muszą spełniać placówki), w których studenci odbywają praktyki zawodowe, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, procedurę zaliczenia praktyk opartą na sprawdzaniu realizacji efektów uczenia się. Koordynator jest dostępny dla studentów przed i w trakcie praktyk (osobiście, a także za pośrednictwem maila, telefonu oraz MS Teams), sprawdza dokumentację praktyk i dokonuje ich zaliczenia. Każdy student jest traktowany indywidualnie przez Koordynatora z uwzględnieniem swoich specyficznych zainteresowań i potrzeb. Podczas trwania praktyk studenci prowadzą Dziennik praktyk na stosownym formularzu. Treści zamieszczane w Dzienniku są potwierdzane przez Koordynatora praktyk, który wpisuje także swoją

ocenę pracy praktykanta. Weryfikacja przebiegu praktyki oraz ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest dokonywana na podstawie:

1. Analizy dokumentacji (Dziennik praktyk),
2. Indywidualnej rozmowy ze studentem,
3. Pisemnej opinii Opiekuna praktyki w instytucji przyjmującej.

W razie wątpliwości dotyczących osiągnięcia efektów uczenia się, przed zaliczeniem praktyki, Koordynator może dodatkowo skontaktować się bezpośrednio z Opiekunem praktyki. Dokonując oceny osiągnięcia efektów uczenia się Koordynator bierze pod uwagę wszystkie zakładane efekty uczenia się. Ponadto koordynator praktyk jest uprawniony do przeprowadzenia hospitacji przebiegu praktyki.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na studia.

Uniwersytet Rzeszowski prowadzi rekrutację na studia licencjackie i magisterskie na kierunku Administracja, tryb stacjonarny i niestacjonarny. Od 2019 roku, w związku ze zmianami strukturalnymi w Uniwersytecie Rzeszowskim, nadzór nad rekrutacją powierzony został Prorektorowi ds. Studenckich i Kształcenia. Za przeprowadzenie rekrutacji odpowiedzialna jest Centralna Komisja Rekrutacyjna UR, zaś dla potrzeb organizacyjnych rekrutacji w Kolegiach, Rektor powołuje Kolegialne Zespoły Rekrutacyjne. Szczegółowe zasady przyjęć na studia opracowywane są rok przed rozpoczęciem rekrutacji i zatwierdzone przez Senat UR w formie uchwały. Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór właściwych kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności, aby osiągnąć efekty uczenia się.

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 określa Uchwała nr 176/06/2022 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2023/2024, z późn. zm., wraz załącznikami. Uchwała dostępna pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat/rekrutacja-20232024/akty-prawne>. Szczegółowe informacje o rekrutacji dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat/rekrutacja->

[20232024](#). Informacje te można również znaleźć w Informatorze dla kandydatów na studia, a także bezpośrednio, telefonicznie, pocztą e-mail oraz poprzez Internetową Rejestrację Kandydatów przez pracowników Centralnej Komisji Rekrutacyjnej Uniwersytet Rzeszowski, 35-959 Rzeszów, ul. Pigoń 8, Budynek Biblioteki UR, pok. nr 45, tel. (+48 17) 872 11 82 (obywatele Polski) oraz (+48 17) 872 14 00 (Polacy z maturą zagraniczną oraz cudzoziemcy), e-mail: rekrutacja@ur.edu.pl. Ponadto wszystkie szczegółowe informacje można uzyskać podczas trwania rekrutacji od Kolegialnego Zespołu Rekrutacyjnego, zajmującego się rekrutacją na kierunku Administracja, pod adresem 35-068 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 13.

Limity przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich od roku akademickiego 2020/2021 określają poszczególne Rady Dydaktyczne Kolegiów, a zatwierdza Rektor w drodze zarządzenia. Limit przyjęć na pierwszy rok studiów I stopnia na kierunku Administracja na rok akademicki 2023/2024 określa [Zarządzenie nr 67/2023](#) Rektora UR z dnia 22 maja 2023 r. w sprawie limitów przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich prowadzonych przez UR w roku akademickim 2023/2024.

Załącznik nr 1 do Zarządzenia dostępny pod adresem: https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/119/2023-2024/limity%202023/Za%C5%82%C4%85cznik%20nr%201%20do%20Zarz%C4%85dzenia%20nr149-2023_limity%20przyj%C4%99%C4%87%202023-2024.pdf

Limit przyjęć na kierunek Administracja na rok akademicki 2023/2024 wynosił dla studiów stacjonarnych minimum 30 osób i maksimum 150 osób, zaś dla studiów niestacjonarnych minimum 25 osób i maksimum 100 osób.

Rekrutacja na wszystkie kierunki studiów prowadzona jest w drodze elektronicznej rekrutacji za pośrednictwem uczelnianego systemu rekrutacyjnego. Kandydat zakłada w uczelnianym systemie rekrutacyjnym jedno, indywidualne konto, w którym wprowadza wymagane dane osobowe oraz teleadresowe. Zakładając konto kandydat wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego, w tym na publikowanie w systemie list rankingowych oraz na potrzeby dokumentowania przebiegu studiów. Brak wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych uniemożliwia wzięcie udziału w postępowaniu rekrutacyjnym. Cofnięcie zgody na przetwarzanie danych osobowych w toku postępowania jest równoznaczne z rezygnacją z ubiegania się o przyjęcie na studia. Kandydat, za pośrednictwem indywidualnego konta, przekazuje oraz zatwierdza informacje wymagane w postępowaniu rekrutacyjnym na wybrane kierunki studiów. Kandydat jest zobowiązany do przekazania, w terminie określonym w szczegółowym harmonogramie rekrutacji na studia, danych wymaganych w celu ustalenia wyniku kwalifikacji.

Podstawą przyjęcia na studia licencjackie na kierunku Administracja są wyniki egzaminu maturalnego („nowa matura”)/egzaminu dojrzałości. Pod uwagę brane są wyniki z jednego z trzech przedmiotów do wyboru (historia, wiedza o społeczeństwie lub język polski) z części pisemnej matury na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Przedmiot dodatkowy brany pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym - geografia – na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z części pisemnej egzaminu maturalnego. Gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek jako kryterium dodatkowe uwzględniany jest język obcy nowożytny na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z części pisemnej egzaminu maturalnego. Wyniki przeliczane są w następujący sposób: poziom podstawowy 1%=1pkt, poziom rozszerzony 1%=2pkt. O przyjęciu na I rok studiów decyduje kolejność kandydatów na liście rankingowej.

Za prawidłowy przebieg rekrutacji odpowiadają Kolegialne Zespoły Rekrutacyjne, a Przewodniczący Komisji Rekrutacyjnej sprawozdanie z przebiegu rekrutacji i pracy przedstawia Centralnej Komisji UR. Dokumenty, jakie składają kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na studia, to:

- podanie o przyjęcie na studia wraz z ankietą osobową (wydrukowane z systemu rekrutacyjnego);
- kserokopia świadectwa dojrzałości oraz oryginał do wglądu Kolegialnego Zespołu Rekrutacyjnego (lub inny dokument, o którym mowa w 69 ust. 2 ustawy PSWiN) - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia I stopnia lub studia jednolite magisterskie;

- kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych oraz oryginał do wglądu Kolegialnego Zespołu Rekrutacyjnego - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia II stopnia;
- jedna aktualna fotografia kandydata (zgodna z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych o wymiarach 35 x 45 mm) oraz jedna w wersji elektronicznej (wgrywana przez kandydata podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym, rozmiar zdjęcia - do 3 MB, wymiary zdjęcia - 492 x 633 px, format - JPG.);
- zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów wyższych - w przypadku rekrutacji na kierunek, na którym występują czynniki szkodliwe uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia;
- oryginał pełnomocnictwa - w przypadku osoby występującej w imieniu kandydata;
- dokument potwierdzający znajomość języka obcego - w przypadku studiów prowadzonych w języku obcym;
- oświadczenie rodziców/opiekunów prawnych na udział w procesie rekrutacji i podjęcia studiów przez osobę niepełnoletnią;
- inne dokumenty określone w części szczegółowej uchwały rekrutacyjnej lub w odrębnych przepisach (np.: zaświadczenie o średniej z toku studiów I stopnia, suplement do dyplomu).

Cudzoziemcy (osoby niebędące obywatelami polskimi) mogą podejmować i odbywać studia wyższe na zasadach określonych w art. 323 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) oraz Uchwale nr 176/06/2022 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2023/2024. Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat/rekrutacja-20232024/akty-prawne>.

Znajomość języka polskiego (w przypadku studiów prowadzonych w języku polskim), tj.:

- a) zaświadczenie o ukończeniu rocznego kursu przygotowawczego w jednostce wyznaczonej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, lub
- b) certyfikat znajomości języka polskiego wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, na poziomie minimum B2, lub
- c) świadectwo, dyplom lub inny dokument potwierdzające ukończenie za granicą szkoły ponadpodstawowej, w której zajęcia były prowadzone w języku polskim na poziomie minimum B2, lub
- d) zaświadczenie o znajomości języka polskiego wydane przez UR.

Dokumenty jakie składają kandydaci - cudzoziemcy zakwalifikowani jako przyjęci na studia jednolite magisterskie to:

- 1) podanie o przyjęcie na studia zawierające ankietę osobową, wydrukowane z systemu rekrutacyjnego;
- 2) poświadczoną przez UR za zgodność z oryginałem kopię:
  - a) jednego z dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy PSWiN - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie (świadectwo),
  - b) dyplomu ukończenia studiów - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia II stopnia;
- 3) 1 aktualną fotografię kandydata (zgodne z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych) oraz 1 w wersji elektronicznej (załączana przez kandydata podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym);
- 4) zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów – w przypadku rekrutacji na kierunek, na którym występują czynniki szkodliwe, uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia;
- 5) oryginał pełnomocnictwa, w przypadku osoby występującej w imieniu kandydata;

- 6) tłumaczenia sporządzone przez polskiego tłumacza przysięgłego albo przez zagranicznego tłumacza i poświadczone przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej dokumentów, które wydane są w języku obcym;
- 7) dokument potwierdzający znajomość języka obcego na poziomie minimum B2 - określony w załączniku nr 1 (w przypadku studiów prowadzonych w języku obcym).
- 8) potwierdzoną przez UR kserokopię dokumentu stwierdzającego uprawnienie do podejmowania studiów bez ponoszenia opłat zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy PSWiN (np. Karta Polaka, karta pobytu, decyzja administracyjna właściwego organu);
- 9) zaświadczenie potwierdzające posiadanie wykształcenia średniego uprawniającego do podjęcia studiów w Polsce (wydane przez właściwego Kuratora Oświaty), w przypadku, jeśli świadectwo maturalne nie podlega uznaniu z mocy prawa lub na podstawie umów międzynarodowych za dokument uprawniający do podjęcia w Polsce studiów.

W przypadku dokumentów uzyskanych za granicą, UR może zażądać od kandydata zaświadczenia, że świadectwo ukończenia szkoły średniej lub świadectwo maturalne albo dyplom ukończenia studiów uprawniają w kraju, w którym zostały wydane do podjęcia odpowiednio studiów pierwszego stopnia lub drugiego stopnia (w przypadku, gdy informacja taka nie jest zamieszczona na dokumencie uprawniającym do podjęcia studiów). Uczelnia może zażądać od kandydata także informacji o skali ocen użytej w dokumentach, o których mowa powyżej. W wyjątkowych przypadkach kandydat cudzoziemiec za zgodą Rektora może przedstawić oryginały wymaganych dokumentów przed rozpoczęciem studiów.

3.2 Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Student może przenieść się na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej na ten sam lub inny kierunek studiów od nowego roku akademickiego. Warunki, tryb oraz zasady przeniesienia na rok akademicki 2023/2024 określa Uchwała nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (Załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego) wraz z kompletem dokumentów do Centralnej Komisji Rekrutacyjnej (CKR) w terminach określonych przez Rektora.

Wymagane dokumenty to:

- Zaświadczenie z uczelni macierzystej zawierające informacje o:
  - posiadaniu statusu studenta uczelni macierzystej;
  - wypełnieniu wszystkich obowiązków wynikających z przepisów uczelni, którą opuszcza;
- Dokumenty poświadczające dotychczasowy przebieg studiów:
  - kartę przebiegu studiów zawierającą wykaz zrealizowanych przedmiotów, liczbę godzin, formę zaliczenia przedmiotu, liczbę punktów ECTS i otrzymane oceny;
  - sylabusy zrealizowanych przedmiotów;
- Pisemna zgoda na przeniesienie odpowiedniego organu w uczelni macierzystej;
- Poświadczona przez Centralną Komisję Rekrutacyjną, za zgodność z oryginałem kopia:
  - w przypadku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich - *świadectwo dojrzałości* lub inny z dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
  - w przypadku studiów II stopnia - *dyplomu ukończenia studiów I stopnia*;
- Inne dokumenty określone w szczegółowych warunkach przeniesienia na poszczególne kierunki studiów (Załącznik nr 4).

Cudzoziemiec ubiegający się o przeniesienie z uczelni zagranicznej na kierunek prowadzony w języku polskim, zobowiązany jest do dołączenia do wniosku:

- Dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego na poziomie minimum B2,
- Potwierdzoną przez UR kserokopię dokumentu stwierdzającego uprawnienie do podejmowania studiów bez ponoszenia opłat zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy (np. Karta Polaka, karta pobytu, decyzja administracyjna właściwego organu).

Cudzoziemiec ubiegający się o przeniesienie na UR z uczelni zagranicznej na kierunek studiów prowadzony w języku angielskim, zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego znajomość języka angielskiego na poziomie minimum B2.

Szczegółowe informacje w tym zakresie można uzyskać w Dziale Rekrutacji i Karier Studenckich Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wniosek rozpatrywany jest w terminie 30 dni od dnia złożenia. CKR dokonuje formalnej oceny wniosku wraz z załączoną dokumentacją i przekazuje do dziekana Kolegium. Dziekan Kolegium, w porozumieniu z kierownikiem kierunku studiów, weryfikuje wniosek pod względem merytorycznym. Opinię dziekana wraz z dokumentacją przekazywana jest do CKR w celu sporządzenia zaświadczenia o wpisie na listę studentów lub decyzji o odmowie przyjęcia na studia. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów kształcenia i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni określa Regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, rozdział 4. ([Załącznik do Uchwały nr 242/04/2023 Senatu UR](#) z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmian i tekstu jednolitego Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim).

Student może przenieść się z innej uczelni, w tym także z zagranicznej, na ten sam lub pokrewny kierunek za zgodą dziekana nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Uwzględniając etapy studiów w innej uczelni oraz różnice programowe, dziekan podejmuje decyzję, od którego semestru student zostanie przyjęty. Warunkiem przeniesienia zajęć z innej uczelni jest stwierdzenie zbieżności efektów uczenia się. Zbieżność efektów oraz punktów ECTS opiniuje kierownik kierunku studiów na podstawie przedstawionych przez studenta sylabusów zajęć zrealizowanych na opuszczanej uczelni. Studenci mogą ubiegać się o przyjęcie z innej uczelni polskiej lub zagranicznej, w trybie przeniesienia tylko w przypadku uzyskania na egzaminie maturalnym wyników (zblizonych) z kryterium odcięcia stosowanych w trybie rekrutacji dla cyklu kształcenia i trybu studiów, na który aplikuje. Na wniosek studenta, dziekan może wyrazić zgodę na uwzględnienie zaliczonych przedmiotów (zajęć) oraz uzyskanych punktów ECTS na innym kierunku lub innej uczelni w trakcie realizacji aktualnego programu studiów na innym kierunku lub specjalności oraz w razie ponownego przyjęcia na studia.

Student podejmujący jedno- lub dwusemestralne studia na innej uczelni krajowej lub zagranicznej na kierunku, na którym studiuje na UR lub kierunku pokrewnym, po powrocie podejmuje studia na kolejnym semestrze. Punkty ECTS uzyskane poza UR zostają uznane przez dziekana w miejsce punktów i przedmiotów zawartych w programie studiów na macierzystym kierunku w przypadku zbieżności efektów uczenia się dla tych przedmiotów i praktyk zawodowych w obydwu uczelniach. Zbieżność efektów ocenia kierownik kierunku studiów. W przypadku, gdy na uczelni przyjmującej program studiów nie przewidywał przedmiotów, na których można było osiągnąć efekty uczenia się przewidziane na danym etapie studiów, student zobowiązany jest w ciągu roku zaliczyć te przedmioty, pod warunkiem uzyskania przez studenta wymaganej liczby punktów ECTS na uczelni przyjmującej.

Student, który rozpoczął studia za granicą może przenieść się tylko na studia niestacjonarne lub prowadzone w języku angielskim. Przyjęcie studenta z innej uczelni może nastąpić, gdy ilość różnic programowych pozwala na rozpoczęcie studiów, na co najmniej trzecim semestrze, z zastrzeżeniem cykli rozliczeniowych. Okres uzupełniania różnic programowych nie powinien przekroczyć jednego roku. W uzasadnionych przypadkach dziekan, na wniosek studenta, może przedłużyć termin uzupełnienia różnic programowych, jednak nie dłużej niż o kolejny rok. W przypadku wykazania różnic programowych z wiodących przedmiotów dla kierunku dopuszczalne jest przyjęcie studenta na rok niższy niż wskazany w podaniu. Warunkiem uwzględnienia zaliczonych przez studenta zajęć oraz punktów ECTS jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Studenci mogą ubiegać się o przyjęcie z innej uczelni polskiej lub zagranicznej, w trybie przeniesienia tylko w przypadku uzyskania na egzaminie maturalnym wyników (zblizonych) z kryterium odcięcia stosowanych w trybie rekrutacji

dla cyklu kształcenia i trybu studiów, na który aplikuje. Na wniosek studenta, dziekan może wyrazić zgodę na uwzględnienie zaliczonych przedmiotów (zajęć) oraz uzyskanych punktów ECTS na innym kierunku lub innej uczelni w trakcie realizacji aktualnego programu studiów na innym kierunku lub specjalności oraz w razie ponownego przyjęcia na studia.

Szczegółowe zasady przeniesienia na kierunek Administracja określa Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków przeniesienia na poszczególne kierunki studiów z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (Zał. 4a). Zgodnie z nim Kierunek, z którego przenoszony jest student realizuje nie mniej niż 60% efektów uczenia się przyporządkowanych do dyscypliny „nauki prawne”.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

W Uniwersytecie Rzeszowskim zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje [Uchwała nr 463/06/2019](#) Senatu UR z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim). Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się jeżeli posiada:

- 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, do której przypisany jest kierunek albo dyscypliny wiodącej, w przypadku przypisania kierunku do więcej niż jednej dyscypliny.

Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zawartym w programie studiów określonego kierunku, poziomu i profilu. W celu potwierdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych poza systemem studiów wyższych, dziekan powołuje komisję weryfikującą efekty uczenia się, zwaną dalej komisją weryfikującą. Komisję powołuje się każdorazowo dla rozpatrywanego wniosku w ciągu 14 dni od ostatniego dnia terminu, w którym można było składać wniosek. W przypadku, kiedy wniosek dotyczy większej liczby przedmiotów istnieje możliwość powołania więcej niż jednej komisji weryfikującej. W skład komisji wchodzi minimum trzech nauczycieli akademickich. Przewodniczącym komisji jest wyznaczony przez dziekana pracownik zatrudniony na stanowisku profesora lub profesora UR. Członkami komisji powinni być specjaliści w obszarze tematycznym, którego dotyczy wniosek. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji komisja potwierdza zbieżność uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się określonymi w programie danego kierunku, poziomu i profilu oraz czy kandydat uzyskał te efekty w stopniu umożliwiającym zaliczenie określonych przedmiotów wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS. Postępowanie w sprawie potwierdzania efektów uczenia się kończy się wystawieniem oceny za każdy przedmiot podlegający potwierdzeniu, zgodnie z obowiązującymi w kolegium kryteriami oceniania. Z przeprowadzonej weryfikacji efektów uczenia się komisja sporządza protokół i przekazuje go do CKR wraz z zaświadczeniem. Kopię zaświadczenia wydaje się kandydatowi. Postępowanie w sprawie potwierdzania efektów uczenia się powinno zostać zakończone nie później niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem semestru.

Sylabusy przedmiotów objętych procedurą potwierdzania efektów uczenia się dla kierunku Administracja znajdują się w zakładce: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozklady-sylabusy/administracja/sylabusy>

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady, warunki i tryb procesu dyplomowania w Kolegium Nauk Społecznych, a zatem także na kierunku Administracja, określa Regulamin Dyplomowania, Wytyczne Pisania Pracy Dyplomowej oraz Szczegółowe Zasady Przeprowadzania Egzaminu Dyplomowego przyjęty Uchwałą 41/03/2022 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Społecznych z dnia 3 marca 2022 r. (Zał. 5) zgodny z rozdz. 18 [Regulaminu Studiów](#) na Uniwersytecie Rzeszowskim - Załącznik do Uchwały nr 242/04/2023 Senatu UR z dnia 27

kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmian i tekstu jednolitego Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Rzeszowski .

Studenci Kolegium Nauk Społecznych mogą zapoznać się z procedurą dyplomowania zamieszczoną na stronie internetowej Kolegium <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/praca-dyplomowa>

Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest: uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, pozytywna ocena pracy dyplomowej wystawiona przez promotora i recenzenta, złożenie egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa jest przygotowana pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora i został zatwierdzony przez Radę Dydaktyczną. Listę kandydatów na promotorów na dany rok opiniuje Rada Instytutu, a zatwierdza Rada Dydaktyczna. Student wybiera promotora pracy dyplomowej z listy promotorów zatwierdzonych dla danego kierunku studiów na dany rok akademicki w terminach ustalonych przez Dziekana. Jeśli student nie dokona wyboru zostaje zapisany na seminarium w trybie administracyjnym przez Dziekanat. Grupa seminaryjna na etapie tworzenia liczy minimum 10 osób, ale nie więcej niż 12 osób. Zapisy do grup prowadzone są proporcjonalnie do liczby studentów w danym roczniku. O kolejności zapisu decyduje średnia ocen z toku studiów. Zmiana seminarium dyplomowego wymaga zgody Dziekana wyrażonej na wniosek studenta zaopiniowany przez obecnego i przyszłego promotora. Student skierowany na powtarzanie semestru w przypadku gdy dotychczasowy promotor nie prowadzi seminarium składa wniosek do Dziekana o zmianę promotora z opinią promotora przyjmującego. W przypadku braku zgody promotora przyjmującego Dziekan podejmuje decyzję dotyczącą wpisu na seminarium biorąc pod uwagę stan zaawansowania oraz temat pracy dyplomowej i wskazuje promotora z listy promotorów prowadzących seminarium na danym roku, na którym student powtarza semestr.

Strukturę (układ) pracy dyplomowej i jej wymogi techniczne (edytorskie) określa Regulamin dyplomowania. Student składa w Dziekanacie jeden egzemplarz pracy (w wersji papierowej oraz elektronicznej na płycie CD lub DVD) na 14 dni przed egzaminem dyplomowym, przeznaczony do przechowywania w Archiwum Uczelni oraz inne dokumenty niezbędne do wydania dyplomu. Sposób i formę przekazania jednego egzemplarza pracy dla recenzenta, student ustala z promotorem. Praca stanowi wydruk dwustronny w miękkiej oprawie, grzbiet zaciskowy z pisemną zgodą promotora na złożenie pracy potwierdzoną podpisem na stronie tytułowej. Student, po zatwierdzeniu przez promotora ostatecznej treści pracy dyplomowej, umieszcza elektroniczną wersję pisemnej pracy dyplomowej w systemie WU (Wirtualna Uczelnia) w zakładce *Praca dyplomowa*, najpóźniej na 3 tygodnie przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego.

Praca podlega weryfikacji pod kątem naruszenia przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych za pomocą narzędzia informatycznego w postaci Jednolitego Systemu Antyplagiatowego na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 228/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 1 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia procedury antyplagiatowej w Uniwersytecie Rzeszowskim (<https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-kształcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-kształcenia/badanie-jakosci-kształcenia/wzory-i-procedury>).

Praca dyplomowa podlega recenzji przez promotora i recenzenta, która jest sporządzana zgodnie z wzorem formularza. Recenzje pracy są jawne, chyba że przedmiot pracy jest objęty tajemnicą prawnie chronioną. Oceną końcową pracy dyplomowej jest średnia ocen promotora i recenzenta zgodna ze skalą ocen określoną w § 52 ust. 2 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim. W przypadku gdy promotorem pracy magisterskiej jest nauczyciel posiadający stopień naukowy doktora, to jej recenzentem jest nauczyciel posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Promotor wraz z raportem z systemu antyplagiatowego (JSA) składa recenzje w terminie co najmniej 7 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego w Dziekanacie, w celu umożliwienia studentowi zapoznania się z jej treścią. Student ma również możliwość zapoznania się z recenzją własnej pracy w elektronicznym systemie WU, który uwzględnia moduł obiegu pracy dyplomowej. Wszelkie szczegółowe informacje związane z dyplomowaniem na kierunkach prowadzonych w Kolegium Nauk Społecznych znajdują się na stronie <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/praca-dyplomowa>.

Student zostaje dopuszczony do egzaminu dyplomowego po łącznym spełnieniu następujących warunków: uzyskaniu wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów na danym kierunku; uzyskaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej wystawionych przez promotora oraz recenzenta; złożeniu w dziekanacie podpisanej przez promotora pracy dyplomowej oraz dokumentów związanych z wydaniem dyplomu na 14 dni przed terminem egzaminu. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana na wniosek promotora. W skład komisji wchodzi: Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego: Dziekan Kolegium lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora; Promotor lub, w uzasadnionym przypadku inny nauczyciel specjalista z dyscypliny lub przedmiotów obejmujących tematykę pracy dyplomowej posiadający, co najmniej stopień naukowy doktora; Recenzent lub, w uzasadnionym przypadku inny nauczyciel, w miarę możliwości specjalista z dyscypliny lub przedmiotów obejmujących tematykę pracy dyplomowej, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.

Zakres zagadnień / pytań tematycznych przygotowujących do egzaminu dyplomowego udostępnia się na stronie internetowej Kolegium (dla kierunku Administracja zob. <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/praca-dyplomowa>). Pytania egzaminacyjne dotyczą 10 grup zagadnień. Student na egzaminie dyplomowym otrzymuje dwa pytania z w/w zagadnień i jedno z pracy dyplomowej.

Zasady ustalenia oceny końcowej wpisywanej na dyplom ukończenia studiów określa § 52 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim. Komisja ustalając wynik końcowy bierze pod uwagę: 60 % średniej arytmetycznej ocen z przebiegu studiów, 20 % średniej arytmetycznej ocen z pracy dyplomowej, 20 % średniej arytmetycznej ocen z odpowiedzi na egzaminie dyplomowym.

Student jest zobowiązany przystąpić do egzaminu dyplomowego w terminach określonych w Regulaminie studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim tj. do dnia: 31 marca na studiach kończących się w semestrze zimowym, 30 września na studiach kończących się w semestrze letnim. W przypadku nie złożenia pracy dyplomowej, negatywnej oceny z egzaminu dyplomowego, nie przystąpienia do egzaminu dyplomowego w wymaganych terminach Dziekan wydaje: decyzję o skreśleniu z listy studentów; kieruje na powtarzanie semestru lub roku na wniosek studenta złożony w terminie do 7 dni od dnia zakończenia sesji poprawkowej.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

Monitorowanie postępów studentów jest realizowane w sposób ciągły na wszystkich przedmiotach i praktykach przez nauczycieli prowadzących zajęcia, opiekunów praktyk oraz podczas procesu dyplomowania. Na podstawie przygotowywanych dla MNiSW corocznych sprawozdań o liczbie kandydatów na studia i studentów przyjętych na studia w Kolegium Nauk Społecznych dokonuje się monitoringu liczby kandydatów oraz osób przyjętych na studia. Informacje dotyczące progresji i odsiewu studentów gromadzone są na podstawie raportów o liczbie studentów, sporządzanych przez Dziekanat KNS dla Działu Kształcenia UR. Bieżąca analiza liczby studentów oraz wyników przez nich uzyskiwanych jest prowadzona z wykorzystaniem elektronicznego systemu wspomagającego dokumentację przebiegu studiów Uczelnia 11. Na tej podstawie podejmowane są działania polegające m.in. na modyfikacji liczby oraz liczebności grup dydaktycznych. Weryfikowane są również przyczyny odsiewu studentów poprzez analizę liczby studentów, którzy nie otrzymali promocji na następny semestr oraz związanej z tym faktem redystrybucji liczby studentów w ramach poszczególnych przedmiotów. Innym stosowanym wskaźnikiem ilościowym jest wartość odsetka studentów, którzy zaliczyli rok lub ukończyli studia w terminie. Dane za okres 2019-2023 wykazują, że zdecydowana większość studentów na kierunku Administracja spełnia warunki zaliczeń i egzaminów, określone w sylabusach:

dane po sesji zim. r. akad. 2020/2021 - 2023/2024 stan na 26.01. 2023 r. (tab. 3.1)						
Kierunek /stopień/profil / ST+NST	Liczba kandydatów	Liczba przyjętych na studia	Liczba studentów ogółem	Liczba stud. powtarzających	Liczba stud.którzy zdali w pierwszym terminie	Liczba studentów którzy mieli poprawki
Administracja/ stopień 2020*	464	191	450	3	431	2
Administracja/ stopień 2021*	525	175	393	3	349	6
Administracja/ stopień 2022	380	168	386	4	335	9
dane po sesji let. r. akad. 2020/2021 - 2023/2024 stan na 30.07. 2023 r. (tab. 3.2)						
Kierunek /stopień/profil / ST+NST	Liczba kandydatów	Liczba przyjętych na studia	Liczba studentów ogółem	Liczba stud. powtarzających	Liczba stud. którzy zdali w pierwszym terminie:	Liczba studentów którzy mieli poprawki
Administracja/ stopień 2020*	464	191	415	1	411	7
Administracja/ stopień 2021*	525	175	354	2	356	20
Administracja/ stopień 2022	380	168	344	1	270	88
Administracja/ stopień 2023	421	152	353	2	126	90

* dane dotyczą kierunku Administracja studia I stopnia o profilu praktycznym

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa Regulamin Studiów UR. Za sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta odpowiada prowadzący zajęcia. Obowiązkiem prowadzącego zajęcia jest przedstawienie na pierwszych zajęciach sylabusu przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem celów przedmiotu, efektów uczenia się, treści merytorycznych, metod weryfikacji ich osiągnięcia, zasad oceniania i obowiązującej literatury. Zasady zaliczania przez studentów kierunku Administracja poszczególnych przedmiotów są szczegółowo opisane w sylabusach przedmiotów dostępnych na stronie:

<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozklady-sylabusy/administracja/sylabusy>

W przypadku gdy zajęcia z przedmiotu realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń a końcową formą zaliczenia jest egzamin, warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. W sytuacji gdy zajęcia z przedmiotu realizowane są w dwóch formach np. wykładów i ćwiczeń i końcową formą zaliczenia jest zaliczenie z oceną, warunkiem zaliczenia przedmiotu jest

również zaliczenie wykładów i ćwiczeń. Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu (form zajęć), w tym przypadku, określa Koordynator przedmiotu lub wskazana w sylabusie osoba. Zaliczenie przedmiotów przewidzianych w harmonogramie studiów jako wykład połączony z innymi formami zajęć następuje w formie skrótu „zal”, pozostałe formy zajęć kończą się na „zal. z oceną”. Prowadzący wykład ma obowiązek weryfikacji kryteriów oceny wszystkich innych form zajęć. Warunki dopuszczenia do zaliczenia i/lub egzaminu oraz zasady i formę jego przeprowadzenia określa nauczyciel prowadzący przedmiot (Koordynator przedmiotu) w sylabusie.

Po zakończonym procesie zaliczeniowym/egzaminacyjnym każdy nauczyciel prowadzący zajęcia dydaktyczne wypełnia protokół zamieszczony w systemie elektronicznym Wirtualna Uczelnia. Po ostatecznym wypełnieniu protokołu zaliczenia przedmiotu, podpisane protokoły są przekazywane do Dziekanatu do Sekcji toku studiów. Student ma prawo do dwukrotnego przystąpienia do zaliczenia i/lub egzaminu, z zastrzeżeniem, że w przypadku niewykorzystania przez studenta dwóch terminów w sesji egzaminacyjnej z wyjątkowo ważnych przyczyn, o których mowa w Regulaminie studiów, na jego uzasadniony wniosek, Dziekan może wyrazić zgodę na przywrócenie terminu egzaminu i/lub zaliczenia z wpisem warunkowym na kolejny semestr jednak nie dłużej niż: do 31 marca w semestrze zimowym oraz do 30 września w semestrze letnim. Egzamin poprawkowy w celu poprawienia oceny pozytywnej jest niedopuszczalny.

Regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim reguluje także kwestię egzaminów komisyjnych przeprowadzanych m.in. na wniosek studenta, który nie uzyskał wymaganego zaliczenia zajęć dydaktycznych lub otrzymał ocenę niedostateczną z egzaminu poprawkowego oraz ma podejrzenia co do prawidłowości przeprowadzania procesu zaliczenia. Egzamin komisyjny lub zaliczenie komisyjne może się odbyć także z inicjatywy Dziekana lub organu Samorządu Studentów kolegium. Wniosek o komisyjne sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, student powinien złożyć w dziekanacie w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyniku egzaminu poprawkowego lub odmowy udzielenia zaliczenia. Egzamin komisyjny odbywają się w terminach: do 31 marca w semestrze zimowym oraz do 30 września w semestrze letnim.

Podczas egzaminów i innych form zaliczeń nauczyciele stosują następujące oceny oraz odpowiadające im oceny w systemie ECTS: bardzo dobry (5,0/A), dobry plus (4,5/B), dobry (4,0/C), dostateczny plus (3,5/D), dostateczny (3,0/E) i niedostateczny (2,0/F/FX). Oceny końcowe z zaliczeń i egzaminów podawane są do informacji studentów w systemie WU. Istnieje możliwość wpisania oceny w I terminie i terminie poprawkowym. Po upływie terminu poprawkowego system zostaje zamknięty. Student ma możliwość wglądu do swojej pracy w tym prac egzaminacyjnych i naniesionych w niej poprawek, uwag, ocen w ramach konsultacji prowadzonych przez każdego z pracowników Uniwersytetu.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Weryfikacja efektów uczenia się obejmuje wszystkie trzy kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Metody weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się określa koordynator przedmiotu. Szczegółowe informacje dotyczące metod weryfikacji efektów uczenia się zawarte są w sylabusie danego przedmiotu.

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów w zakresie wiedzy należą: egzaminy pisemne, egzaminy ustne, kolokwia, prezentacje ustne, prace pisemne, obserwacja w trakcie zajęć itp. Metody weryfikacji są ukierunkowane na sprawdzenie znajomości i zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Metody weryfikacji są adekwatne do sprawdzanych treści. Sposobem dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych

przez studentów są m.in.: testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace, zadania wykonane przez studentów, projekty i prezentacje zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe oraz protokoły egzaminów dyplomowych. Tematyka tych prac jest ściśle związana z treściami kształcenia zawartymi w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zaliczenie każdej formy zajęć danego przedmiotu jest dokumentowane przez prowadzącego nauczyciela akademickiego w protokole zaliczenia przedmiotu - elektronicznym i jego wydrukowanej wersji, dostarczanej do dziekanatu oraz w karcie okresowych osiągnięć studenta. Dokumentacja efektów uczenia się (np. testy, pisemne prace etapowe, prace egzaminacyjne, zadania wykonane przez studentów) przechowywana jest przez osoby prowadzące zajęcia. Dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe, recenzje prac, protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczce akt osobowych studenta w dziekanacie, a następnie w Archiwum UR.

Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia obejmuje przygotowanie i ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa jest pracą w szczególności: wykonywaną samodzielnie przez studenta, pod kierunkiem promotora, którego dorobek naukowy mieści się w dyscyplinie związanej z kierunkiem studiów studenta, podlegającą recenzji sporządzanej przez promotora i recenzenta, przy czym recenzentem powinien być nauczyciel akademicki posiadający dorobek naukowy z zakresu tej dyscypliny naukowej do której jest przypisany kierunek studiów, stanowiącą przedmiot dyskusji i oceny w trakcie egzaminu dyplomowego, związaną z kierunkiem i specjalnością kształcenia studenta. Celem realizacji pracy dyplomowej jest opanowanie przez studenta szerokiej wiedzy z zakresu studiowanego kierunku oraz zdobycie umiejętności umożliwiających: identyfikację priorytetowych problemów do badań z zakresu studiowanego kierunku oraz sformułowanie i wybór tematu służącego rozwiązaniu wybranych problemów związanych z kierunkiem studiów; sformułowanie tematu, mającego na celu rozwiązanie problemu badawczego; opracowanie metodyki rozwiązania wybranego problemu badawczego; dokonanie samodzielnej i krytycznej analizy literatury problemu badawczego; przeprowadzenie procesu badawczego służącego realizacji celu pracy oraz weryfikacji przyjętych hipotez badawczych; wypracowanie kreatywnych rozwiązań problemu badawczego. Praca dyplomowa ma charakter teoretyczno-empiryczny, w szczególności powinna: wskazywać znajomość literatury przedmiotu przez studenta, umiejętność jej doboru i wykorzystania oraz podjęcia krytycznej analizy i oceny dorobku teoretycznego w zakresie formułowanego problemu badawczego; wskazywać umiejętność studenta do przeprowadzenia analizy i syntezy podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych, ze zwróceniem uwagi na dostrzeganie prawidłowości występujących w obrębie badanych zjawisk; świadczyć o umiejętności stosowania przez studenta metod badawczych i naukowego ujmowania obserwowanych zjawisk; zawierać elementy twórczych rozwiązań i propozycji w odniesieniu do obszaru problematyki badawczej. Całkowita objętość pracy dyplomowej powinna wynosić nie mniej niż trzy arkusze wydawnicze tj. 120 tys. znaków ze spacjami.

Kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw weryfikowane są również przez promotora i recenzenta pracy dyplomowej podczas sporządzania recenzji, a także na egzaminie dyplomowym. Recenzje są jawne dla studenta, a dostęp do nich można uzyskać w systemie Wirtualnej Uczelni. Oceną końcową pracy dyplomowej jest średnia ocen promotora i recenzenta zgodna ze skalą ocen określoną w § 52 ust. 2 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Zakres zagadnień tematycznych przygotowujących do egzaminu dyplomowego udostępnia się na stronie internetowej Kolegium Nauk Społecznych, <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/praca-dyplomowa>. Student na egzaminie dyplomowym otrzymuje dwa pytania z w/w zagadnień i jedno z pracy dyplomowej. Pytania i ocena odpowiedzi na nie są dokumentowane w formie protokołu.

Efekty uczenia się w ramach praktyk zawodowych weryfikowane są poprzez dokonanie oceny osiągnięć studenta zapisanej w Dzienniku praktyk. Kontrolę dydaktyczno-organizacyjną nad praktykami sprawują koordynatorzy praktyk, powoływani przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia. Koordynatorzy przygotowują plan praktyk, organizują spotkania ze studentami, zapoznając studentów z celami i zasadami realizacji praktyki, regulaminem praktyk, przygotowują wykaz studentów realizujących praktyki, współpracują z podmiotami w których realizowane są

praktyki, hospitują prawidłową realizację praktyk, opracowują sprawozdanie po ich zakończeniu, weryfikują dokumentację wymaganą do uzyskania zaliczenia, zaliczają praktyki i wpisują zaliczenia w systemie Wirtualna Uczelnia.

W ramach nauki języków obcych weryfikowane są umiejętności czytania, pisania, słuchania i mówienia w danym języku. Dokonuje się to w formie testów, które weryfikują efekty uczenia się.

W programie kształcenia na kierunku Administracja przewidziane zostały dla nauki języka obcego efekty uczenia się: K_U06: Student posługuje się językiem obcym w zakresie dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla administracji, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;

1. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Narzędziem weryfikacji efektów uczenia się na kierunku Administracja są różnorodne prace etapowe (kolokwia, testy, referaty, prace zaliczeniowe), oraz egzaminy w formie ustnej lub pisemnej. Pośród form ewaluacji pracy studenta należy wymienić również obserwację i ocenę umiejętności oraz postaw studenta podczas analizy przypadków, wypowiedzi ustnej, aktywności w dyskusji i podczas pracy grupowej. Weryfikacji podlega także ocena postępów studenta w procesie przygotowania pracy magisterskiej, wkład studenta w realizowane w pracy dyplomowej badania naukowe, analiza ich wyników oraz egzamin dyplomowy.

Stosowane na kierunku Administracja rodzaje prac etapowych i egzaminacyjnych wykorzystywane jako metody weryfikacji wiedzy i umiejętności obejmują prace pisemne oraz wypowiedzi ustne. Wśród stosowanych rodzajów prac pisemnych (zaliczeniowych i egzaminacyjnych) stosuje się: testy jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, pytania prawda - fałsz, pytania otwarte nakierowane na zaprezentowanie definicji pojęć i umiejętności wyjaśnienia nauczanych zagadnień, zadania do rozwiązania, projekty przygotowywane samodzielnie i w zespole, pisemne rozwiązania studiów przypadków (kazusy prawnicze), eseje dotyczące problematyki związanej z aktualnie realizowanym tematem. Wypowiedzi ustne wykorzystywane w celu weryfikacji efektów uczenia się obejmują takie formy jak: przedstawianie referatów na zajęciach, prezentacja wyników prac projektowych, omawianie rozwiązania studiów przypadku, dyskusja dotycząca przedstawianych przykładów z praktyki, bieżąca weryfikacja znajomości literatury przedmiotu poprzez udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. W zakresie kompetencji społecznych ocenie podlegają takie postawy studenta jak systematyczność pracy (dotrzymanie ustalonych terminów realizacji powierzonych zadań), staranność wykonania (ocena jakości wykonanej pracy), umiejętności działania w zespole, chęć rozwoju zawodowego (podejmowanie przez studentów zadań nieobligatoryjnych).

Tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych jest znana studentom. Mają oni możliwość uzyskania odpowiednich informacji korzystając w tym celu z udostępnionych na stronie internetowej UR sylabusów poszczególnych przedmiotów: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozkłady-sylabusy/administracja/sylabusy> Ponadto, tematyka prac jest przedstawiana przez nauczycieli przy okazji omawiania wymagań dotyczących zaliczenia przedmiotu w trakcie pierwszych zajęć.

2. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych.

Prace dyplomowe przygotowywane na kierunku Administracja należą tematycznie do kategorii prac z dyscypliny nauk prawnych i nauk o polityce i administracji, ewentualnie mają charakter interdyscyplinarny z dominującym jednak udziałem problematyki właściwej dla nauk prawnych. Tematy prac dyplomowych ustalone przez studenta i promotora, a następnie zgłoszone przez promotora, podlegają zatwierdzeniu przez Radę Instytutu Nauk Prawnych. Korepondują one z tą subdyscypliną, w której specjalizuje się promotor i posiada dorobek naukowy. Pracę dyplomową student przygotowuje samodzielnie pod kierunkiem naukowym profesora, doktora habilitowanego lub

doktora w ramach prowadzonego przez niego tematycznego seminarium dyplomowego. Zatwierdzenia promotorów prac dyplomowych dokonuje Rada Instytutu Nauk Prawnych. Student ma możliwość wyboru promotora i prowadzonego przez niego seminarium dyplomowego.

Metodyka przygotowania pracy dyplomowej na kierunku Administracja obejmuje przede wszystkim przegląd, syntezę i krytyczną analizę prawniczej literatury przedmiotu - pomocniczo też piśmiennictwa naukowego z obszaru innych dyscyplin – aktów normatywnych, decyzji stosowania prawa (zwłaszcza sądowych orzeczeń) i innych aktów urzędowych. W zależności od tematu pracy i profilu obranego seminarium dyplomowego student posługuje się różnego rodzaju metodami badawczymi właściwymi dla nauk prawnych, zwłaszcza metodą formalno-dogmatyczną, ale także np. metodą historyczno-prawną czy prawną-komparatystyczną. Wymiar empiryczny prac dyplomowych na kierunku administracja najczęściej polega na przedstawianiu rezultatów dokonanego studium orzecznictwa czy opracowania danych kwantytatywnych związanych z realizacją (przestrzeganiem, egzekwowaniem) prawa i działalnością organów władzy publicznej, a także analizie działań podejmowanych przez instytucje i organy.

3. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.

Prowadzący zajęcia, zarówno te kończące się zaliczeniem, jak i egzaminem mają obowiązek dokumentowania form weryfikacji efektów uczenia się, a także analizowania wyników kształcenia osiągniętych przez studentów w celu doskonalenia procesu dydaktycznego w zakresie doboru właściwych metod i środków wpływających na jakość kształcenia, osiąganie zakładanych efektów uczenia się i dobór sposobów ich weryfikacji. Do dokumentacji potwierdzającej uzyskanie założonych w programie efektów uczenia się należą zwłaszcza: prace dyplomowe, recenzje prac dyplomowych, protokoły z egzaminów dyplomowych, egzaminy pisemne, protokoły z egzaminów ustnych, kolokwia, zaliczeniowe prace studenckie (np. opracowywane przez studentów projekty, prezentacje, teksty referatów) i inne prace studentów wymagane na poszczególnych przedmiotach, dzienniczki praktyk zawodowych.

Archiwizacja dokumentacji efektów uczenia się odbywa się zgodnie z Zarządzeniem nr 113 /2023 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej, Jednolitego Rzeczonego Wykazu Akt oraz Instrukcji archiwalnej Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 6, Załącznik 6a, Załącznik 6b, Załącznik 6c).

4. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

Biuro Karier UR prowadzi monitorowanie losów zawodowych absolwentów na podstawie § 9 Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników (załącznik 7). Badanie opiera się na dobrowolnym wypełnieniu przez absolwenta ankiety „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów”. Badanie prowadzone jest bezpośrednio po zakończeniu studiów oraz po 1., 3. i 5. roku od złożenia egzaminu dyplomowego przez Dział Rekrutacji i Karier Studenckich. Głównym celem badania jest zebranie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy. Raporty z badań prezentowane są na stronie internetowej Biura Karier UR: https://biurokarier.ur.edu.pl/badanie_losow_zawodowych_absolwentow.html.

Tabela nr 3.3 Analiza zawodowych losów absolwentów kierunku Administracja studia I stopnia, stacjonarne w latach 2018 - 2021. Zakres sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy

Administracja studia I stopnia, - studia stacjonarne	2018	2019	2020	2021
Liczba absolwentów kierunku, którzy uzyskali dyplom	137	100	95	115
Czas poszukiwania pracy etatowej	4,79 mies.	4 mies.	4 mies.	5,18 mies.
Wynagrodzenie ogółem brutto	1342,59 zł	1297,84 zł.	1814,47 zł	1992,03 zł
Względny Wskaźnik Zarobków	0,32	0,3	0,36	0,4
Bezrobocie	6,02 %	5,8 %	3,51 %	6,09 %
Względny Wskaźnik Bezrobocia	0,71	0,65	0,4	0,8

Tabela nr 3.4 Analiza zawodowych losów absolwentów kierunku Administracja studia I stopnia, niestacjonarne w latach 2018 - 2021. Zakres sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy

Administracja studia I stopnia, - studia niestacjonarne	2018	2019	2020	2021
Liczba absolwentów kierunku, którzy uzyskali dyplom	42	25	25	22
Czas poszukiwania pracy etatowej	0,97 mies.	0,08 mies.	1,61 mies.	1,94 mies.
Wynagrodzenie ogółem brutto	2722,97 zł	2360,57 zł	2177,63 zł	3174,7 zł
Względny Wskaźnik Zarobków	0,62	0,46	0,45	0,58
Bezrobocie	10,71%	9,33%	8,67 %	12,5 %
Względny Wskaźnik Bezrobocia	1,34	1,53	1,25	1,13

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne

zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja).

W Instytucie Nauk Prawnych w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest 90 nauczycieli akademickich, z czego 88 osób zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy, a 2 osoby na ½ etatu. Na stanowisku badawczo-dydaktycznym zatrudnionych jest 72 osoby, na stanowisku dydaktycznym 17 osób oraz 1 osoba na stanowisku badawczym. Wśród nauczycieli akademickich Instytutu jest: 5 profesorów, 23 doktorów habilitowanych, 42 doktorów i 20 magistrów. Z tego 41 nauczycieli akademickich prowadzi zajęcia na kierunku administracja (tab.4.1).

Tab. 4.1. Struktura nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk Prawnych Kolegium Nauk Społecznych UR

Stopień/tytuł naukowy lub tytuł zawodowy	Stanowisko na Uczelni	Grupa stanowisk	Liczba osób
Profesor	Profesor	Pracownik badawczo-dydaktyczny	6
Doktor habilitowany	Profesor Uczelni	Pracownik badawczo-dydaktyczny	21
		Pracownik badawczy	1
Doktor	Adiunkt	Pracownik badawczo-dydaktyczny	32
		Pracownik dydaktyczny	10
Magister	Asystent	Pracownik badawczo-dydaktyczny	12
		Pracownik dydaktyczny	8

Aktualnie zajęcia dydaktyczne na kierunku Administracja prowadzi 52 pracowników Instytutu. Nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie na kierunku Administracja posiadają rozległe kompetencje dydaktyczne, naukowo-badawcze i doświadczenie zawodowe. Zajęcia dydaktyczne prowadzą również osoby w ramach umów cywilnoprawnych. Jest to 1 osoba, która posiada doświadczenie dydaktyczne i zawodowe oraz kompetencje do prowadzenia danego przedmiotu. Zajęcia z lektoratów języków obcych prowadzą pracownicy Studium Języków Obcych (SJO), a zajęcia z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych prowadzą pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Rekreacji - jednostek pozakolegialnych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Administracja realizują badania i posiadają znaczny i wysoko punktowany dorobek naukowy w postaci monografii i artykułów naukowych, który przedstawiono w tabeli 4.2

Tab. 4.2 Publikacje naukowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego (stan na dzień 30.01.2024 r.)

Szczegółową strukturę publikacji nauczycieli wykazano w tabeli 1.2 w opisie Kryterium 1.

Kategoria publikacji naukowej według punktacji MEiN	łączna liczba publikacji za lata 2020-2023	2023	2022	2021	2020
Artykuły naukowe za 200 pkt	4	4	0	0	0
Artykuły naukowe za 140 pkt	24	18	3	2	1
Artykuły naukowe za 100 pkt	140	28	39	39	34
Artykuły naukowe za 70 pkt	92	10	29	39	14
Artykuły naukowe za 40 pkt	97	5	13	25	54
Artykuły naukowe za 20 pkt	12	0	6	2	4
Monografie za 120 pkt	43	7	10	17	9
Redakcja monografii (40 pkt)	24	7	6	4	7
Rozdział w monografii (20 pkt)	299	53	70	46	130
Publikacje naukowe spoza listy czasopism i wydawnictw MEiN	30	5	7	9	9

Wśród publikacji pracowników kierunku Administracja w latach 2020-2023 znajdują się pozycje wysoko punktowane wg obowiązujących kryteriów ewaluacji działalności naukowej, w tym m.in. 4 artykuły w czasopiśmie za 200 pkt., 24 artykułów w czasopiśmie za 140 pkt., 140 artykułów w czasopiśmie za 100 pkt oraz 43 monografii za 120 pkt. Publikacje naukowe pracowników Instytutu są ewidencjonowane w uniwersyteckiej bazie Expertus (<http://bibliografia.ur.edu.pl/new/01/>). Szczegółowy wykaz wysoko punktowanych publikacji naukowych pracowników Instytutu Nauk Prawnych znajduje się w Zał. 3.

Wśród publikacji autorstwa lub współautorstwa pracowników Instytutu Nauk Prawnych bądź pod ich redakcją naukową znajdują się również te bezpośrednio dedykowane dydaktyce na kierunku Administracja, tj. podręczniki, kompendia, kazusy, takie jak. np.

- Bachurska B., Referendarz sądowy w postępowaniu karnym, Rzeszów 2023.
- Łukasiewicz J.M., Prawne aspekty zmiany płci w wybranych państwach europejskich, Toruń 2022.
- Maroń G., Sądy, sędziowie i religia, Rzeszów 2022.
- Merkwa M., Idea praw człowieka: wybrane zagadnienia, Rzeszów 2023.
- Pastuszko G., Ustrojowy model zastępstwa prezydenta : według postanowień Konstytucji RP z 1997 roku, Warszawa 2022.

Pracownicy Instytutu Nauk Prawnych w okresie lat 2018-2023 uzyskali 8 grantów zewnętrznych na działalność naukową (zob. tabela nr 1.3).

Nauczyciele prowadzą aktualnie zajęcia na kierunku Administracja - studia stacjonarne w kontakcie bezpośrednim. Natomiast na kierunku Administracja – studia niestacjonarne niektóre zajęcia (wykłady) są prowadzone w formie zdalnej za pośrednictwem platformy MS Teams. Inne grupy zajęć (ćwiczenia audytoryjne, konwersatoria, seminaria) prowadzone są nadal w kontakcie bezpośrednim. Przy czym weryfikacja wszystkich efektów uczenia się następuje w kontakcie bezpośrednim. Zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa Zarządzenie nr 224/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 25 listopada 2021 roku w sprawie zasad prowadzenia w

Uniwersytecie Rzeszowskim zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Załącznik 8).

4.2. Obsada zajęć ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej.

Obsadę zajęć dydaktycznych na kierunku Administracja rekomenduje Zespół Programowy kierunku Administracja, którego pracami kieruje Kierownik Kierunku. Przydział czynności nauczyciela akademickiego zatwierdza Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych, Dziekan Kolegium Nauk Społecznych oraz Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia. Zakres i wymiar obowiązków nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rzeszowskiego wynika ze Statutu Uczelni z (tekst jednolity z dnia 30 marca 2023 r.; Załącznik nr 1 do Uchwały nr 222/03/2023 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego) – Dział V „Nauczyciele akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego” oraz Regulaminu Pracy Uniwersytetu Rzeszowskiego. Szczegółowe zasady planowania obsady kadrowej zajęć dydaktycznych w UR reguluje Zarządzenia Rektora nr 1/2022 z dnia 3 stycznia 2022, z późn. zm., dostępne na stronie UR pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/pensum-dydaktyczne/akty-prawne>

Obsada zajęć na kierunku Administracja ustalana jest w oparciu o posiadane doświadczenie i kompetencje naukowe, dydaktyczne oraz zawodowe pracowników Instytutu Nauk Prawnych oraz pozostałych osób realizujących proces kształcenia, co gwarantuje realizację wszystkich objętych programem efektów uczenia się. Powiązanie przedmiotów z prowadzoną działalnością naukową popartą publikacjami pozwala na przekazywanie studentom wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć naukowych, jak również włączanie ich w prowadzone w uczelni badania.

Wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i seminaria prowadzone są wyłącznie przez osoby posiadające dorobek naukowy lub doświadczenie z pracy zawodowej, które w pełni odpowiadają tematyce prowadzonych przedmiotów. Wykłady prowadzą nauczyciele akademicy z tytułem naukowym profesora, stopniem doktora habilitowanego lub stopniem doktora. Z kolei seminaria magisterskie na kierunku Administracja prowadzone są przez osoby ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, co daje studentowi możliwość przyswojenia warsztatu naukowego pod opieką doświadczonego i samodzielnego pracownika naukowego. Studenci mają możliwość wyboru interesującego ich obszaru badawczego reprezentowanego przez nauczycieli akademickich przewidzianych w danym roku akademickim do prowadzenia seminariów.

Zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie przedstawia tab. 4.3.

Tab. 4.3 Zajęcia przewidziane w programie studiów dla kierunku Administracja, związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie nauki o administracji

Prawo administracyjne
Historia administracji
Nauka o administracji
Podstawy prawoznawstwa
Historia doktryn polityczno-prawnych
Organizacja struktur i zadań administracji publicznej
Konstytucyjny system organów państwowych
Instytucje i źródła prawa Unii Europejskiej
Prawo międzynarodowe publiczne
Biurotechnika
Podstawy prawa cywilnego
Podstawy prawa karnego
Postępowanie administracyjne
Finanse publiczne i prawo finansowe

Prawo własności intelektualnej
Podstawy prawa gospodarczego
Podstawy prawa pracy
Podstawy postępowania karnego
Podstawy postępowania cywilnego
Postępowanie egzekucyjne w administracji
Zagadnienia funkcji kontrolno-nadzorczych w systemie administracji publicznej
Zamówienia publiczne

Obsada zajęć na kierunku Administracja w roku akademickim 2023/2024 (Załącznik 9).

Efektami działalności naukowej studentów kierunku Administracja prowadzonej pod merytoryczną opieką nauczycieli akademickich są wystąpienia podczas seminariów i konferencji naukowych (np. S. Kubas, referat "Mediacja w sporach gospodarczych", wygłoszony podczas konferencji pt. Mediacja w sprawach publicznych – praktyczny oraz teoretyczny punkt widzenia, Lublin 2022; M. Ostasz, referat „E-Urząd Skarbowy”, wygłoszony podczas seminarium naukowego nt. "E-Administracja w praktyce", Rzeszów 2021) oraz aktywny udział w kołach naukowych i organizowanych wydarzeniach upowszechniających wiedzę z obszaru prawa i administracji jak np. Maraton Pisania Listów z Amnesty International zorganizowany przez Koło Naukowe „Paragraf” i Uniwersytecką Poradnię Prawną (Rzeszów, 13 grudnia 2023 r.); spotkaniu nt. „Analiza prawnych aspektów Budżetu Obywatelskiego na przykładzie Rzeszowa” zorganizowane przez Koła Naukowe – Prawa Administracyjnego, Prawa Finansowego i Podatkowego oraz Prawa Konstytucyjnego „CONSTITUTIO” (Rzeszów, 6 grudnia 2023 r.); uczelnianym seminarium naukowym pt. „Rola samorządu terytorialnego – zagadnienia prawne i administracyjne” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (8 listopada 2023 r. online); seminarium naukowe pt. „Policja w strukturze administracji rządowej w województwie – zagadnienia niewładczych form działania administracji w postaci profilaktyki społecznej” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego, Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego oraz Zakład Prawa Policyjnego Instytutu Nauk Prawnych (Rzeszów, 27 kwietnia 2022 r.); seminarium naukowe pt. „E-administracja w praktyce” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (15 grudnia 2021 r. online).

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową.

Regułą jest, że nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Administracja łączą działalność dydaktyczną z nauką. Większość z nich – 39 osób – jest zatrudnionych na stanowisku badawczo-dydaktycznym, w porównaniu do 13 osób zatrudnionych na stanowisku dydaktycznym. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowisku dydaktycznym również angażują się w działalność naukową znajdującą swój wyraz w publikacjach naukowych i awansach naukowych, z czego są rozliczani w ramach ocen okresowych (zob. informacje zawarte w pkt. 4.1).

Część nauczycieli prowadzących kierunkowe zajęcia łączy działalność dydaktyczną również z działalnością zawodową, zwłaszcza w ramach szeroko rozumianych profesji prawniczych lub zajmując stanowiska w strukturze organów władzy publicznej. Pozwala to im na przekazywanie w procesie dydaktycznym praktycznie zorientowanej wiedzy jurystycznej. Łącząc działalność naukową, zawodową i dydaktyczną, nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Administracja, pełnią funkcje w komisjach eksperckich, towarzystwach i organizacjach naukowych o zasięgu krajowym i zagranicznym oraz są członkami Rad Naukowych, komitetów redakcyjnych czasopism krajowych i zagranicznych. Nauczyciele akademicy pełnią także funkcje promotorów lub recenzentów prac dyplomowych oraz promotorów i promotorów pomocniczych w przewodach doktorskich. Pracownicy kierunkowi aktywnie biorą czynny

udział w konferencjach naukowych pełniąc funkcje przewodniczących, członków zespołów organizacyjnych i komitetów naukowych.

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystanie wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Cechą stosowanej polityki kadrowej Uczelni w stosunku do nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Administracja, jest prowadzenie przez nauczycieli akademickich aktywnej działalności naukowej w dyscyplinie nauki o administracji. Dzięki temu, nauczyciele są przygotowani do realizowania programu studiów. Władze Uczelni i Kolegium zapewniają właściwą obsadę kadry nauczycielskiej w procesie kształcenia w odniesieniu do kompetencji. Polityka kadrowa Instytutu Nauk Prawnych realizowana jest zgodnie ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Strategią Rozwoju Kolegium Nauk Społecznych.

Właściwy dobór kadry gwarantuje postępowanie konkursowe prowadzone zgodnie ze Statutem Uniwersytetu Rzeszowskiego (Statut - tekst jednolity z dnia 30 marca 2023; Dział V - Nauczyciele Akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego). <https://www.ur.edu.pl/universytet/uczelnia/statut> Szczegółowe zasady planowania obsady kadrowej zajęć dydaktycznych w UR reguluje Zarządzenie Rektora nr 1/2022 (<https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/pensum-dydaktyczne/akty-prawne>). Zgodnie z postanowieniami Statutu Uniwersytetu Rzeszowskiego nawiązanie pierwszego stosunku pracy w UR z nauczycielem akademickim na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące w wymiarze przewyższającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim zawiera się na podstawie umowy o pracę. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje i rozwiązuje Rektor na wniosek Prorektora ds. Kolegium albo z własnej inicjatywy, po uzgodnieniu z Prorektorem ds. Kolegium. Kryteria dla osób kandydujących do zatrudnienia w grupach pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych określa Statut. Na stanowisku profesora może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł profesora; profesora UR osoba posiadająca co najmniej stopień doktora i znaczące osiągnięcia: naukowe lub artystyczne – w przypadku pracowników badawczych; naukowe, artystyczne lub dydaktyczne – w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych; dydaktyczne, organizacyjne lub zawodowe – w przypadku pracowników dydaktycznych; adiunkta osoba posiadająca co najmniej stopień doktora; asystenta – może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny; lektora osoba posiadająca co najmniej tytuł zawodowy magistra filologii albo równorzędny lub dokumenty potwierdzające biegłą znajomość języka obcego i potwierdzone kwalifikacje pedagogiczne; instruktora osoba posiadająca co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny i potwierdzone kwalifikacje pedagogiczne. Nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku badawczym prowadzi aktywną działalność naukową, uczestniczy w kształceniu doktorantów i bierze udział w pracach organizacyjnych na rzecz UR w wymiarze godzin nie mniejszym niż pensum profesora oraz stale podnosi kompetencje zawodowe. Z kolei nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku badawczo-dydaktycznym prowadzi działalność naukową, kształci i wychowuje studentów i doktorantów oraz bierze udział w pracach organizacyjnych na rzecz UR w wymiarze godzin nie mniejszym niż pensum dydaktyczne oraz stale podnosi kompetencje zawodowe. Nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku dydaktycznym kształci i wychowuje studentów i doktorantów, przygotowuje publikacje i materiały dydaktyczne, bierze udział w pracach organizacyjnych na rzecz UR w wymiarze godzin nie mniejszym niż pensum dydaktyczne oraz stale podnosi kompetencje zawodowe.

Senat UR przyjął strategię HR4R UR – Plan działań w zakresie wdrożenia zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim. Europejska Karta Naukowca ustanawia ogólne zasady i wymagania określające role, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników naukowych, a także ich pracodawców i/lub grantodawców. Karta ma na celu zapewnienie, aby charakter stosunków między naukowcami i ich

pracodawcami lub grantodawcami sprzyjał osiągnięciu pozytywnych wyników w zakresie tworzenia, przekazywania, wymiany oraz rozpowszechniania wiedzy oraz rozwoju technologicznego, a także rozwojowi kariery pracowników naukowych. Karta uznaje także wartość wszelkiego typu form mobilności będącej środkiem do dalszego rozwoju zawodowego naukowców. Na podstawie Zarządzenia nr 23/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 19.02.2021 r. powołano Zespół ds. Wdrożenia Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników badawczych. Szczegółowe informacje znajdują się pod adresem <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/hr4r-ur>. 8 listopada 2021 roku Uniwersytet Rzeszowski wprowadził politykę otwartej, przejrzystej i merytorycznej rekrutacji (OTM-R) w Uniwersytecie Rzeszowskim. Działanie to ma związek z realizacją i wdrażaniem Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/hr4r-ur/otm---r>.

Stałemu doskonaleniu procesu dydaktycznego oraz prowadzonej działalności naukowej służy ocena okresowa nauczyciela akademickiego. Ocena okresowa pracowników odbywa się co dwa/trzy lata. Okresowej oceny nauczycieli dokonuje instytutowa komisja oceniająca, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w Statucie UR (§ 114 - § 116) oraz stosownym Zarządzeniu Rektora UR (nr 243/2021) (Zał. 10). Ocena nauczyciela akademickiego dokonywana jest na podstawie wypełnionej i złożonej przez pracownika „Karty oceny nauczyciela akademickiego” (Zał. 10a). Ewaluacji podlega działalność naukowa, organizacyjna, dydaktyczna oraz przestrzeganie praw autorskich i pokrewnych, własności przemysłowej oraz obyczajów akademickiego. Pracownik może również przedstawić inne osiągnięcia istotne dla oceny, uzyskane w ocenianym okresie, które nie są ujęte w ankiecie. Ogólna ocena pozytywna jest możliwa tylko w przypadku uzyskania za każdą formę działalności oceny pozytywnej. Ponadto warunki konieczne uzyskania przez pracownika pozytywnej indywidualnej oceny okresowej w zakresie działalności badawczej lub artystycznej określone zostały w tabeli minimalnych wymagań do uzyskania pozytywnej oceny w zakresie dorobku naukowego, według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej, z późn. zm. Z opinią komisji zapoznaje się pracownik, który w przypadku nieakceptacji oceny może odwołać się do Uczelnianej Komisji. Wyniki oceny okresowej mogą mieć wpływ na przedłużenie zatrudnienia na zajmowanym stanowisku, wysokość uposażenia, awanse i wyróżnienia, powierzanie stanowisk kierowniczych. Ostateczne wyniki oceny przekazywane są Rektorowi.

Nauczyciele akademicki co semestralnie są także oceniani przez studentów w anonimowych ankietach odnośnie sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/ankietyzacja>. Zasady i tryb przeprowadzenia ankietyzacji, sposób ustalania jej wyników oraz działania mające na celu poprawę jakości wykonywanych obowiązków dydaktycznych określa szczegółowo Zarządzenie nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późniejszymi zmianami określonymi w Zarządzeniu nr 2/2021. Wyniki są analizowane przez Dział Jakości i Akredytacji UR i w formie zbiorczego raportu przekazywane Dziekanowi Kolegium oraz osobom upoważnionym przez Dziekana do ich analizy w jednostce. Dziekan Kolegium zapoznaje członków Rady Dydaktycznej Kolegium z uogólnionymi wynikami z ankiet, które są także udostępniane na stronie internetowej <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>. Zgodnie z zapisami powyższego zarządzenia, Dziekan w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu zobowiązany jest do przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej z nauczycielem, którego oceny budzą zastrzeżenia, lub powtarzają się negatywne uwagi ankietowanych. Ocena studenta stanowi integralny element okresowej oceny pracownika i jest zawarta w „Karcie oceny nauczyciela akademickiego”.

Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich odbywają się zgodnie z „Zasadami przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Rzeszowskim” oraz z wzorem protokołu hospitacji (z dnia 18 listopada 2021 r.) <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci->

kształcenia/badanie-jakosci-kształcenia/wzory-i-procedury. Hospitacje zajęć przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata. Również ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych stanowi integralny element "Karty oceny nauczyciela akademickiego". Uogólnione wnioski z hospitacji przedstawia się na posiedzeniu Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Społecznych na koniec roku akademickiego i są one podstawą do doskonalenia procesu kształcenia. Informacje o hospitacjach zajęć w danym roku akademickim, jak również wnioski z ich realizacji stanowią jeden z elementów oceny jakości kształcenia zawartych w Formularzu Oceny Kolegium.

W pełnieniu obowiązków dydaktycznych oraz dążeniu do własnego rozwoju nauczyciele zobowiązani są do poszanowania i przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych, zgodnie z Kodeksem etyki nauczycieli akademickich określonym w Uchwale Senatu UR nr 580/06/2020, z dnia 25 czerwca 2020 r.

W Uniwersytecie Rzeszowskim obowiązuje również wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji, zgodna z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu, dyskryminacji i korupcji, wypracowanie „zdrowego” środowiska wewnętrznego, jak i zewnętrznego (interesariusze) uczelni, poprzez budowanie pozytywnych relacji wśród całej społeczności akademickiej, opartych na wzajemnym szacunku, tolerancji oraz poszanowaniu godności osobistej. W/w kwestię reguluje Zarządzenie nr 69/2022 Rektora UR z dnia 21.06.2022 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej Polityki przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. określonymi w Zarządzeniu nr 127/2022 z 12.10.2022 r. Opracowano też Plan Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024, powołano Rzecznika Akademickiego Zarządzeniem Rektora UR nr 71/2022 z dn. 21 czerwca 2022r., którego rolą jest rozwiązywanie konfliktów, mediacja, wspieranie całej społeczności akademickiej. Z kolei Zarządzenie Rektora UR nr 70/2022 z dn. 21 czerwca 2022r. ustanowiło Pełnomocnika Rektora ds. Równego Traktowania.

Reasumując, tak prowadzona polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Administracja, zapewniając prawidłową realizację procesu dydaktycznego, sprzyja stabilizacji zatrudnienia, trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i wysokiej jakości kształcenia. Korzystają na tym zwłaszcza studenci, którzy mogą czerpać wiedzę i umiejętności od wybitnych fachowców.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

Pomoc w rozwoju naukowym kadry realizowana jest poprzez: urlopy naukowe, staże naukowe i zawodowe, krajowe i zagraniczne, obniżenie pensum dydaktycznego, stypendia naukowe, udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych, granty wewnętrzne na badania naukowe, finansowanie bezpośrednich kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych w uczelniach akademickich, finansowe wspieranie publikacji naukowych: monografii oraz czasopism naukowych. W Uniwersytecie Rzeszowskim dla nauczycieli akademickich UR oraz doktorantów uruchomiono od 18 listopada 2021 roku możliwość korzystania z doradztwa zawodowego w zakresie m.in.: ochrony własności intelektualnej, transferu wiedzy, awansowania i planowania indywidualnej kariery naukowej, rozwoju naukowego, mobilności, składania projektów badawczych. Członkiem zespołu działającego na rzecz wsparcia i doradztwa zawodowego dla pracowników naukowych INP UR jest dr hab. prof. UR Grzegorz Maroń (Wsparcie zawodowe pracowników UR - Uniwersytet Rzeszowski).

Wspieranie i motywowanie kadry do rozwoju znajduje odzwierciedlenie w liczbie 23 uzyskanych awansów naukowych w latach 2018-2023. W danym okresie 2 nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Administracja uzyskało tytuł naukowy profesora, 10 - stopień doktora habilitowanego, a 11 - stopień doktora. Wykaz awansów naukowych nauczycieli akademickich Instytutu Nauk Prawnych został przedstawiony w pkt. 1.2.

Uniwersytet Rzeszowski wspiera i motywuje rozwój kadry. Od 2013 roku w UR stosuje się politykę pro jakościową w działalności naukowej i artystycznej, zgodnie z którą w systemie wynagradzania nauczycieli uwzględniany jest dodatek pro jakościowy. Wielkość dodatku uzależniona jest od wyników oceny pracownika. Aktualne kryteria oceny działalności naukowej pracowników, będące podstawą wynagrodzenia pro jakościowego określa Zarządzenie Rektora UR nr 45/2021 z dnia 29 marca 2021 r. (Załącznik 11, Załącznik 11a).

Istotnym czynnikiem premiującym aktywność nauczycieli jest również stosowany w Uczelni system nagród. Pracownicy mogą otrzymywać nagrody za działalność naukową, dydaktyczną, artystyczną i organizacyjną: Naukowy Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Dydaktyczny Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Lider Uniwersytetu Rzeszowskiego, Nagroda Rektora I stopnia, Nagroda Rektora II stopnia, Nagroda Rektora III stopnia, Nagroda Rektora w formie listu gratulacyjnego. Zasady przyznawania nagród określa Zarządzenie nr 86/2021 Rektora UR z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania nagród Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 12, Załącznik 12a).

Regularne przeprowadzanie hospitacji zajęć dydaktycznych, okresowa ocena nauczycieli, ankiety oceny dokonywane przez studentów, nominacje przyznawane przez studentów (*Laur Studenta*) oraz odznaczenia państwowe (Medale KEN) aktywizują podnoszenie kompetencji dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy mają również możliwość udziału w szkoleniach m. in. organizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej finansowanych z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego - droga do wysokiej jakości kształcenia” - podnoszenie kompetencji dydaktycznych, metodycznych i technicznych,
- „Przyjazny nURt” - szkolenia świadomościowe dla pracowników. Szkolenia te mają na celu zwiększenie kompetencji w zakresie organizacji i realizacji procesu kształcenia oraz obsługi administracyjnej studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Instytut Nauk Prawnych jest jedną z jednostek wchodzących w skład Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Proces kształcenia na kierunku Administracja pozwalający na osiągnięcie efektów uczenia się odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury własnej Uczelni (poza praktykami zawodowymi). Bazę dydaktyczną stanowią następujące obiekty:

1. Budynek C-3 Instytut Nauk Prawnych - obiekt jest zlokalizowany przy ulicy Grunwaldzkiej 13 w Rzeszowie. Jest to budynek trzykondygnacyjny na całej powierzchni podpiwniczony. Posiada trzy klatki schodowe. Powierzchnia użytkowa wynosi 3393,60 m². Na zewnętrznej ścianie budynku została dobudowana winda dla potrzeb studentów z niepełnosprawnością, wyznaczone jest również miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
2. Budynek C-4 Instytut Nauk Prawnych - obiekt jest zlokalizowany przy Placu Ofiar Getta 4-5 w Rzeszowie. Posiada 4 kondygnacje nadziemne (niski parter, wysoki parter, I piętro, II piętro) i jest częściowo podpiwniczony. Powierzchnia użytkowa wynosi 2243 m². Na stanie w budynku znajduje się transporter schodowo-gąsienicowy, wyznaczone jest również miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
3. Pracownia Kryminologii i Kryminalistyki mieści się w budynku G-1 przy ul. Pigoń 8, wyposażona jest w wysokiej jakości sprzęt, aparaturę i oprogramowania służące do przeprowadzania badań pismoznawczych, w tym programy komputerowe wspomagające ekspertyzę pisma ręcznego i podpisów, specjalistyczne mikroskopy oraz inne narzędzia i oprogramowania wykorzystywane w do badań oraz zajęć ze studentami.

Ponadto Instytut Nauk Prawnych otrzymał z budżetu województwa dotację na zakup do Pracowni Kryminologii i Kryminalistyki Videospektroskopu. Doposażenie w innowacyjną aparaturę wpłynie na unowocześnienie i rozbudowę bazy naukowo-dydaktycznej w obszarze nauk społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dzięki temu stworzone zostaną nowe możliwości kształcenia studentów na kierunku Administracja. W roku 2022 w budynku C-3 został przeprowadzony remont mający na celu dostosowanie go do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami (budowa windy) oraz przepisów przeciwpożarowych. Szczegółowy wykaz wyposażenia sal dydaktycznych i pracowni stanowi Zał. 13.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).

Instytut Nauk Prawnych prowadząc kształcenie na kierunku Administracja nie korzysta z infrastruktury znajdującej się poza uczelnią (z wyłączeniem praktyk zawodowych). Baza zewnętrzna, w naszej ocenie, spełnia wymagania skutecznego przygotowania absolwenta kierunku Administracja i realizacji efektów uczenia się.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy elearningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej.

Na terenie wszystkich obiektów Uniwersytetu Rzeszowskiego funkcjonuje dostęp do szerokopasmowego Internetu. Każdy z budynków UR jest wyposażony w urządzenia do bezprzewodowej transmisji danych, za ich pomocą studenci i pracownicy Uczelni mogą korzystać z sieci Eduroam. Pracownicy oraz studenci pracujący na komputerach wchodzących w skład poszczególnych pracowni naukowych mogą korzystać ze stałego łącza internetowego, zasobów dydaktycznych dostępnych na serwerach UR, w tym m.in. z pakietu Statistica, programu LEX i LEGALIS, które są nieodpłatnie dostępne dla każdego pracownika i studenta UR.

Od kwietnia 2020 roku na kierunku Administracja z powodu ogłoszonego przez Rząd stanu epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2, a także wytycznych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. Od początku roku akademickiego 2020/2021, do prowadzenia wykładów i ćwiczeń audytoryjnych, koniecznością stała się komunikacja zdalna, co z powodzeniem zapewnia aplikacja MS Teams.

W Uniwersytecie Rzeszowskim działa Uniwersyteckie Centrum Informatyzacji (UCI), jednostka administracyjna integrująca ogólnouczelnianą działalność w zakresie informatyzacji i komputeryzacji. w jej skład wchodzi: Sekcja Aplikacji Komputerowych (obsługa ogólnouniwersyteckich systemów wspomagających zarządzanie uczelnią zarówno w administracji centralnej, jak i w jednostkach uczelnianych), Sekcja Zarządzania Sieciami Komputerowymi (obsługa sieci administracyjnej), Sekcja Oprogramowania i Licencji (dystrybucja licencji na podstawie zamówień jednostki). Na stronie UCI studenci mogą znaleźć niezbędne informacje odnośnie dostępu do infrastruktury informatycznej UR czy bezpłatnych programów. Dostępne są informacje dotyczące aktywowania Elektronicznej Legitymacji Studenckiej UR, możliwości korzystania z pakietu Statistica, programu LEX i LEGALIS, pomocy zdalnej TeamViewer oraz do usługi Microsoft 365 dla UR. Dodatkowo, w ramach programu firmy Microsoft skierowanego do uczelni istnieje dostęp do legalnego i bezpłatnego oprogramowania w ramach subskrypcji (Microsoft ImagineOnTheHub-Azure for Education). Oprócz strony informacyjnej UCI, także na stronie internetowej UR, w zakładce „Student” są zawarte informacje wspierające możliwość korzystania z usług informatycznych dla studentów: <https://www.ur.edu.pl/student/uslugi-it-dla-studentow>. Na stronie internetowej Uniwersytetu Rzeszowskiego poprzez zakładkę „Student”: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student> oraz bezpośrednio z adresu <https://wu.ur.edu.pl> możliwy jest dostęp do elektronicznego systemu Wirtualna Uczelnia. Studenci korzystając z tego systemu mogą na bieżąco sprawdzać w systemie uzyskane oceny, kontaktować się z nauczycielem akademickim. W ramach Wirtualnej Uczelni studenci otrzymują kanałami elektronicznymi pełny dostęp do informacji o procesie kształcenia i procedurach związanych z tokiem studiowania. Wirtualna Uczelnia posiada wbudowane repozytorium plików dzięki czemu istnieje możliwość umieszczania materiałów dydaktycznych do pobrania/odczytu dla studentów, można też zapisywać się na wykłady ogólnouczelniane. W ramach systemu ankietyzacji, w ankiecie oceny prowadzącego przedmiot oraz w ankiecie oceny dziekanatu studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat jakości systemu kształcenia. Ponadto wszyscy studenci i pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego, posiadający aktywną odpowiednio legitymację studencką lub pracowniczą, mogą na osobistym sprzęcie komputerowym korzystać z uczelnianej, bezprzewodowej sieci Eduroam. Obowiązkowe na pierwszym roku studiów szkolenie BHP oraz szkolenie biblioteczne jest przeprowadzane w trybie e-learningu. Szkolenie biblioteczne jest dostępne online na stronie: <http://szkoleniebur.ur.edu.pl/>. Po zalogowaniu się do uczelnianej sieci internetowej, za pośrednictwem Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego (BUR) studenci mają możliwość wyszukiwania niezbędnych materiałów dydaktycznych lub naukowych, poprzez bezpłatne bazy danych i publikacji. Biblioteka UR umożliwia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, a w jej ramach do platform Springer, Elsevier, EBSCO, Medline, Willey-Blackwell, AIP/APS, IOP Science, JSTOR oraz LEX i LEGALIS. Uniwersytet Rzeszowski nieustannie podejmuje działania mające na celu analizę uwarunkowań, skuteczności czy problemów związanych ze zdalnym nauczaniem. Wyrazem tego była debata w ramach seminarium naukowo-dydaktycznego pt. "Kompetencje nauczycieli w kształceniu zdalnym w czasie pandemii" zorganizowane w ramach projektu pt. "Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia" (21.01.2021). W ramach seminarium dyskutowano nad problemami metodycznymi, perspektywami czy narzędziami do weryfikacji efektów uczenia się. Studenci mieli możliwość wyrażenia swojej opinii na temat zdalnego nauczania w postaci wypełnienia ankiety.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Budynki (C-3; C-4; G-1) Uniwersytetu, w których prowadzone są zajęcia na kierunku Administracja, dostosowane są do osób z niepełnosprawnościami i umożliwiają im sprawne przemieszczanie się. Przy budynkach funkcjonują parkingi z miejscami wyznaczonymi dla osób z niepełnosprawnościami (z odpowiednimi oznaczeniami). W budynku C-3 oraz G-1 są dostępne windy, natomiast w budynku C-4 znajduje się transporter schodowo-gąsienicowy, toalety przystosowane do potrzeb studentów korzystających z wózków inwalidzkich. Dostęp do sal wykładowych jest ułatwiony – sale mają szerokie drzwi, nie ma progów, które utrudniałyby poruszanie się wózków. Wszędzie znajdują się odpowiednie oznaczenia. Uniwersytet jest uczestnikiem programu „Przyjazny nURt – rozwój dostępności UR „POWR.03.05.00- 00A007/19, który służy poprawie infrastruktury i wyposażenia poprzez dostosowanie ich do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Ponadto budynek (G-1) Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego (ul. Pigoń 8) wyposażony jest w rozwiązania architektoniczne umożliwiające sprawne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami (windy, drzwi dostosowane do wózków inwalidzkich do wszystkich pomieszczeń bibliotecznych, toalety oraz podjazdy i miejsca parkingowe). Na terenie Biblioteki UR znajduje się sfinansowana przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Rzeszowskiego wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces uczenia się, gdzie do dyspozycji studentów są: systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM), programy komputerowe powiększająco-udźwiękujące tekst (ZoomText), specjalne myszki komputerowe i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie), notesy mówiące (BraillePen), powiększalniki telewizyjne, lupy elektroniczne, syntezy mowy polskiej, drukarki etykiet brajlowskich, odtwarzacze audiobooków.

W budynku G-1 znajduje się pokój wyciszeń. Natomiast w budynku C-3 i C-4 podjęte zostały działania celem organizacji takich pokoi, w ramach programu BON (aktualnie jest realizowany proces zamówień).

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Uczelnia i kierunek kształcenia poprzez wyposażenie oraz dostępność do infrastruktury badawczej sprzyjają studentom w samodzielnej aktywności naukowej w ramach przedmiotów objętych programem studiów oraz aktywnością w ramach kół naukowych. Studenci są włączani w prace badawcze pracowników naukowych Instytutu Nauk Prawnych. Prace dyplomowe studentów realizowane są pod kierunkiem promotorów mających odpowiednie kompetencje oraz dorobek naukowy. Poszczególne sale wykładowe i ćwiczeniowe, a także Pracownia Kryminologii i Kryminalistyki, w których realizowane są zajęcia przewidziane programem studiów na kierunku Administracja oraz inne projekty badawcze prowadzone przez pracowników Instytutu, wyposażone są w nowoczesną aparaturę naukowo-badawczą, która służy równocześnie pracy własnej studentów, w ramach realizacji efektów uczenia się, prac dyplomowych czy rozwijania własnych zainteresowań np. w kołach naukowych. Ponadto studenci kierunku Administracja mogą nieodpłatnie korzystać z programu LEX i LEGALIS. Szczegółowy opis wyposażenia sal i pracowni oraz materiałów dydaktycznych zawiera Zał. 13.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi tworzy system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Rzeszowskiego. Gromadzi zbiory i e-zbiory o tematyce odpowiadającej kierunkom studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim. Zbiory Biblioteki to: ponad 743 000

woluminów książek, ponad 119 000 woluminów czasopism oraz prawie 33 000 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych, a także dostęp do 25 baz (wg stanu na dzień 31.12.2023):

Tab. 5.1

KSIĘGOZBIÓR I ZASOBY ELEKTRONICZNE BIBLIOTEKI UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO	
Druki zwarte	743 474 woluminów
Czasopisma	119 464 woluminów
Zbiory Specjalne	32 778 jednostek inwentarzowych
Pełnotekstowe, faktograficzne i bibliograficzne bazy danych	25 baz
Czasopisma elektroniczne	ok. 27 000 tytułów
E-booki	ok. 299 000 tytułów

Biblioteka organizuje dostęp do zagranicznych czasopism elektronicznych dając środowisku uniwersyteckiemu możliwość korzystania z najnowszych osiągnięć i badań naukowych na świecie. Zapewniony jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do źródeł cyfrowych zakupionych w ramach indywidualnej subskrypcji. Korzystanie z zasobów elektronicznych odbywa się za pośrednictwem komputerowej sieci uniwersyteckiej, a także zdalnie dla zweryfikowanych użytkowników poprzez serwer Proxy.

Biblioteka UR oferuje dostęp do około 27 000 tytułów zagranicznych czasopism w wersji elektronicznej, a także do baz bibliograficznych i abstraktowych (m. in. Springer, Elsevier - Science Direct, bazy EBSCO, Willey-Blackwell, Medline, AIP/IPS, IOP Science, Web of Knowledge, Scopus, EMIS, Lex, LEGALIS, Polska Bibliografia Lekarska, Polska Bibliografia Prawnicza. Od 2016 r. Biblioteka ma dostęp do wybranych kolekcji bazy JSTOR. Cały czas rozbudowywana jest również kolekcja ebooków: Biblioteka UR posiada dostęp do czytelni polskich książek elektronicznych PWN ibuk.pl, a także do kolekcji e-booków na platformie Springer oraz do bazy książek elektronicznych EBSCO. Łącznie oferuje dostęp do prawie 300 000 tytułów książek elektronicznych. Od 2015 roku Biblioteka UR posiada również dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica, która oferuje dostęp do ponad 3 700 000 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego. Stale rozbudowywane zasoby ww. bazy obejmują współczesne piśmiennictwo naukowe ze wszystkich dziedzin, w tym także najnowsze wydania podręczników akademickich oraz aktualne numery fachowych czasopism specjalistycznych, jak również teksty źródłowe, literaturę piękną oraz zbiory specjalne, które są przedmiotem badań naukowców.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego otwarta jest dla czytelników przez 6 dni w tygodniu. Nowoczesny budynek przy ul. Prof. Stanisława Pigionia 8 dysponuje ok. 300 miejscami w 6 czytelniach, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek.

Budynek przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych i dysponuje podjazdem dla wózków inwalidzkich oraz windą. W Czytelniach zamontowane są również specjalne drzwi, których konstrukcja umożliwia bezproblemowe poruszanie się na wózku inwalidzkim. W budynku Biblioteki znajduje się infokiosk wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami, który udostępnia między innymi informacje dotyczące form wsparcia osób niepełnosprawnych. Kiosk ten posiada następujące funkcje: lektor czytający tekst, powiększanie tekstu, zmiana wielkości czcionki, zmiana kontrastu, wspomaganie słuchu – pętla indukcyjna. W Oddziale Informacji Naukowej znajduje się specjalne stanowisko komputerowe dla osób z niepełnosprawnościami wyposażone między innymi w: monitor dotykowy, specjalistyczną klawiaturę ZoomText, urządzenie zastępujące mysz komputerową SimplyWorks Trackball, słuchawki kostne, multimedialne głośniki komputerowe, program powiększający i czytający ekran, biurko z elektryczną

regulacją wysokości, krzesło rehabilitacyjne. Na terenie Biblioteki znajduje się również pokój wyciszeń. Wypożyczalnia oraz portiernia wyposażone są w zestawy pętli indukcyjnych z mikrofonem.

We wszystkich czytelniach i holu głównym dostępna jest strefa bezprzewodowego Internetu Wi-Fi. Użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z kilkunastu terminali (służących do przeglądania katalogu i zamawiania książek) oraz kilkudziesięciu stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu rozmieszczonych we wszystkich czytelniach. Procesy biblioteczne są całkowicie skomputeryzowane i zautomatyzowane. Z myślą o komforcie czytelnika podczas wizyty w bibliotece została przygotowana *Strefa Relaksu* - specjalna przestrzeń daje możliwość wypoczynku podczas pracy naukowej.

Biblioteka pracuje w zintegrowanym systemie bibliotecznym ProLib, a do transportu książek z magazynów wykorzystuje specjalny system wózków podsufitowych TELE-LIFT. Dzięki temu czas realizacji zamówienia jest bardzo krótki i nie przekracza 30 minut.

Biblioteka UR świadczy usługi w rzeczywistości wirtualnej. Katalog zasobów bibliotecznych książek i czasopism wraz z informacją o lokalizacji tych dokumentów i ich dostępności jest udostępniony online (<https://opac.ur.edu.pl>). Czytelnicy mogą książki zamawiać poprzez Internet. Indywidualne konto czytelnika zawiera informację o wypożyczonych i udostępnianych na miejscu materiałach, a także informacje o terminie zwrotu książek, możliwości prolongaty i rezerwacji książek. Strona www Biblioteki (<https://bur.ur.edu.pl>) zawiera niezbędne informacje o usługach biblioteczno-informacyjnych oraz zasadach korzystania z BUR. Jest również narzędziem komunikacji z bibliotekarzami – umożliwiają to specjalne formularze, komunikator GG oraz poczta e-mailowa. Jest ona również przyjazna osobom niepełnosprawnym.

Publikacje (książki i artykuły), które nie znajdują się w zbiorach Biblioteki UR, a które są niezbędne do prowadzenia badań i przygotowania prac dyplomowych, sprowadzane są w ramach Wypożyczalni Międzybibliotecznej z innych bibliotek w kraju i z zagranicy. W 2022 r. zrealizowano ponad 300 zamówień czytelników BUR, sprowadzając niezbędne materiały z kilkudziesięciu bibliotek partnerskich z kraju i zagranicy.

W ramach prac dokumentacyjnych Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BUR opracowują bazę bibliograficzno-bibliometryczną „Bibliografia publikacji pracowników naukowych UR 2000-...”, która dostępna jest w Internecie pod adresem <http://bibliografia.ur.edu.pl/new/01/> i zawiera obecnie ponad 59 tysięcy rekordów. Baza rejestruje dorobek naukowy pracowników UR zatrudnionych na pierwszym etacie oraz umożliwia sporządzenie analizy bibliometrycznej pracowników oraz Jednostek Uczelni.

W 2020 roku został powołany Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki UR ds. Współpracy ze Środowiskiem Akademickim, do którego obowiązków należy między innymi reprezentowanie Biblioteki w kontaktach z pracownikami naukowymi Uczelni, współpraca z samorządem studenckim i samorządem doktorantów oraz prowadzenie cyklicznych badań satysfakcji i potrzeb użytkowników Biblioteki UR.

Dla osób rozpoczynających studiowanie w Uniwersytecie Rzeszowskim przygotowano interaktywne szkolenie e-learningowe dostępne pod adresem <http://szkoleniebur.ur.edu.pl>.

Biblioteka UR jest współzałożycielem konsorcjum Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa (www.pbc.rzeszow.pl). Do elektronicznych zasobów PBC wprowadzany jest digitalizowany we własnej pracowni księgozbiór z tzw. domeny publicznej, a także publikacje autorów współczesnych, którzy podpiszą licencję i wyrażą zgodę na udostępnianie swych publikacji w Internecie. Obecnie w zasobach PBC znajduje się ponad 24 000 obiektów cyfrowych, a kolekcja „Materiały naukowe i dydaktyczne” liczy ponad 300 pozycji.

Od kilku lat przy Bibliotece UR działa ponadto Repozytorium, będące cyfrowym archiwum rejestrującym dorobek naukowy i dydaktyczny środowiska akademickiego UR. Na koniec 2022 r. znajdowało się w nim prawie 8 000 publikacji.

W Bibliotece UR, a także w bibliotekach wydziałowych i instytutowych zatrudnionych jest obecnie 59 osób. Jest to wykwalifikowana kadra - 86% pracowników posiada wyższe wykształcenie, z czego 68% posiada kwalifikacje z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej zdobyte za studiach kierunkowych lub podyplomowych. Pracownicy Biblioteki UR cały czas podwyższają swoje

umiejętności uczestnicząc w szkoleniach, kursach i konferencjach naukowych, publikując artykuły naukowe, a także odbywając staże zawodowe w bibliotekach polskich i zagranicznych.

Zasoby biblioteczne z zakresu administracji

Księgozbiór z zakresu prawa udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Nauk Humanistycznych i Prawnych oraz Czytelni Czasopism Naukowych, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych.

Tab. 5.2.

Administracja	Książki tradycyjne	INTEGRO – 11 607
	Książki elektroniczne	Springer – 1 030; Wiley Online Library – 9; EBSCO – 7 906; Ibuk Libra – 143;
	Czasopisma tradycyjne	INTEGRO – 82;
	Czasopisma elektroniczne	ScienceDirect – 35; Springer – 37; Wiley Online Library – 73; EBSCO – 987; JSTOR – 292;

Liczba **książek tradycyjnych** z zakresu administracji będących w zasobach Biblioteki UR wynosi obecnie **ponad 11,6 tys. tytułów** (<https://opac.ur.edu.pl/integro/catalog>).

Dzięki platformom: Springer, EBSCO, Wiley Online Library, Ibuk Libra użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z **ponad 9 tys. tytułów e-booków** oraz mają dostęp do **ponad 1,4 tys. tytułów czasopism elektronicznych** z zakresu administracji <https://bur.ur.edu.pl/bazy-danych>.

Wszystkie zasoby elektroniczne dostępne są w całej sieci komputerowej UR, a co za tym idzie na wszystkich komputerach przeznaczonych dla czytelników w Bibliotece UR. Dla zweryfikowanych użytkowników możliwy jest również zdalny dostęp z komputerów spoza sieci poprzez serwer Proxy.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego prenumeruje ponadto 82 tytuły polskich czasopism tradycyjnych z zakresu administracji, które udostępniane są w Czytelni Czasopism Naukowych.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa spełnia wymagania konieczne do realizacji określonych programem efektów uczenia się z obszaru nauk prawnych. Na kierunku Administracja proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury własnej (poza praktykami zawodowymi), co pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa opisana w kryterium 5 służy również przygotowaniu absolwenta kierunku. Zajęcia teoretyczne przewidziane programem studiów realizowane są w salach dydaktycznych dostosowanych do liczby studentów i

wyposażonych w sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne. Z kolei zajęcia wykorzystujące technologie informatyczne: Technologia informacyjna, realizowane są w dwóch Pracowniach Technologii Informacyjnych. Od 2013 roku, każdy student dysponuje dostępem do usługi Microsoft 365 dla UR w wersji online. Usługa w ramach subskrypcji Microsoft 365 A3 for Faculty zapewnia możliwość korzystania z ponad 20 aplikacji (m.in. poczty klasy biznesowej Outlook, przestrzeni dyskowej OneDrive, Teams, Forms, Word, Excel, PowerPoint, Sway, Planner, ToDo, SharePoint). Działające w trybie online w/w aplikacje pozwalają na nieograniczony miejscem i czasem dostęp (również z urządzeń mobilnych) do informacji, udostępnionych materiałów dydaktycznych, kontakt z wykładowcą oraz kontynuowania prowadzonych badań naukowych poza terenem uczelni.

W UR, w listopadzie 2017 roku, wdrożono Procedurę monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, która w lutym 2020r. została dostosowana do nowej struktury organizacyjnej Uczelni. Celem jej jest zapewnienie prawidłowego stanu zasobów materialnych służących do realizacji procesu kształcenia oraz wspierania badań naukowych prowadzonych z udziałem studentów, w kontekście zapewnienia realizacji efektów uczenia się. Procedura dostępna jest na [stronie internetowej](#) UR. Procedura realizowana jest poprzez dostosowanie zasobów materialnych, w tym wyposażenia sal dydaktycznych, do zadań związanych z procesem dydaktycznym, dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, modernizację i odnawianie zasobów materialnych wspomagających prowadzenie badań naukowych z udziałem studentów. Procedura określa także tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, wsparcia prowadzenia badań przez studentów oraz prawidłowej organizacji procesu uczenia się. Procedura dotyczy monitorowania stanu użytkowania wszystkich pomieszczeń, które są wykorzystywane w procesie dydaktycznym oraz zasobów bibliotecznych.

Nauczyciele akademicki, pracownicy inżynierjno-techniczni i naukowo-techniczni zobowiązani są do dbałości o bieżący stan techniczny i prawidłowe użytkowanie infrastruktury dydaktycznej i naukowej jednostki. Powinni także na bieżąco zgłaszać Dyrektorowi Instytutu, za pośrednictwem kierownika kierunku studiów, zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć i konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw i remontów. Zgodnie z procedurą studenci mają prawo do zgłaszania potrzeb w zakresie zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań z opiekunami roczników lub przedstawicielami władz dziekańskich Kolegium. Władze te zobowiązane są do zorganizowania co najmniej raz w roku akademickim spotkania otwartego dla studentów, w trakcie którego mogą oni zgłaszać uwagi i sugestie dotyczące wyposażenia obiektów, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne oraz zasobów bibliotecznych Uczelni. Oceny infrastruktury i zasobów materialnych (zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do opisanej procedury) dokonuje powołany przez Dziekana zespół, w skład którego powinni wchodzić w szczególności: kierownik kierunku, opiekunowie roczników, opiekun praktyk, przedstawiciel samorządu studentów, pracownik inżynierjno-techniczny, administrator budynku. Ocena infrastruktury i zasobów materialnych odbywa się raz na dwa lata, a sprawozdanie z przeprowadzonej oceny przekazywane jest do Sekcji Jakości Kształcenia i Akredytacji w Dziekanacie KNP, w terminie do końca kwietnia danego roku, w którym prowadzona jest ocena. Sekcja Jakości Kształcenia i Akredytacji dziekanatu opracowuje zbiorcze sprawozdanie dotyczące oceny infrastruktury i zasobów materialnych Kolegium, które przekazuje dziekanowi Kolegium. Dziekan przedstawia sprawozdanie Radzie Dydaktycznej, która formułuje rekomendacje na rzecz poprawy infrastruktury i zasobów materialnych. Wyniki z przeprowadzonego badania uwzględniane są w formularzu oceny kolegium. Na podstawie rekomendacji władze Kolegium podejmują stosowne działania korygujące w celu zapewnienia optymalnego poziomu zasobów materialnych w Kolegium. Poza tym co dwa lata infrastruktura Instytutu podlega ocenie dokonywanej przez Zespół składający się z Kierownika kierunku Administracja, przedstawiciela pracowników badawczo – dydaktycznych, przedstawiciela studentów oraz Administratora. Wnioski z protokołu oceny są wykorzystywane w celu planowania niezbędnych remontów, inwestycji i doraźnych napraw oraz modernizacji w budynkach Instytutu Nauk Prawnych. Ponadto służą formułowaniu postulatów odnośnie poprawy warunków

lokalowych, z wykorzystaniem aktualnej bazy budynków Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz konieczności budowy kampusu Kolegium Nauk Społecznych.

Studenci w ramach Studenckiej ankiety warunków studiowania mieli także możliwość oceny budynków UR, w których są prowadzone zajęcia dydaktyczne lub inne związane z prowadzonymi kierunkami studiów. Raport z tego badania również jest umieszczony na stronie internetowej UR w zakładce „[wyniki badań](#)”.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe)

Instytut Nauk Prawnych prowadzi długoletnią współpracę z otoczeniem społeczno- gospodarczym, z:

1. Radą Interesariuszy,
2. Koordynatorami praktyk,
3. Absolwentami
4. Opiekunami kół naukowych

Współpraca objawia się przede wszystkim poprzez:

1. Spotkania władz Instytutu i członków Zespołu Programowego z Radą Interesariuszy,
2. Organizowanie konkursów przedmiotowych, konferencji.
3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie staży i praktyk,
4. Współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie w zakresie doskonalenia programów kształcenia.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi (m. in. Urząd Miasta Rzeszów, Urząd Miasta Boguchwała, Starostwo Rzeszów, Gmina i Miasto Kańczuga, Towarzystwo Altum, Powiatowa Komenda Policji w Łańcucie, Kancelaria AXELO) zaowocowała powstaniem koncepcji kształcenia na kierunku

Administracja o profilu ogólnoakademickim, z naciskiem na liczne przedmioty o charakterze prawniczym adekwatne do potrzeb rynku pracy. Nawiązana współpraca pozwala studentom kierunku Administracja na odbywanie praktyk w podmiotach administracji publicznej i niepublicznych, które mogą być ich przyszłymi miejscami zatrudnienia.

Ponadto w Instytucie Nauk Prawnych działa Rada Interesariuszy, której zakres działalności jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia dla kierunku Administracja. Spotkania są protokołowane, a wnioski z tych spotkań stanowią istotny element procesu ewaluacji programu studiów i efektów uczenia się oraz analizy oczekiwań rynku pracy w stosunku do absolwentów. Wnioski ze spotkań z Radą Interesariuszy zewnętrznych potwierdzają słuszność koncepcji kształcenia, określonych efektów uczenia się, programu studiów i jego realizacji.

Skład Rady Interesariuszy Zewnętrznych (kadencja 2020-2024):

1. Tomasz Czop – Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie,
2. Marek Mendoń – Komendant Powiatowy Policji w Łańcucie,
3. Ireneusz Kubiś – Prezes w Towarzystwo ALTUM Programy Społeczno-Gospodarcze,
4. Andrzej Żygadło – Burmistrz Gminy i Miasta Kańczuga.

Ponadto przy Instytucie Nauk Prawnych funkcjonuje Akademickie Centrum Doskonalenia Administracji oraz Centrum Mediacji i Rozwiązywania Sporów, których zadaniem jest również szeroko rozumiana współpraca z praktykami odpowiednio w zakresie wytworzenia standardów i dobrych praktyk administracyjnych oraz prowadzenia mediacji.

6.2 Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Założeniem jest, aby członkowie Rady Interesariuszy reprezentowali środowisko szeroko rozumianych zawodów związanych z instytucjami administracji państwowej (Policja, Gmina, Urząd Pracy).

W procesie realizacji i doskonalenia programu studiów dla kierunku Administracja wykorzystywana jest współpraca z przedstawicielami organów administracji rządowej, samorządowej i państwowej oraz zawodów prawniczych, a także przedstawicielami stowarzyszeń i fundacji. Ważnym aspektem współpracy jest prowadzenie zajęć ze studentami przez praktyków. Ponadto wprowadzenie wykładów zdalnych na studiach niestacjonarnych zostało pozytywnie ocenione przez Radę Interesariuszy (protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy z dn. 17.11.2023 r.). Poza tym z przedstawicielami Interesariuszy zewnętrznych odbywały się spotkania nieformalne, w trakcie których następowała wymiana informacji, postulatów i wniosków na temat programu studiów na kierunku Administracja.

Oprócz tego w Kolegium Nauk Społecznych trwają prace nad przygotowaniem Regulaminu Rady Interesariuszy, który będzie regulował jej prace oraz uprawnienia w zakresie oceny programów kształcenia na kierunkach realizowanych w Kolegium i ich wpływu na kształt tych programów i ich doskonalenie.

Ważnym źródłem informacji dotyczących procesu kształcenia i efektów uczenia się są koordynatorzy praktyk ze strony Instytutu Nauk Prawnych, posiadający stały kontakt z otoczeniem zewnętrznym i aktualną wiedzę na temat umiejętności studentów, które podlegają ocenie przez podmioty zewnętrzne. Koordynatorzy praktyk dokonują analizy ocen i uwag zamieszczanych przez pracodawców w dziennikach praktyk oraz informacji przekazywanych przez opiekunów praktyk ze strony pracodawców. Ponadto dokonują hospitacji prawidłowego przebiegu realizacji praktyk. Koordynatorzy praktyk pełnią również ważną funkcję w zakresie wspierania pozauczelnianych form nabywania doświadczenia zawodowego przez studentów. Poza tym sporządzają sprawozdania z realizacji przebiegu praktyk, które stanowią dla Zespołu programowego ważny element monitorowania realizacji efektów uczenia się, a co za tym idzie będą ważnym elementem wdrażania zmian programowych.

Monitoringiem kariery zawodowej absolwentów zajmuje się Dział Rekrutacji i Karier Studenckich UR (https://biurokarier.ur.edu.pl/badanie_losow_zawodowych_absolwentow.html).

Informacje o losach absolwentów kierunku Administracja znajdują się także na stronie Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów),

Kwestia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Administracja była istotna od początku kształcenia na kierunku, tworzenia i zmian programu studiów, jak i doboru kadry dydaktycznej. Do kluczowych celów związanych z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia na wspomnianym kierunku należą:

1. podnoszenie kompetencji językowych studentów oraz kadry dydaktycznej,
2. nawiązywanie kontaktów międzynarodowych umożliwiających wymianę kadry, zarówno w celach naukowych, jak również związanych z dydaktyką i doskonaleniem metod i technik nauczania,
3. praktyczne wykorzystanie języka obcego przez studentów, m.in. w ramach wymiany studenckiej (Program Erasmus+), podczas uczestnictwa w seminariach i konferencjach naukowych, a także podczas kontaktów ze studentami zagranicznymi kształcącymi się w Uniwersytecie Rzeszowskim,
4. zachęcanie studentów do korzystania z wyjazdów międzynarodowych w ramach Programu Erasmus+ oraz innych dostępnych dla studentów możliwości wyjazdów zagranicznych,
5. korzystanie przez pracowników z możliwości wyjazdów zagranicznych w ramach programów i projektów realizowanych w UR: Erasmus+, NAWA, Mistrzowie Dydaktyki, Jednolity Program Zintegrowany UR, Liderzy w Zarządzaniu Uczelnią, a także udziału w międzynarodowych konferencjach naukowych i projektach naukowych, oraz wyjazdy jako profesor visiting, jak również realizacja staży w jednostkach zagranicznych.

Międzynarodowy wymiar kształcenia przejawia się zarówno w ofercie dydaktycznej, jak również w udziale pracowników Instytutu Nauk Prawnych oraz studentów w działaniach o charakterze międzynarodowym. Przygotowanie studentów do swobodnego poruszania się w środowisku międzynarodowym, zarówno na etapie procesu kształcenia, jak i przygotowania do pracy zawodowej, obejmuje przedmioty ujęte w programie nauczania oraz szereg działań, które wykraczają poza program

studiów. Przygotowanie językowe będące warunkiem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Administracja realizowane jest także poprzez udział studentów, jak i pracowników Instytutu Nauk Prawnych w projektach realizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zdobywanie doświadczenia i doskonalenie umiejętności dydaktycznych przez kadre Instytutu Nauk Prawnych dzięki wymianie międzynarodowej możliwej w ramach Programu Erasmus+ oraz innych programach stażowych, jak i projektach zorientowanych na podnoszenie kompetencji dydaktycznych (np. Program MEiN – Mistrzowie Dydaktyki). W ramach Programu Erasmus+ Uniwersytet Rzeszowski posiada podpisane umowy umożliwiające wymianę z 42 uczelniami prowadzącymi kształcenie na kierunku Administracja (tj. 1 Decembrie 1918” University Alba Iulia; Universitatea Din Oradea; Stefan Cel Mare University Of Suceava; West University Of Timisoara; University Of Belgrade; Pan-European University In Bratislava; Univerzita P.J. Šafarika V Košiciach; Atatürk Üniversitesi; Istanbul Okan University; Yeni Yüzyil University pazmany; Peter Catholic University universit; Degli Studi Di Bari università; Degli Studi Del Sannio, Benevento; Università Degli Studi Magna Graecia Di Catanzaro; Università Degli Studi Di Foggia; Università Degli Studi Di Genova; Università Degli Studi "Suor Orsola Benincasa"; Università Degli Studi Roma Tre; Università Degli Studi Di Salerno, Università Degli Studi Dell'Insubria; University Of Tirana; South-West University "Neofit Rilski"; University Of National And World Economy, Sofia; Josip Juraj Strossmayer University Of Osijek; University Of Rijeka; University Of Cyprus; Masarykova Univerzita V Brne; College Of European And Regional Studies; University Of Tartu; Universidad De Castilla-La Mancha, Ciudad Real; Universidad De Cordoba; Universidad Complutense De Madrid; Universidad Santiago De Compostella; Universidad Pablo De Olavide; Universidad De Valencia; Universidad Católica De Valencia; Universidad De Zaragoza; University Of Akureyri; University Of Latvia; Baltic International Academy, Riga; University "St Kliment Ohridski" Bitola; Universität Bielefeld; Universidade De Lisboa; Universidade Lusófona Do Porto).

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych,

Studenci kierunku Administracja mogą korzystać z oferty przedmiotów nauczanych w języku angielskim w ramach Programu Erasmus+. W ofercie Instytutu znajdują się następujące przedmioty:

Winter Semester 2023/2024:

Tab. 7.1

Subject name	Hours	Form credit	of ECTS	Teacher
Administrative Law	30 (ćw)	ZO	4	dr Ewa Kubas
Commercial Law	30 (ćw)	ZO	4	dr hab. Roman Uliasz, prof. UR
Civil Procedure	30 (ćw)	ZO	5	dr hab. Anna Kościótek, prof. UR
Constitutional Law	30 (ćw)	ZO	4	dr hab. Grzegorz Pastuszko, prof. UR
Criminal Law	30 (ćw)	ZO	5	dr Katarzyna Czeszejko-Sochacka

Tax Law	30 (ćw)	ZO	4	dr Marta Sagan-Martko
Roman Law	30 (ćw)	ZO	4	Wojciech J. Kosior Ph.D., LL.M.

Summer Semester 2023/2024:

Subject name	Hours	Form credit	of ECTS	Teacher
Administrative Science	30 (ćw)	ZO	4	dr hab. Agata Barczewska-Dziobek, prof. UR
Fundamentals of Business Law and Public Procurement Law	30 (ćw)	ZO	4	dr hab. Jan Olszewski, prof. UR
Criminalistics	30 (ćw)	ZO	4	dr Dorota Semków dr Karol Bajda
Family Law	30 (ćw)	ZO	4	dr Rafał Łukasiewicz
Human Rights	30 (ćw)	ZO	4	dr Joanna Uliasz
Labour Law and Social Security	30 (ćw)	ZO	5	dr Agata Ludera-Ruszel
Public Finance Law	30 (ćw)	ZO	5	dr Marta Sagan-Martko
Contemporary Political Systems	30 (ćw)	ZO	4	prof. dr hab. Viktoriya Serzhanova

Przedmioty w języku angielskim mają charakter fakultatywny. Studenci są zachęceni do uczestnictwa w nich nie tylko ze względu na język wykładowy (angielski), ale również z uwagi na interakcje ze studentami Programu Erasmus+, możliwość integracji kulturowej, poznania specyfiki systemu kształcenia w innych państwach. Ponadto studenci kierunku Administracja, zwłaszcza ci, którzy planują wyjazd w ramach wymiany studenckiej są zachęceni do korzystania z oferty przedmiotów fakultatywnych prowadzonych w innych instytutach Kolegium Nauk Społecznych. Wykaz dostępnych kursów w poszczególnych semestrach jest zamieszczany na stronie Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponadto z myślą o umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku Administracja planowane są takie zmiany programowe, które będą dawać możliwość prowadzenia wybranych przedmiotów w języku angielskim.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,

Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim należy ocenić pozytywnie. Studenci kwalifikowani na studia reprezentują komunikatywny poziom znajomości języka. Kompetencje te, z uwzględnieniem języka specjalistycznego z zakresu nauk prawnych i administracji oraz nauk społecznych są stopniowo rozszerzane podczas lektoratów realizowanych przez 4 semestry (na I i II roku studiów) oraz przedmiotów realizowanych w języku angielskim. Podczas lektoratów weryfikowany jest poziom znajomości języka z uwzględnieniem kompetencji takich jak rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego, a także umiejętność swobodnego komunikowania się. Metody i techniki weryfikacji efektów nauczania w ramach lektoratów są ustalane indywidualnie przez prowadzących, będących pracownikami Studium Języków Obcych Uniwersytetu Rzeszowskiego zgodnie z zasadami uwzględnionymi w sylabusach. Ewaluacja i

ocena postępów studentów w zakresie wymaganych kompetencji językowych realizowana jest poprzez częściowe testy sprawdzające, aktywność podczas zajęć, zaliczenia semestralne. Ukończenie lektoratów pozwala na uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2. Efekty uczenia się przewidziane w ramach lektoratów to umiejętność posługiwania się językiem obcym (z uwzględnieniem terminologii specjalistycznej) zgodne z wymaganiami określonymi na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W przypadku w/w przedmiotów fakultatywnych, które mogą być realizowane w języku angielskim weryfikacja założonych efektów uczenia się odbywa się również zgodnie z zasadami ustalonymi przez prowadzących, które są zamieszczane w sylabusach. Do pozostałych sposobów oceny stopnia znajomości języków obcych należy rozbudowany system certyfikacji w ramach Studium Języków Obcych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Ponadto, Studium prowadzi kursy przygotowujące do egzaminów certyfikujących oraz przeprowadza powszechnie uznawane egzaminy językowe m.in. TELC, TOLES, Goethe Test-Pro, DaF, CILS. Ich częstotliwość i liczba uzależnione są od zainteresowania studentów, które kadra prowadząca zajęcia na kierunku stara się kształtować. Weryfikacja kompetencji językowych studentów kierunku Administracja jest realizowana także poza zajęciami obowiązkowymi wynikającymi z programu studiów. Studenci są zachęceni do uczestnictwa w konferencjach międzynarodowych oraz seminariach wymagających od nich nie tylko umiejętności niezbędnych do przygotowania prezentacji/referatu naukowego, ale także z uwagi na międzynarodowy skład wygłoszenia referatów w języku obcym. Okazją do obserwacji studentów i oceny praktycznego wykorzystania kompetencji językowych były m.in. cykliczne międzynarodowe konferencje naukowe z udziałem studentów). Weryfikacja kompetencji językowych następuje także poprzez obserwację studentów (i ocenę ich aktywności) podczas zajęć prowadzonych w Instytucie Nauk Prawnych przez nauczycieli wizytujących, którzy przyjeżdżają z zagranicznych ośrodków naukowych w ramach Programu Erasmus+ czy studentów, którzy uczestniczą w zajęciach w ramach Programu Erasmus+. Podczas tego typu spotkań możliwa jest ocena poziomu znajomości języka, swobody wypowiedzi, a także ocena kompetencji społecznych, zwłaszcza współpracy w środowisku międzynarodowym.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry:

Mobilność kadry Instytutu Nauk Prawnych przejawia się w ramach wyjazdów Programu Erasmus+, udziału w konferencjach międzynarodowych, wizytach studyjnych, a także uczestnictwa w kursach i szkoleniach podnoszących kompetencje oraz udziału w stowarzyszeniach naukowych.

Formą wsparcia językowego dla kadry instytutu są kursy językowe prowadzone w ramach Programu Erasmus+ przez pracowników Studium Języków Obcych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Nabór do grup następuje co roku w październiku. Rekrutację oraz zapisy do właściwych grup prowadzą pracownicy Studium Języków Obcych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Pracownicy Instytutu Nauk Prawnych co roku wykorzystywali pulę przewidzianych miejsc dostępnych w ramach Programu Erasmus+. Liczba dostępnych wyjazdów w ramach Programu Erasmus+ jest zmienna. Jest ustalana centralnie z uwzględnieniem wielkości jednostek i liczby złożonych aplikacji. Podobnie jak w innych programach i projektach realizowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim (NAWA, Mistrzowie Dydaktyki, Jednolity Program Zintegrowany UR, Liderzy w Zarządzaniu Uczelnią). Ponadto pracownicy Instytutu Nauk Prawnych wyjeżdżają na staże naukowe i dydaktyczne realizowane w jednostkach zagranicznych, w tym prowadzą zajęcia jako profesor visiting, także biorą udział w międzynarodowych konferencjach naukowych. Międzynarodowa mobilność pracowników Instytutu w poszczególnych latach przedstawiała się następująco (Zał. 14).

2020 rok – 4 (ze względu na COVID – 19),

2021 rok – 10,

2022 rok – 16,

2023 rok – 14.

Należy zaznaczyć, że odwołane wyjazdy międzynarodowe ze względu na ograniczenia pandemiczne, nie wstrzymały nawiązanych przez pracowników Instytutu Nauk Prawnych kontaktów

międzynarodowych. Część zaplanowanych konferencji oraz seminariów naukowych była realizowana w trybie online.

Natomiast pewnym problemem zauważalnym w ostatnich latach w odniesieniu do studentów kierunku Administracja (zarówno profil praktyczny jak i ogólnokademycki) jest brak ich aktywności w ramach Programu Erasmus+. Dotyczy to zarówno studentów przyjeżdżających jak i wyjeżdżających z tego kierunku. Wynikać to może z odmiennej konstrukcji kształcenia na kierunku Administracja w Polsce w porównaniu do innych krajów Europy, bowiem tzw. nauki administracyjne są zaliczane do grupy nauk o zarządzaniu. Zaś koncepcja nauczania na kierunku Administracja w Polsce ściśle wiąże zakres merytoryczny z naukami prawnymi, które mają hermetyczny charakter. Z kolei brak mobilności naszych studentów kierunku Administracja uwarunkowany może być dwustopniowym cyklem kształcenia, specyfiką kierunku oraz względami społeczno-gospodarczymi. Mimo to w Instytucie podejmowane są działania mające na celu zwiększenie mobilności studentów, poprzez spotkania i prelekcje organizowane przez koła naukowe na temat umiędzynarodowienia i korzyści wynikających z udziału w programie Erasmus+. Ponadto podkreślić należy aktywność koordynatora Programu Erasmus+ oraz opiekunów poszczególnych roczników działających w Instytucie Nauk Prawnych w zakresie promocji wyjazdów.

Uczelnia oraz Kierownik kierunku i Zespół programowy na kierunku Administracja przykładają szczególną wagę do kształcenia językowego studentów. Mają oni możliwość wyboru lektoratu języka obcego: język angielski, język niemiecki, język francuski, język rosyjski). Pomimo niewielkiej liczby studentów lektorzy- praktycy na pierwszych zajęciach oceniają umiejętności studentów, różnicując ich według poziomu znajomości danego języka. Istotnym elementem procesu kształcenia językowego jest zapoznanie studentów ze specjalistyczną leksyką z obszaru prawa i funkcjonowania administracji.

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

W Instytucie Nauk Prawnych zajęcia prowadzą wykładowcy z zagranicy jako profesor visiting (Prof. Angelo Vigliani Ferraro, Prof. Dr. Mehmet Alpertunga Avci).

Ponadto corocznie do Instytutu Nauk Prawnych w ramach Programu Erasmus+ przyjeżdżało kilkoro wykładowców z uczelni partnerskich, którzy prowadzili zajęcia dla studentów kierunku Administracja.

Wizyty w celu wygłoszenia wykładów cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów, którzy mieli okazję spotkać się z przedstawicielami innych uczelni, a także zapytać o warunki studiów w ośrodkach zagranicznych. I tak, w roku 2019 przyjechało 2 wykładowców, z kolei z uwagi na sytuację pandemiczną w roku akademickim 2019/2020 oraz 2020/2021 wyjazdy zostały wstrzymane. Natomiast w roku 2021/2022 przyjechało do Instytutu 3 nauczycieli akademickich z wykładami, a w 2022/2023 – 3 nauczycieli akademickich.

7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Monitorowanie i ocena stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia w odniesieniu do całego Instytutu Nauk Prawnych są realizowane przez jednostki administracji centralnej Uniwersytetu Rzeszowskiego:

1. Dział Nauki i Projektów, w skład którego wchodzi następujące sekcje: Sekcja Nauki, Sekcja Funduszy Strukturalnych oraz Sekcja Projektów i Stypendiów Naukowych;
2. Dział Kształcenia, w skład którego wchodzi następujące sekcje: Sekcja Toków Studiów, Sekcja Spraw Socjalnych, Sekcja Rozliczeń Dydaktycznych oraz Sekcja Wymiany Akademickiej i Studentów Zagranicznych.

W UR systematycznej oceny aktywności międzynarodowej studentów oraz kadry nauczającej dokonuje także Komisja ds. Kształcenia (do 2019 roku Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia). Ocena prowadzona jest w oparciu o ustalany każdego roku przez Komisję wzór formularza oceny jednostki (obecnie – Formularz oceny Kolegium), w ramach którego raportowane są m.in. dane

dotyczące udziału studentów w wymianach zagranicznych (zarówno wyjeżdżających z UR jak i przyjeżdżających na UR z zagranicznych ośrodków akademickich), udziału nauczycieli akademickich w zagranicznych stażach/wizytach naukowych, przyjazdów nauczycieli z zagranicznych ośrodków akademickich w celu prowadzenia zajęć oraz udziału nauczycieli akademickich w międzynarodowych konferencjach naukowych. Wskaźniki poziomu umiędzynarodowienia nie były jedynie oceniane za lata przypadające na okres pandemii, który niezależnie od zainteresowania udziałem w wymianie międzynarodowej, znacząco wpłynął na obniżenie mobilności studentów i kadry nauczającej. Dane w zakresie umiędzynarodowienia jednostek uwzględniane są również w zbiorczych raportach z badania jakości kształcenia i służą Komisji ds. Kształcenia do sformułowania rekomendacji na rzecz poprawy jakości kształcenia w uczelni. Jedną z rekomendacji, przyjętych uchwałą Komisji ds. Kształcenia nr 111/05/2023 z dnia 18 maja 2023 r. stanowi kontynuowanie działań promujących oraz wspierających mobilność studentów i kadry akademickiej, zmierzających do wzrostu ich aktywności w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studenckiej i akademickiej. Raporty z badania jakości kształcenia udostępnione są na stronie internetowej Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>, natomiast rekomendacje Komisji ds. Kształcenia dostępne są w zakładce: <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jak>

Ponadto ocena mobilności studentów i kadry naukowo-dydaktycznej stanowi istotny element oceny Instytutu i odbywa się również na poziomie kolegiów. Ograniczona mobilność zarówno studentów, jak i pracowników spowodowana pandemią w latach 2019/2020 oraz 2020/2021, a także od początku roku akademickim 2021/2022 zaburzyły istotny trend umiędzynarodawiania procesu kształcenia, jak również doskonalenia kompetencji dydaktycznych pracowników Instytutu w skali międzynarodowej.

Jednakże statystyki w zakresie wyjazdów i przyjazdów zarówno pracowników, jak i studentów wskazują podejmowanie wysiłków w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Świadczyć może o tym, m. in. prowadzenie zajęć przez wykładowców z zagranicznych ośrodków naukowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowania systemu wsparcia dla potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Władze Uniwersytetu Rzeszowskiego i KNS oferują różnorodne formy opieki i wsparcia w procesie uczenia się, jak również stwarzają warunki do wszechstronnego rozwoju związanego z pracą naukową, aktywnością sportową i artystyczną, oraz rozwojem kompetencji społecznych. W pomoc studentom zaangażowana jest cała społeczność akademicka, a pomocy udzielają im sami studenci, pracownicy administracyjni, nauczyciele akademicy oraz powołane do tego odpowiednie jednostki. Szczegółowe informacje dla studentów Kolegium Nauk Społecznych znajdują się na stronie: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/strefa-wp>.

Szczególną uwagę zwraca się na potrzeby studentów:

A. Z orzeczeniem o niepełnosprawności,

Na rzecz studentów z niepełnosprawnością i osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON). Jest to jednostka organizacyjna Uniwersytetu Rzeszowskiego, która od 11 lat pełni rolę koordynatora i w zdecydowanej większości organizatora działań podejmowanych w Uczelni na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. Nadrzędnym celem tych działań, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest realizacja zadań związanych z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej oraz szeroko rozumiana integracja w społeczności akademickiej. Na indywidualny wniosek studenta, BON rejestruje go do grona osób, które mogą być objęte wsparciem finansowym w postaci stypendium i dydaktycznym, które umożliwi sprawne prowadzenie zajęć dla osób mających trudności z poruszaniem się i dysfunkcją wzroku lub słuch. W ostatnich latach udało się zrealizować większość zaplanowanych zadań przez BON, które realizowane były między innymi poprzez:

1. likwidację barier architektonicznych, uniemożliwiających sprawne funkcjonowanie osób z dysfunkcjami ruchowymi, np.:
  - a) udostępnienie transporterów schodowych (schodołazów), umożliwiających poruszanie się pomiędzy piętrami budynków osobom korzystającym z wózków inwalidzkich,
  - b) przystosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
  - c) montaż oznakowań w budynkach UR, drukowanych w alfabecie Braille'a, dla osób niewidomych i niedowidzących, montaż znaczników schodowych,
2. organizację transportu pomiędzy budynkami UR dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,
3. zapewnienie osobistych asystentów dla osób niedowidzących, niewidomych oraz niesamodzielnych, ze znaczną niepełnosprawnością ruchową,
4. zapewnienie tłumaczy języka migowego dla studentów słabosłyszących i niesłyszących (BON UR pomaga również osobom, które dopiero rozpoczną naukę w Uniwersytecie Rzeszowskim. Kandydaci, podobnie jak już studiujący, mogą skorzystać z pomocy osobistego asystenta czy tłumacza języka migowego podczas egzaminów wstępnych lub przy dopełnianiu formalności związanych z procesem rekrutacji),
5. organizację konsultacji psychologicznych, logopedycznych i fizjoterapeutycznych również dla osób nieposiadających orzeczenia o niepełnosprawności,
6. prowadzenie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu, wspomagającego proces uczenia się, gdzie do dyspozycji studentów są:
  - a) programy komputerowe powiększająco-udźwiękawiające tekst (ZoomText),
  - b) systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM),
  - c) specjalne myszki komputerowe (trackball'e) i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie),
  - d) notesy mówiące (BraillePen),
  - e) powiększalniki telewizyjne,
  - f) lupy elektroniczne,
  - g) syntezytory mowy polskiej,

- h) drukarki etykiet brajlowskich,
  - i) odtwarzacze audiobooków,
  - j) wypożyczanie sprzętu sportowo-rekreacyjnego,
  - k) sprzęt narciarski,
  - l) kije do nordic walking,
  - m) kije trekkingowe,
  - n) akcesoria do nauki pływania (pasy wypornościowe, kamizelki, płetwy)
7. wyposażenie sal wykładowych w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny osób z niepełnosprawnością, tj.:
- a) systemy wspomagające słyszenie (pętle indukcyjne, systemy FM),
  - b) projektory multimedialne i ekrany projekcyjne,
  - c) tablice interaktywne,
8. organizację specjalistycznych kursów i szkoleń podnoszących kompetencje studentów:
- a) kursy językowe (hiszpański, angielski, m.in. przygotowujące do certyfikatów międzynarodowych),
  - b) kursy nauki pływania (różne stopnie zaawansowania),
  - c) kursy komputerowe (przygotowujące do certyfikatu ECDL),
  - d) szkolenia dla studentów, nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, chcących zostać asystentem osoby z niepełnosprawnością,
  - e) warsztaty psychoedukacyjne dla studentów i wolontariuszy,
  - f) kursy dotyczące praw pracowniczych i prowadzenia działalności gospodarczej,
  - g) kursy języka migowego,
  - h) szkolenia kompetencji miękkich (komunikacja interpersonalna, asertywność i wystąpienia publiczne, zarządzanie stresem).
9. organizację obozów szkoleniowo-integracyjnych dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy UR, które odbywają się w przerwach międzysemestralnych, gdzie oprócz aktywizujących zajęć sportowo-rekreacyjnych prowadzone są również liczne warsztaty i szkolenia. Studenci mogą aktywnie wypocząć przed kolejnym semestrem nauki, a także nawiązać trwałe znajomości i przyjaźnie, co owocuje łatwiejszym funkcjonowaniem w środowisku akademickim. Podczas tych wyjazdów organizowane są również prelekcje ze specjalistami z ratownictwa wodnego (Bieszczadzkie WOPR) i górskiego (Bieszczadzka Grupa GOPR), od kilku lat współpracujących z BON UR.
10. organizację cyklicznych spotkań informacyjno-adaptacyjnych („Dni Adaptacji”) dla studentów pierwszych roczników, mające na celu zapoznanie nowych studentów z ofertą Uczelni oraz instytucji współpracujących z BON UR, skierowaną do osób niepełnosprawnych,
11. współorganizację konferencji naukowych, warsztatów, przeglądów dotyczących problemów osób ze specjalnymi potrzebami,
12. uczestnictwo studentów i pracowników w konferencjach naukowych, warsztatach, szkoleniach oraz seminariach i webinarach poruszających tematykę niepełnosprawności.

Informacje dostępne są na stronie: <https://www.ur.edu.pl/student/studenci-zniepelnosprawnoscia>

B. mających trudną sytuację materialną,

Uczelnia zapewnia studentom pomoc materialną w postaci udzielanych stypendiów, tj. stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych. Dodatkową formą wsparcia studenta jest zapomoga przyznawana 2 razy w roku. Jest ona uzależniona od trudnej sytuacji życiowej studenta spowodowanej w szczególności ciężką chorobą studenta lub członka jego najbliższej rodziny, śmiercią

najbliższego członka rodziny, urodzenie dziecka, a także w wyniku zdarzenia losowego. <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia>.

Inną formą wsparcia dla studentów są również kredyty studenckie, udzielone zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie kredytów studenckich (Dz. U. poz. 2468). Szczegółowe informacje udostępnione są na stronie UR pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia/kredyty-dla-studentow>.

C. wymagających długotrwałego leczenia oraz

D. studiujących równolegle na dwóch kierunkach, odbywających część studiów w uczelni krajowej lub zagranicznej, biorących udział w zawodach sportowych na poziomie krajowym lub międzynarodowym,

Zgodnie z regulaminem studiów, studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów (IOS), w tym indywidualny dobór zajęć, metod i form kształcenia, modyfikację form zaliczeń egzaminów. Indywidualizacja procesu kształcenia przysługuje przede wszystkim studentom, którzy w związku z problemami zdrowotnymi lub studentki w ciąży, które nie mają możliwości uczestniczyć w procesie dydaktycznym, wyróżniającym się i o szczególnych potrzebach. Wniosek o IOS student kieruje do Dziekana na 14 dni przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w semestrze lub do 14 dni po zaistnieniu przyczyny, która jest podstawą do ubiegania się o IOS zgodnie z Regulaminem studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, Rozdział 7 § 22 <https://www.ur.edu.pl/student/regulamin-studiow2>.

E. mieszkających w znacznej odległości od budynków UR w których realizowany jest proces dydaktyczny.

Miejsce w domu studenta przyznaje Komisja ds. Domów Studenta na pisemny wniosek studenta. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim przysługuje studentom, którym codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. Uniwersytet Rzeszowski dysponuje miejscami w pięciu domach studenckich.

- a. Dom Studencki "Laura", ul. Cicha 2,
- b. Dom Studencki "Filon", ul. Cicha 4,
- c. Dom Studencki "Olimp", ul. Siemieńskiego 17,
- d. Dom Studencki „Merkury”, ul. Ćwiklińskiej 2 B,
- e. Dom Studencki "Hilton", ul. Ćwiklińskiej 2 C.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wielopłaszczyznowe, przybiera ono różne formy, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez:

1. zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich i pomocy w procesie uczenia się poprzez cotygodniowe dyżury dydaktyczne lub konsultacje (minimum 2 godz. tygodniowo). Podczas pandemii dyżury są realizowane on-line poprzez platformę MS Teams,
2. wyznaczenie pracowników spośród nauczycieli akademickich pełniących różne funkcje m.in.: opiekuna roku; koordynatora praktyki; opiekuna koła naukowego, umożliwiając rozwijanie zainteresowań badawczych studenta pod opieką nauczycieli specjalizujących się w określonej problematyce badawczej; koordynatora kierunkowego Programu Erasmus+.
3. możliwość uzyskania pomocy ze strony Dziekana, Prodziekana, Dyrektora Instytutu i kierownika kierunku,
4. możliwość korzystania z zasobów biblioteki, w tym możliwość w czasie pandemii zamawiania skanów publikacji: (<https://bur.ur.edu.pl/zamawianie-skanow>),

5. dostęp do publikacji poprzez indywidualne udostępnianie nie zamieszczonych w sieci pozycji naukowych,
6. możliwość korzystania z bezpłatnej sieci WiFi na terenie kampusu Uczelni,
7. dostęp do usług IT tj.: Microsoft 365 (w tym Teams), eduroam (EDUcation ROAMing), LEX, LEGALIS, STATISTICA Wirtualna Uczelnia (system Uczelnia.XP).

8.3. Formy wsparcia:

a. krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Studenci kierunku Administracja mają możliwość uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studenckiej w ramach programów ERASMUS+ i MOST. Oba programy umożliwiają odbycie semestralnych lub rocznych studiów poza uczelnią macierzystą w Polsce (program MOST) lub za granicą (program ERASMUS+). Studentom, którzy na uczelniach partnerskich nie mają możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się wynikających z toku studiów stwarza odpowiednie warunki do zrealizowania różnic programowych <https://www.ur.edu.pl/student/programy-wymiany-studenckiej>.

b. prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Poza udziałem w działalności naukowej wynikającej z przedmiotów realizowanych w programie studiów, studenci kierunku Administracja mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych i prowadzenie badań naukowych w ramach działalności kół naukowych. Obecnie w Instytucie Nauk Prawnych działają następujące koła naukowe:

- Koło Naukowe Postępowania Cywilnego
- Koło Naukowe Prawa Administracyjnego
- Koło Naukowe Prawa Konstytucyjnego "CONSTITUTIO"
- Koło Naukowe Prawa Karnego "IUSTITIA"
- Koło Naukowe Prawa Handlowego i Gospodarczego "AMICUS CURIAE"
- Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego i Europejskiego
- Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego
- Koło Naukowe Prawa Wyznaniowego
- Koło Naukowe Prawa "IUS" - Uniwersytecka Poradnia Prawna
- Koło Naukowe Prawa Pracy
- Koło Naukowe Prawa Rodzinnego "FAMILIAE"
- Koło Naukowe Komparatystyki i Prawa Cywilnego
- Koło Naukowe Kryminologii, Kryminalistyki i Medycyny Sądowej
- Koło Naukowe Debat Oksfordzkich i Retoryki Prawniczej
- Koło Naukowe "Paragraf"
- Koło Naukowe Prawa Rzymskiego i Porównawczego "IUS ROMANORUM"
- Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji „PACTUM”
- Koło Naukowe Prawa Ustrojowego Porównawczego
- Koło Naukowe Filozofii i Teorii Prawa
- Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej „OPUS”

Każde z kół posiada swój profil na Facebooku. Szczegółowe informacje na temat w/w kół naukowych znajdują się na stronie:

<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/kola-naukowe->

Pracownicy naukowcy Instytutu Nauk Prawnych wspierają studentów kierunku Administracja w ich działalności naukowej oraz publikowaniu lub prezentacji jej wyników. Efektem działalności naukowej

studentów kierunku Administracja prowadzonej pod merytoryczną opieką nauczycieli akademickich są wystąpienia podczas seminariów i konferencji naukowych (np. S. Kubas, referat "Mediacja w sporach gospodarczych", wygłoszony podczas konferencji pt. Mediacja w sprawach publicznych – praktyczny oraz teoretyczny punkt widzenia, Lublin 2022; M. Ostasz, referat „E-Urząd Skarbowy”, wygłoszony podczas seminarium naukowego nt. "E-Administracja w praktyce", Rzeszów 2021) oraz aktywny udział w kołach naukowych i organizowanych wydarzeniach upowszechniające wiedzę z obszaru prawa i administracji jak np. Maraton Pisania Listów z Amnesty International zorganizowany przez Koło Naukowe „Paragraf” i Uniwersytecką Poradnię Prawną (Rzeszów, 13 grudnia 2023 r.); spotkaniu nt. „Analiza prawnych aspektów Budżetu Obywatelskiego na przykładzie Rzeszowa” zorganizowane przez Koła Naukowe – Prawa Administracyjnego, Prawa Finansowego i Podatkowego oraz Prawa Konstytucyjnego „CONSTITUTIO” (Rzeszów, 6 grudnia 2023 r.); uczelnianym seminarium naukowym pt. „Rola samorządu terytorialnego – zagadnienia prawne i administracyjne” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (8 listopada 2023 r. online); seminarium naukowe pt. „Policja w strukturze administracji rządowej w województwie – zagadnienia niewładczych form działania administracji w postaci profilaktyki społecznej” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego, Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego oraz Zakład Prawa Policijnego Instytutu Nauk Prawnych (Rzeszów, 27 kwietnia 2022 r.); seminarium naukowe pt. „E-administracja w praktyce” zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Administracyjnego (15 grudnia 2021 r. online).

c. we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowanie edukacji

Studenci i absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą korzystać ze wsparcia Biura Karier, którego zadaniem jest przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy. Biuro Karier oferuje studentom i absolwentom szeroki wybór bezpłatnych warsztatów, szkoleń, wykładów z zakresu: metod aktywnego poszukiwania pracy i przygotowania się do procesu rekrutacji; zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz rozwijania przedsiębiorczości i kompetencji miękkich. Studenci oraz absolwenci mają możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym. Spotkanie z doradcą obejmuje m.in.: identyfikację potencjału zawodowego, określenia profilu osobowościowego, oceny preferencji zawodowych oraz pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych.

Zadaniem Biura Karier jest:

- dostarczanie studentom i absolwentom Uczelni informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- gromadzenie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów Uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy,
- nawiązywanie współpracy z pracodawcami i pomoc im w pozyskiwaniu kompetentnych kandydatów na wolne miejsca pracy i staże zawodowe,
- organizacje kilka razy w semestrze spotkań z pracodawcami z cyklu „Dzień z pracodawcą” , raz w roku Targów pracy;
- wszechstronna i profesjonalna pomoc we wchodzeniu na rynek pracy oraz poruszania się po nim w celu znalezienia zatrudnienia, podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów;
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów. Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego dostarcza informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy https://biurokarier.ur.edu.pl/biuro_karier.html.

d. aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Uczelnia wszechstronnie wspiera aktywność studentów. Poza przygotowaniem zawodowym który jest podstawowym celem, otwiera studentom perspektywy rozwoju poza zajęciami dydaktycznymi: praca w strukturach Samorządu Studentów UR umożliwia rozwój kompetencji w zakresie działalności organizacyjnej studentów.

Podjęcie przez studentów wszechstronnych działań z zakresu rozwoju umiejętności komunikacji interpersonalnych, umiejętności prezentacji podczas występów publicznych realizowane są w ramach działalności kół naukowych, organizacji i stowarzyszeń studenckich. <https://urz.pl/dla-studenta/>.

Na uczelni działa Akademicki Związek Sportowy w ramach którego studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania sportowe. Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego jest spadkobiercą sięgających 1965 r. tradycji AZS w rzeszowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej. Powstał w 2001 r. wraz z powstaniem w Rzeszowie Uniwersytetu. KU AZS UR jest największą organizacją studencką naszej uczelni. Zarejestrowany pod numerem 1 w uczelnianym rejestrze organizacji studenckich w chwili obecnej zrzesza ponad 1100 członków i prowadzi zajęcia w 17 sekcjach sportowych - amatorskich i wyczynowych. Klub prowadzi m.in. następujące sekcje: piłki nożnej, koszykówki, piłki siatkowej, piłki ręcznej, pływania, lekkiej atletyki, futsalu, unihokeja, badmintonu, ergometru wioślarskiego, kolarska, brydża, szachową, tenisa ziemnego, tenisa stołowego, narciarską, wspinaczkową. Po ukończeniu studiów wielu członków Klubu nadal kontynuuje sportową karierę w miejscu swego nowego zamieszkania. Wśród osiągnięci członków Klubu nie brakuje medali mistrzostw Polski, Europy i Świata. W ramach sekcji sportowych studenci, członkowie AZS-u, regularnie biorą udział w Akademickich Mistrzostwach Polski, Akademickich Mistrzostwach Podkarpacia, Turniejach Pucharowych, a zawodnicy sekcji wyczynowych w Mistrzostwach Polski Juniorów i Seniorów, zdobywając czołowe lokaty. <https://www.ur.edu.pl/universytet/klub-uczelniany-azs>

Na Uczelni działają liczne stowarzyszenia i organizacje studenckie wpływające na rozwinięcie umiejętności współdziałania w zespołach, m.in.: (Klub Uczelniany AZS UR, Studencka Agencja Radiowa "Feniks", Zespół Pieśni i Tańca "Resovia", Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny – IFMSA - Poland Oddział Rzeszów, Niezależne Zrzeszenie Studentów UR, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa - ELSA Poland, AIESEC Polska Komitet lokalny-Rzeszów, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Akademickie (ChSA), Koło Akademickie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Caritas Academica, Młodzi dla Polski Rzeszów, Watra - Akademicki Klub Turystyczny, OASIS ACADEMICA, „Melanz” czasopismo studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego, Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia - oddział Rzeszów, Chór Akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego, Platforma Studencka Inżynierii Materiałowej, Klub Programu „PROJEKTOR”, Studenckie Forum Business Centre Club, Orkiestra Kameralna Uniwersytetu Rzeszowskiego, Klub Myśli Prawno Społecznej Uniwersytetu Rzeszowskiego Organizacje działające w Uczelni i stowarzyszenia wspierają działalność naukową, artystyczną i sportową studentów, a także starają się rozwijać zainteresowania studenta związane z przyszłym zawodem <https://www.ur.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka>.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych.

W Uniwersytecie Rzeszowskim działa system motywowania i wsparcia studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz w działalności naukowej. Każda aktywność studentów (naukowa, sportowa, artystyczna) w tym zakresie jest nagradzana poprzez dodanie punktów przy ubieganiu się o stypendium Rektora. Taki system wspiera i motywuje studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce i wspiera studentów wybitnych. Stypendium Rektora może otrzymać też student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem międzynarodowej olimpiady albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego o których mowa w przepisach o systemie oświaty lub jest medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie. W kolejnych latach studiów stypendium Rektora może otrzymać każdy student, który w czasie studiów uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe. Stypendium to jest przyznawane dla 10% ogółu studentów z danego kierunku studiów i bierze się pod uwagę średnią z ocen w danym roku akademickim <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-bezpieczenia/stypendia>

Wyróżniającym się w czasie trwania studiów absolwentom może być przyznany, na wniosek Rady Dydaktycznej Kolegium, Dyplom Uznania Rektora UR. Natomiast najlepszy student Uniwersytetu

Rzeszowskiego otrzymuje Laur Rektora. Ponadto dziekan może wyróżnić absolwentów Dyplomem Uznania, a najlepszy student Kolegium, kierunku lub roku może otrzymać List Gratulacyjny. <https://www.ur.edu.pl/student/rozwój-i-kariera/nagrody>

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Informacje na temat wsparcia studentów przekazywane są na początku roku akademickiego na spotkaniu z opiekunem roku oraz na spotkaniu z przedstawicielem samorządu studenckiego. Wszystkie informacje są szczegółowo opisane na stronie Uczelni w zakładce student <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia/stypendia> oraz na Facebooku na profilu Uczelni i Instytutu Nauk Prawnych. Informacje dotyczące konkretnego studenta przekazywane są bezpośrednio osobie zainteresowanej, mailowo oraz za pomocą konta na Wirtualnej Uczelni.

8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów i ich skuteczność.

W uczelni istnieją procedury organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków. Procedura składania skarg udostępniona jest studentom w dziekanacie. Każdy przypadek rozpatrywany jest zgodnie z podanymi procedurami, zaś dokumentacja prowadzona jest pisemnie. Student informowany jest o rozstrzygnięciu postępowania na piśmie. Orzeczenie o wyniku postępowania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, dostarczane jest stronom w terminie 14 dni od jego ogłoszenia. Skargi i wnioski w formie pisemnej studenci składają do Dziekana KNS. Sposób ich rozstrzygania reguluje regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (Rozdział I, § 4). Od decyzji Dziekana dotyczących spraw studenckich przysługuje odwołanie do Rektora - decyzje wydawane przez Rektora są ostateczne.

Wszystkie sprawy rozpatrywane w trybie skarg i wniosków są rejestrowane w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w Biurze Rektora. <https://www.ur.edu.pl/student/regulaminstudiow2>.

Studenci, którzy czują się w jakiś sposób pokrzywdzeni mogą także otrzymać wsparcie z ramienia Samorządu Studentów UR. W strukturach Samorządu Studentów UR funkcjonuje Rzecznik Praw Studenta, którego zadaniem jest działanie w obronie praw osób studiujących w UR. Dlatego w przypadku jakichkolwiek problemów związanych z sytuacjami problematycznymi, każdy może liczyć na pomoc i wsparcie [Rzecznika Praw Studenta](#)

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiedzialny jest na poziomie Uczelni Dział Kształcenia, a na poziomie Kolegium Nauk Społecznych - Dziekanat (Sekcja Toku Studiów). W Dziekanacie są zatrudnieni wykwalifikowani pracownicy do bezpośredniego kontaktu ze studentami kierunku Administracja, którzy są odpowiedzialni za dokumentowanie toku studiów i pośredniczą w kontaktach studentów z władzami Uczelni i Kolegium. W Dziekanacie znajduje się również odrębna Sekcja Praktyk Studenckich w której jest wyznaczony pracownik zajmujący się obsługą praktyk zawodowych na kierunku Administracja. Dziekan oraz Prodziekan dla kierunków Prawo i Administracja przyjmują studentów po wcześniejszym umówieniu w Dziekanacie, a w razie potrzeby organizowane są spotkania z kierownikami kierunków, przedstawicielami z ramienia nauczycieli akademickich i studentami. Studenci za pośrednictwem Dziekanatu, mają dostęp do swojejteczki akt osobowych oraz mają możliwość wglądu do własnej dokumentacji całego przebiegu studiów, w tym do danych dotyczących zaliczeń i egzaminów uzyskanych w całym toku studiów. Na każdym etapie kształcenia, studentowi zagwarantowane jest przeglądanie, uzyskanie kopii, zrobienie notatek lub zdjęcia dokumentacji zawartej w teczce. Na wniosek studenta, dziekanat wydaje potwierdzony wydruk z systemu elektronicznego Dziekanatu dokumentującego przebieg studiów. Student ma też prawo do otrzymania

uzasadnienia swojej oceny. Szczegółowe zasady dostępu do wyników uzyskanych w toku kształcenia określają regulaminy wewnętrzne jednostek, a ogólne zasady opisane są w Regulaminie Studiów. Student informowany jest również o wynikach egzaminów i zaliczeń, z poszanowaniem przepisów o ochronie danych osobowych. Na własną prośbę może otrzymać do wglądu swoją pracę zaliczeniową i egzaminacyjną. Na co dzień najszybszy dostęp do własnych wyników uzyskanych w trakcie studiowania, studenci mają przez „wirtualny dziekanat”. Oceny wprowadzane są do systemu przez koordynatora przedmiotu lub osobę prowadzącą zajęcia (praktyka zawodowa). Każdy student otrzymuje na początku studiów login i hasło do „wirtualnego dziekanatu”, uzyskując w każdej chwili podgląd swojego statusu, stanu ocen, bieżących informacji, ogłoszeń itp. Od 2015 roku w Uczelni obowiązuje indeks elektroniczny. Obecnie uzupełniany jest moduł komunikacji ze studentami. XP zapewniający automatyczne indywidualne i/ lub grupowe wiadomości e-mail lub SMS-y do studentów i od studentów np. do dziekanatu w zakresie m.in. informacji o planach zajęć i ocenach, wyborze promotora czy przedmiotu ogólnouczelnianego. Studentom zapewniona jest obsługa administracyjna dziekanatu, cztery dni w tygodniu w wyznaczonych godzinach pracy, a dla studentów studiów niestacjonarnych pełni dyżury w każdą sobotę w godzinach od 9 do 13.

Pracownicy dziekanatów uczestniczą w szkoleniach świadomościowych oraz dotyczących obsługi studentów. W 2022 roku pracownicy Dziekanatu KNS uczestniczyli w szkoleniu „Profesjonalna obsługa klienta (studenta, doktoranta, pracownika Uczelni, osoby spoza Uczelni)” – realizowanym w ramach projektu „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia”, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa III. Pracownicy odbyli również szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością w ramach projektu „Przyjazny nURt” - rozwój dostępności UR, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

Na Uczelni prowadzona jest strategia prewencyjna bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. Wszyscy studenci I-go roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP).

W Uniwersytecie Rzeszowskim obowiązuje wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji, zgodnie z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu, dyskryminacji i korupcji, wypracowanie „zdrowego” środowiska wewnętrznego i zewnętrznego (intersariusza) uczelni, poprzez budowanie pozytywnych relacji wśród całej społeczności akademickiej, opartych na wzajemnym szacunku, tolerancji oraz poszanowaniu godności osobistej. W Uczelni działa Komisja ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Korupcji oraz Komisja ds. równego traktowania jako organy doradcze Rektora, które rozpatrują i opiniują skargi złożone przez pracowników, studentów i doktorantów zgodnie z [Zarządzeniem nr 69/2022 Rektora UR z dn. 21.06.2022 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej Polityki przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm.](#) Osobą wspierającą komisje jest mediator, którego zadaniem jest rozpatrywanie na pierwszym etapie sprawy w celu podjęcia próby porozumienia, a także zaproponowanie stronom rozwiązania problemu. W skład Komisji ds. przeciwdziałania mobbingowi i korupcji wchodzi:

- pełnomocnik ds. przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji;
- mediator;
- przedstawiciel nauczycieli akademickich;
- przedstawiciel pracowników administracyjnych;
- wskazana przez Rektora osoba (głos doradczy), której wiedza, umiejętności i doświadczenie są przydatne podczas przeprowadzenia postępowania.

W przypadku, gdy Komisja zajmuje się skargą złożoną przez studenta/doktoranta lub dotyczącą studenta/doktoranta w skład Komisji Rektor może powołać przedstawicieli Samorządu Studentów UR

lub Samorządu Doktorantów na czas procedowania tej skargi. W skład Komisji ds. równego traktowania wchodzi:

- pełnomocnik ds. równego traktowania;
- nie mniej niż po jednym przedstawicielu z każdego kolegium;
- przedstawiciel Biura Równości;
- przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

W skład Komisji mogą wchodzić również inne osoby wskazane przez Rektora, a w przypadku skargi złożonej przez studenta lub doktoranta, Rektor może powołać przedstawicieli Samorządu Studentów bądź doktorantów na czas procedowania tej skargi (<https://www.ur.edu.pl/pracownik/komisja-ds-przeciwdzialania-mobbingowi-korupcji> oraz <https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie/pelnomocnik-i-komisja-ds-rownegotraktowania>).

Władze Uczelni oraz Kolegium reagują także na wszelkie zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów. Procedura postępowania w sprawie skargi o mobbing, molestowanie seksualne bądź dyskryminację jest następująca:

- Student, który uzna, że został poddany jakiegokolwiek formie dyskryminacji może zgłosić ten fakt w formie pisemnej skargi do ww. komisji,
- skarga powinna zawierać dane identyfikujące studenta (imię i nazwisko), Kolegium, kierunek i rok studiów oraz przedstawienie zaistniałej sytuacji, czasokres zaistniałego zdarzenia oraz dołączyć dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, wskazanie sprawcy/ów, ofiary. Informacje powinny zawierać datę i podpis osoby zgłaszającej,
- przed rozpoczęciem postępowania przed właściwą komisją, jej przewodniczący wraz z osobą wnoszącą sprawę, sprawdzają czy sprawa nie może być rozwiązana polubownie z pomocą rzecznika akademickiego lub poprzez mediację prowadzoną przez mediatora,
- W przypadku braku polubownego rozwiązania sprawy, postępowanie toczy się przed właściwą komisją i polega na ustaleniu stanu faktycznego i ocenie wystąpienia zjawiska zgłoszonego przez studenta/doktoranta.

W Uczelni działają również Komisje Dyscyplinarne: Komisja Dyscyplinarna ds. Studenckich, Komisja Dyscyplinarna ds. doktorantów oraz Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich oraz ich odwoławcze komisje dyscyplinarne, powołane Uchwałą Senatu UR. Członkowie Komisji Dyscyplinarnych wybierani są przez Senat, wśród nauczycieli akademickich ze stopniem co najmniej doktora na okres 4 lat, a w grupie studentów i doktorantów na dwa lata. Dodatkowo na Uczelni działa Rzecznik Dyscyplinarny ds. Studentów oraz Rzecznik dyscyplinarny ds. doktorantów. W składzie wszystkich komisji dyscyplinarnych oprócz nauczycieli akademickich, doktorantów są przedstawiciele studentów. W celu stosowania dobrych praktyk a także piętnowania zachowań nieetycznych i nagannych.

Parlament Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego uwzględniając kształtowanie właściwych postaw wśród studentów przyjął Kodeks Etyki Studenta Uniwersytetu Rzeszowskiego, dostępny w zakładce [Student/ Przebieg studiów/ Kodeks etyki studenta](http://www.ur.edu.pl/student/przebiegstudiow/kodeks-etyki-studenta) <http://www.ur.edu.pl/student/przebiegstudiow/kodeks-etyki-studenta>. Każdy student powinien przestrzegać zasad tego kodeksu, rozpowszechniać je, a w razie konieczności stanąć w ich obronie.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Uczelnia współpracuje i wspiera Samorząd Studentów poprzez udostępnianie swojej infrastruktury na potrzeby warsztatów studenckich, konferencji potrzeb lokalowych kół naukowych jak i samego samorządu. Samorząd Studencki jest pośrednikiem pomiędzy uczelnią a studentami, rozwiązuje w imieniu studentów sprawy dotyczące przystosowania kampusu do potrzeb studentów, opiniuje decyzje wydawane przez władze, przedstawia organom uczelni projekty studenckie i pomaga w ich realizacji. Członkowie samorządu działają również w wielu komisjach uczelnianych, tj. stypendialnej, dyscyplinarnej, senackiej, Centralnej Komisji Rekrutacyjnej i innych. Samorząd studencki prowadzi

również spotkania ze studentami I-go roku na których informuje o prawach i obowiązkach studentów oraz o dodatkowych możliwościach rozwoju swoich pasji i aktywności, jakie daje uczelnia poprzez uczestnictwo w organizacjach studenckich, kołach naukowych, sekcjach sportowych oraz wydarzeniach artystycznych.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Na uczelni funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, którego cele obejmują wszelkie działania zorientowane na podnoszenie jakości kształcenia (<https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>). W celu monitorowania jakości kształcenia prowadzi się regularne badania ankietowe wśród społeczności akademickiej oraz absolwentów UR. Do badań zalicza się w szczególności ankietę oceny prowadzącego przedmiot oraz ankietę dotyczącą warunków studiowania. Formularz ankiet tworzony jest we współpracy z Samorządem Studentów. Badania są realizowane z zapewnieniem anonimowości oraz poufności. Ocena zajęć dydaktycznych obejmuje sposób prowadzenia zajęć przez prowadzącego, jego punktualność, przystępność dla studenta prezentowanych treści oraz warunki prowadzenia zajęć. Ankieta umożliwia również studentowi przekazanie własnych uwag i wniosków w formie krótkiej pisemnej wypowiedzi. Po zrealizowanym badaniu, sporządza się zbiorczy raport z analizy wyników, który publikowany jest na stronie internetowej Uczelni. Dziekanat podlega co dwa lata (od kwietnia do czerwca) dobrowolnej i anonimowej ocenie przez studentów, a wnioski z oceny przedstawiane są w Raporcie Zbiorczym Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/38/Badanie-jakosci/Badanie-jakosci-2021_2022/Raport-AOWS-Kolegium-Nauk-Spolecznych.pdf i

Ważną rolę w poprawie organizacji i jakości procesu dydaktycznego pełnią starostowie poszczególnych roczników oraz przedstawiciele samorządów, którzy na bieżąco przekazują do Dziekanatu czy do kierownika kierunku informacji o ewentualnych nieprawidłowościach. Przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Społecznych, przez co mają realny wpływ na doskonalenie programów oraz organizacji studiów. Pozytywna opinia Samorządu Studentów jest konieczna do akceptacji programu i harmonogramu studiów. Kierownik i zespół programowy kierunku - Uniwersytet Rzeszowski (ur.edu.pl) <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spolecznych/student/kierunki-studiuw-programy-rozkłady-sylabusy/administracja/kierownik-i-zespol-programowy-kierunku>

W maju 2023 roku, w uzgodnieniu z Samorządem Studentów, przeprowadzono ankietę oceny wsparcia oferowanego studentom przez Uczelnię. Badanie miało charakter pilotażowy i objęło studentów 8 kierunków studiów, w tym 2 wylosowanych z KNS (ekonomia oraz socjologia). Wyniki badania pilotażowego zostały udostępnione na stronie uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/38/Badanie-jakosci/Badanie-jakosci-2022-2023/Opracowanie%20pilota%C5%BCu%20Ankiety%20oceny%20wsparcia%20oferowanego%20studentom%202023%20.pdf>. Badanie adresowane do studentów wszystkich kierunków studiów zostało przeprowadzone w bieżącym roku akademickim w okresie od 27 listopada 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. Raport w wyników tego badania jest obecnie na etapie opracowania przez Dział Jakości i Akredytacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym

1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Informacja o kierunku możliwa jest dzięki szerokiemu spektrum kanałów komunikacyjnych, począwszy od tradycyjnych, jak tablice informacyjne w siedzibie Instytutu, materiały informacyjne udostępniane podczas organizowanych wydarzeń, m.in. w szkołach, wykłady dla uczniów szkół średnich, warsztaty itp., po dominujące dziś – nowoczesne, jak strony internetowe oraz portale społecznościowe. Dostęp do aktualnych, dostosowanych do potrzeb różnych grup odbiorców, informacji o kierunku Administracja zapewnia jednostka prowadząca kształcenie kierunkowe, tj. Kolegium Nauk Społecznych i Instytut Nauk Prawnych oraz kanały informacyjne funkcjonujące na poziomie Uczelni. Podstawowym narzędziem udostępniania informacji o Uczelni i aktualnych wydarzeniach, w tym o zasadach rekrutacji, programach studiów, realizacji kształcenia i ofercie edukacyjnej, adresowanych do różnych grup odbiorców, jest strona internetowa UR: <https://www.ur.edu.pl>. Strona startowa posiada szereg zakładek, podzielonych na kategorie: Uniwersytet, Kolegia, Kandydat, Student, Doktorant, Pracownik, a także skróty do najbardziej użytkowanych działów, jak: Biblioteka, Wirtualna Uczelnia, BON, Centrum Kształcenia na Odległość, Pliki do pobrania, RODO. Na stronie internetowej Kolegium Nauk Społecznych, w zakładce Student udostępniane są informacje dla studentów poszczególnych kierunków studiów, w tym studentów kierunku Administracja (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/kierunki-studiow-programy-rozkłady-sylabusy/administracja/sylabusy>). W zakładce Administracja znajdują się informacje dotyczące rozkładów zajęć, praktyk zawodowych oraz harmonogramy studiów dla wszystkich realizowanych obecnie cykli kształcenia. W zakładce Sylabusy zamieszczone są sylabusy z przedmiotów realizowanych na danym cyklu kształcenia. Za umieszczanie sylabusów na stronie internetowej odpowiada Sekcja Jakości i Akredytacji Dziekanatu KNS. Dodatkowo, na stronie znajdują się informacje dotyczące Kierownika Kierunku Administracja i Zespołu Programowego, jak również bieżące ogłoszenia dla studentów kierunku. Wspólnie dla studentów wszystkich kierunków Kolegium Nauk Społecznych udostępniane są informacje odnoszące się do ubezpieczeń NWW, programu ERASMUS+, możliwości uzyskania stypendiów, kredytów studenckich, wykaz pracowników wraz z adresem służbowym poczty elektronicznej oraz ich dostępności w czasie dyżurów dydaktycznych, harmonogramy sesji egzaminacyjnych czy możliwości wykorzystania usług IT przez studentów. Ponadto terminy dyżurów oraz informacje dotyczące programu ERASMUS + znajdują się na stronie Instytutu (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/struktura> oraz <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/erasmus-instytut-nauk-prawnych>). Studenci mają również dostęp do wewnętrznych aktów prawnych i regulaminów, a także mają możliwość pobrania ze strony KNS niezbędnych podczas realizacji procesu dydaktycznego wzorów wniosków, czy oświadczeń. Studenci UR mają także dostęp do elektronicznego systemu „Wirtualna Uczelnia”

(<https://wu.ur.edu.pl/>). W ramach funkcjonujących modułów studenci korzystający z elektronicznego indeksu, mają wgląd do ocen zaliczeniowych, ocen z egzaminów z poszczególnych przedmiotów oraz dostęp do anonimowej ankiety oceny prowadzącego przedmiot.

Informację o ofertach pracy, praktykach ponadprogramowych, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, czy udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste (np. pierwsze kroki na rynku pracy, umiejętności poprawnego napisania CV) udostępnia Biuro Karier na swojej stronie internetowej <https://biurokarier.ur.edu.pl/> w zakładce „Oferta Biura Karier”. Działalność Biura Karier stanowi zatem cenne źródło informacji dla studentów chcących zdobyć dodatkowe przygotowania do wejścia na rynek pracy już w trakcie trwania studiów. Należy podkreślić, że zaprezentowane strony internetowe funkcjonują w takim układzie od roku 2019, tj. od wprowadzenia zmian w strukturze jednostek UR. Instytut od lat publikuje aktualne, obiektywne i łatwo dostępne informacje na temat kształcenia i prowadzonej działalności naukowej, kierowane do różnych grup odbiorców. Dostępność informacji ma za zadanie m.in. ułatwienie dotarcia z ofertą Instytutu nauk Prawnych do studentów, pracowników, kandydatów na studia i interesariuszy zewnętrznych.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie.

Ocena możliwości publicznego dostępu do informacji odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim bieżący dostęp do aktualizacji danych mają pracownicy dziekanatu KNS, którzy czuwają nad zamieszczaniem bieżących informacji w publicznym dostępie. W KNS wyznaczeni są pracownicy Dziekanatu, którzy umieszczają na stronie internetowej wybrane informacje dotyczące realizowanego procesu kształcenia w poszczególnych Instytutach oraz na poszczególnych kierunkach studiów. Zamieszczanie wybranych informacji dotyczących harmonogramów studiów, praktyk zawodowych, harmonogramów zajęć czy sylabusów odbywa się w porozumieniu z Kierownikiem Kierunku oraz Zespołem Programowym. Na poziomie Instytutu nad bieżącą aktualizacją strony i zamieszczaniem informacji czuwa wyznaczony przez Dyrektora Instytutu pracownik <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych>.

Dział Jakości i Akredytacji realizuje cyklicznie wśród studentów „Ankiętę oceny warunków studiowania”, w której studenci mają możliwość oceny dostępu do informacji o harmonogramach, sylabusach przedmiotów, zmianach w organizacji zajęć, jak również mogą zasugerować zmiany na rzecz poprawy dostępności informacji, istotnych z punktu widzenia studenta.

W raporcie z 2023 roku strona internetowa Uniwersytetu Rzeszowskiego oceniana była także ze względu na dostępność informacji o harmonogramach zajęć, informacji o zmianie w organizacji studiów, sylabusów przedmiotów, informacji o pomocy materialnej. Najwięcej ocen pozytywnych otrzymało stwierdzenie o łatwej dostępności harmonogramów na stronie (69,5%). Nieco mniej studentów wysoko oceniło także łatwy dostęp do sylabusów przedmiotów (63,5%). Spośród odpowiedzi wpisywanych samodzielnie najczęściej pojawiały się sugestie aby zamieszczać na stronie aktualne sylabusy (22 osoby), najlepiej w formacie .pdf, w taki sposób, aby mogły otwierać się one na stronie bez konieczności ich pobierania. Dobrym rozwiązaniem byłoby także stworzenie systemu powiadomień kierowanych do każdego studenta, dotyczących zmian wprowadzonych w harmonogramie (17 osób). Niektórzy studenci określili, iż strona zawiera za dużo zakładek i ciężko znaleźć odpowiednie informacje (12 osób). Pojawiły się także wskazania dotyczące uproszczenia opisu procesu stypendialnego (7 osób).

Wnioski oraz rekomendacje na rzecz poprawy warunków studiowania, w tym publicznego dostępu do informacji umieszczanych na stronie internetowej uczelni, na podstawie uzyskanych wyników ankiety, zostały ustalone na posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia. Jedną z rekomendacji zgłoszoną do wdrożenia na poziomie dziekanatów poszczególnych Kolegiów było powołanie w jednostkach zespołów / osób odpowiedzialnych za bieżące monitorowanie udostępnianych na stronie internetowej informacji, zgłaszanie władzom jednostki ewentualnych braków, w tym zakresie i egzekwowanie uzupełnienia brakujących informacji. Rekomendacje te zostały następnie przekazane

przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia do wiadomości oraz wdrożenia na poziomie jednostek oraz na poziomie administracji centralnej. Rekomendacje dostępne są pod adresem: (<https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>).

Wnioski i oceny przyczyniają się do wprowadzenia skutecznych działań naprawczych w zakresie doskonalenia dostępu do informacji, np. nazwa dotychczasowej podstrony Kształcenie została rozbudowana i w obecnym kształcie brzmi: Kształcenie, jakość kształcenia. Niezbędne dla studentów informacje zamieszczane są również na stronach Instytutu Nauk Prawnych (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych>). Znajdują się tam podstawowe informacje o rekrutacji na poszczególne kierunki wraz z przybliżeniem sylwetki absolwentów, informacje o aktualnych wydarzeniach, konferencjach naukowych czy dostępnych dla studentów narzędziach i usługach informatycznych wykorzystywanych do realizacji procesu dydaktycznego. W związku z prowadzeniem studiów na profilu ogólnoakademickim, na stronie Instytutu Nauk Prawnych systematycznie zamieszczane są informacje o osiągnięciach naukowych pracowników i studentów <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/dzialalnosc-naukowa>. Na stronie internetowej <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/jednostki-naukowe/instytut-nauk-prawnych/kola-naukowe> udostępniono informację o działalności poszczególnych Kół naukowych w Instytucie Nauk Prawnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

.....

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1 Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Nowe przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wyzwania, jakie w obliczu tych przepisów postawiono uczelniom wyższym, przyczyniły się do reorganizacji dotychczasowej struktury Uniwersytetu Rzeszowskiego, jak również zmian w strukturze systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz procesu zarządzania kierunkiem. Zgodnie z postanowieniami Uchwały nr 508/11/2019 Senatu UR z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości

Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. ([t.j. z 25 listopada 2021r.](#)), strukturę WSZJK na poziomie Kolegium tworzą zespoły programowe kierunków studiów i Rada Dydaktyczna Kolegium, zaś na poziomie Uczelni – senacka Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowe zadania tych organów zostały określone w [Zarządzeniu Rektora nr 83/2019](#) z dnia 10 grudnia 2019r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, z uwzględnieniem zmian określonych w [Zarządzeniu nr 133/2020](#) z 23 listopada 2020 r.

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje zespół programowy kierunku studiów, powołany przez Prorektora ds. Kolegium. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie nauki prawne (dyscyplina wiodąca) oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracami zespołu programowego przewodniczy kierownik kierunku, wyłoniony spośród członków zespołu i powołany przez Rektora UR (na wniosek dyrektora instytutu). Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji. Sprawuje również nadzór nad procesem dydaktycznym, organizacją i przebiegiem praktyk programowych studentów.

Do zadań Zespołu programowego należy w szczególności:

- opracowanie koncepcji kształcenia dla kierunku studiów, w powiązaniu z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni,
- tworzenie dokumentacji programu studiów, zgodnie z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- ocena programu studiów, w szczególności pod kątem:
  - spójności programu studiów z zakładanymi efektami uczenia się dla kierunku,
  - spójności i poprawności powiązań pomiędzy kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się,
  - powiązania kształcenia z badaniami naukowymi,
  - zgodności programu studiów z oczekiwaniami rynku pracy,
- ocena sylabusów przedmiotów zakresie:
  - prawidłowości doboru metod kształcenia i metod oceniania do zakładanych efektów uczenia się,
  - poprawności przypisania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów,
  - zgodności treści przedmiotu z aktualnym stanem wiedzy,
  - doboru aktualnej literatury,
- ocena stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku studiów,
- analiza wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku,
- inicjowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na potrzeby prawidłowej realizacji procesu kształcenia i jego oceny,
- przedkładanie Radzie Dydaktycznej kolegium propozycji zmian w programie studiów,
- rekomendowanie obsady kadrowej kierunku studiów pod kątem zbieżności kompetencji i doświadczenia pozwalającego na prawidłową realizację zajęć,
- wstępna ocena tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów,
- przygotowanie projektu warunków rekrutacji na dany kierunek studiów,
- przygotowanie wykazu przedmiotów przewidzianych do objęcia procedurą potwierdzania efektów uczenia się oraz zasad przeprowadzania weryfikacji efektów,
- analiza i ocena warunków realizacji procesu kształcenia z uwzględnieniem infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia, liczebności grup studenckich, racjonalności rozkładu zajęć i ich organizacji, dostępu do pomocy naukowych, informatycznych i audiowizualnych, dostępności dla studentów informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów.

Kierownicy kierunków wraz z Dziekanem Kolegium, prodziekanami, przedstawicielami studentów i administracją tworzą Radę Dydaktyczną Kolegium, która jest odpowiedzialna za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium, jego ewaluację i doskonalenie. Rada Dydaktyczna opiniuje zmiany w programach studiów, analizuje i doskonali funkcjonujące w

kolegium procedury zapewnienia jakości kształcenia oraz inicjuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia z uwzględnieniem:

- wyników przeglądu i oceny programów dokonywanej przez zespoły programowe kierunków studiów,
- wyników badań prowadzonych w ramach WSZJK,
- oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną,
- oceny dostępności informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów oraz podejmowanych przez jednostkę działaniach na rzecz oceny i doskonalenia programów.

Skład Rady Dydaktycznej oraz Regulamin dostępne są na stronie jednostki po adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-spoecznych/student/rada-dydaktyczna>.

Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium sprawuje Dziekan, który w celu efektywnej realizacji zadań WSZJK ma również prawo do powołania komisji doraźnych, na potrzebę oceny lub wypracowania określonych rozwiązań. W Kolegium Nauk Społecznych powołano następujące komisje i zespoły: ds. oceny jakościowej prac oraz ds. oceny infrastruktury.

Dziekan Kolegium koordynuje także sprawami studenckimi, nadzoruje przebieg procesu kształcenia na prowadzonych przez jednostkę kierunkach, w porozumieniu z dyrektorami instytutów zatwierdza obsadę zajęć dydaktycznych (z uwzględnieniem zapewnienia spójności programów z prowadzonymi badaniami naukowymi). Opiekę administracyjną i organizacyjną nad kierunkiem sprawują pracownicy administracyjni Dziekanatu Kolegium Nauk Społecznych, którego pracami kieruje dyrektor dziekanatu. Dziekanat składa się z sekcji odpowiadających za obsługę toku studiów, działalności dydaktycznej, spraw socjalnych studentów, jakości kształcenia i akredytacji, praktyk studenckich.

Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni sprawuje Rektor, a za wdrożenie i koordynację działań na poziomie centralnym odpowiada Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia. Ważną rolę w procesie zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni odgrywa również wspomniana na wstępie senacka Komisja ds. Kształcenia. Do zadań komisji ds. Kształcenia należy w szczególności:

- monitorowanie i analiza jakości kształcenia w Uczelni oraz inicjowanie działań zmierzających do jej doskonalenia,
- formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na UR,
- opracowanie ogólnouczelnianych procedur dotyczących jakości kształcenia,
- opiniowanie programów studiów dla prowadzonych oraz tworzonych w Uczelni kierunków studiów,
- upowszechnianie dobrych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Wytyczne w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała nr 413/02/2019 Senatu UR z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. Szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów oraz sporządzania ich dokumentacji określa Zarządzenie nr 12/2019 Rektora UR z dnia 7 marca 2019 r., z późn. zm. Dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2023/2024, wytyczne w zakresie projektowania programów studiów określa nowe Zarządzenie Rektora UR nr 7/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. Powyższe akty prawne udostępnione są na stronie Uczelni: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/akty-prawne/akty-prawne-wewnetrzne>. Zasady postępowania przy tworzeniu nowego kierunku studiów określa [Zarządzenie Rektora nr 82/2023](#) z dnia 30 czerwca 2023 r.

Zgodnie z przyjętymi w UR ustaleniami, za przygotowanie dokumentacji programu studiów oraz jego modyfikacji odpowiada zespół programowy kierunku studiów. W procesie projektowania i doskonalenia programów uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych, pozyskanych od instytucji związanych z jednostkami

samorządowymi, policją, urzędem pracy, przedsiębiorcami sektora prywatnego. Szczególnie istotne i cenne w bieżącej ocenie procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku administracja realizują praktyki programowe.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów poprzez udział w pracach zespołu programowego, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do opiekuna roku, kierownika kierunku bądź dziekana. Dotychczasowe sugestie i postulaty studentów, zgłaszane podczas spotkań z opiekunami roku, seminariach naukowych i dyplomowych oraz w rozmowach z prowadzącymi poszczególne przedmioty, dotyczyły m. in.:

- zmiany profilu kształcenia z praktycznego na ogólnoakademicki,
- wprowadzenie wykładów zdalnych na studiach niestacjonarnych,
- modyfikacji w programie kształcenia w zakresie wprowadzenia większej liczby przedmiotów o charakterze materialnoprawnym (np. podstawy prawa cywilnego, podstawy prawa karnego),
- przekształcenia przedmiotu podstawy informatyki na technologie informacyjne.

Zmiany w programach studiów wprowadza się od nowego cyklu kształcenia. W trakcie trwania cyklu kształcenia można dokonywać wyłącznie zmian w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową albo koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną lub dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Proces ustalenia programu studiów lub zmian w programie ma następujący przebieg:

- wypracowanie koncepcji zmian w programie na kierunku Administracja w zespole programowym kierunku studiów (po analizie uwag i wniosków interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych),
- zgłoszenie przez kierownika kierunku do Rady Dydaktycznej Kolegium wniosku w tej sprawie,
- analiza formalno-prawna dokumentacji programu przez pracowników Sekcji Jakości i Akredytacji dziekanatu,
- zaopiniowanie projektu programu przez Radę Dydaktyczną Kolegium,
- przekazanie projektu programu wraz z opinią Samorządu Studentów na Senat, za pośrednictwem Działu Jakości i Akredytacji UR,
- analiza kompletności dokumentacji przez Dział Jakości i Akredytacji oraz sporządzenie projektu uchwały Senatu,
- opiniowanie projektu uchwały przez Komisję ds. Kształcenia,
- ustalenie programu przez Senat UR.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów i założonych w programie efektów uczenia się prowadzone jest kompleksowo przez zespół programowy kierunku Administracja, zespoły doraźne oraz Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Społecznych W KNS przyjmowany jest harmonogram prac w ramach WSZJK na dany rok akademicki, zgodnie z którym podejmowane są działania na rzecz przeglądu i oceny programów studiów.

Ewaluacja przeprowadzana przez zespół programowy odbywa się w oparciu o analizę sylabusów przedmiotów pod kątem: spójności efektów przedmiotowych z efektami uczenia się dla kierunku, doboru metod kształcenia i oceniania do zakładanych efektów uczenia się, zgodności treści przedmiotowych z aktualnym stanem wiedzy lub aktualnym stanem praktyki, poprawności szacowania bilansu nakładu pracy studenta, doboru aktualnej literatury. Analizie podlegają także praktyki zawodowe studentów pod kątem zgodności zakładanych efektów uczenia się z profilem działalności

instytucji przyjmujących studentów na praktyki. Praktyki podlegają również hospitacji, zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą, ustaloną przez Komisję ds. Kształcenia w dniu [19 maja 2022 r.](#) Ponadto, zespół programowy dokonuje weryfikacji obsady kadrowej kierunku w zakresie zgodności kwalifikacji kadry z prowadzonymi zajęciami.

Monitorowaniu podlega również proces dyplomowania, zarówno w zakresie analizy jak i zatwierdzania tematyki prac dyplomowych, oraz weryfikacji obronionych prac. Każdego roku przeprowadzana jest ocena jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac, której dokonuje powołany przez Dziekana Kolegium Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych, w oparciu o przyjęte w Uczelni kryteria, określone w Procedurze z dnia 18 listopada 2021 r. (ogólnouczelniane procedury dostępne są na stronie Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wzory-i-procedury>).

System monitorowania osiągniętych efektów uczenia się obejmuje również analizę wyników ankiet studenckich, dotyczących oceny prowadzących zajęcia oraz wnioski z hospitacji zajęć i hospitacji praktyk zawodowych studentów.

Wnioski z ogólnouczelnianych badań ankietowych stanowią podstawę do opracowania przez Dział Jakości i Akredytacji rekomendacji oraz propozycji działań na rzecz poprawy jakości kształcenia. Powyższy dokument podlega analizie i weryfikacji przez Komisję ds. Kształcenia, a podjęta przez Komisję stosowna uchwała w sprawie ustalenia rekomendacji, po ostatecznym zatwierdzeniu przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia, jest przekazywana do odpowiednich jednostek Uczelni (adresatów rekomendacji). Rekomendacje Komisji ds. Kształcenia wynikające z badań ankietowych realizowanych w poprzednim roku akademickim dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jak>

W Uczelni monitorowana jest jakość kształcenia w jednostkach organizacyjnych, w oparciu o przyjęty wzór formularza oceny jednostki. W poprzedniej strukturze UR badanie realizowane było na wydziałach, a sporządzany przez Dział Jakości i Akredytacji raport z analizy wyników stanowił jedno z narzędzi oceny sposobu funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w tych jednostkach oraz podstawę do sformułowania rekomendacji na rzecz jego doskonalenia. Obecnie, w nowej strukturze Uczelni badanie jakości prowadzone jest zarówno na poziomie kierunków studiów jak również na poziomie kolegiów (w oparciu o ustalone przez Komisję ds. Kształcenia dwa wzory formularzy), co pozwala na dokonanie kompleksowej analizy i oceny procesu zarządzania kierunkiem. Ustalone przez Komisję ds. Kształcenia rekomendacje na rzecz poprawy jakości kształcenia, wynikające z badania za dany rok akademicki, stanowią podstawę do podjęcia przez jednostki Uczelni działań doskonalących. Rekomendacje wynikające z badania jakości kształcenia dostępne są na stronie internetowej Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jak>.

Przykładem takich działań są posiedzenia Rady Dydaktycznej KNS, na których analizowane są wnioski z badania jakości kształcenia, w tym wyniki ankiet, które następnie uwzględnia się w realizacji procesu dydaktycznego (np. sylabusy, treści programowe, zasady zaliczeń).

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów zawarte są w sylabusach przedmiotów, które poddawane są ocenie zespołu programowego kierunku pod kątem adekwatności stosowanych metod i kryteriów oceniania do zakładanych efektów uczenia się. Ocena osiągniętych efektów odbywa się również na podstawie weryfikacji prac dyplomowych, recenzji prac dyplomowych i protokołów z egzaminów dyplomowych. Zgodnie z procedurą

antyplagiatową obowiązującą w UR, wszystkie prace dyplomowe studentów podlegają badaniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku Administracja dokonywana jest również na podstawie analizy wyników sesji egzaminacyjnych oraz wyników ocen ankietowych poszczególnych zajęć. Ankiety realizowane są w formie elektronicznej po każdym semestrze i poza pytaniami zamkniętymi pozwalają studentom na wpisanie dodatkowych uwag i sugestii w zakresie prowadzonych przez nauczyciela zajęć. Po zakończonej ankietyzacji dydaktycy mają wgląd do wyników własnej oceny na indywidualnym koncie w Systemie Wirtualna Uczelnia. Niezależnie, Dział Jakości i Akredytacji przesyła na adres mailowy Dziekana wyniki ocen nauczycieli prowadzących zajęcia w kolegium. Szczegółowe zasady ankietyzacji oraz sposób wykorzystania wyników określa [Zarządzenie 8/2020](#) Rektora UR z 29 stycznia 2020r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zmianami określonymi w [Zarządzeniu nr 2/2021](#) Rektora UR z dnia 12 stycznia 2021r.

W ocenie uzyskanych efektów uczenia się uczestniczą również absolwenci kierunków studiów, którzy w ramach realizowanej ankiety *Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego* wyrażają swoją opinię na temat wykorzystania i przydatności w obecnej pracy zawodowej wiedzy i umiejętności zdobytych podczas studiów. Badanie realizowane jest przez Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego. Cenne źródło informacji stanowią również wyniki ogólnopolskiego systemu monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów dostępne na stronie <https://ela.nauka.gov.pl/pl>, pozwalające na porównanie wskaźników dotyczących zarobków, bezrobocia, średniego czasu poszukiwania pracy absolwentów kierunku, w zależności od ukończonej uczelni wyższej. Zestawienia dotyczące wyników losów zawodowych absolwentów kierunku Administracja zawarto w opisie kryterium 3 (tabele 3.3 i 3.4). Analiza losów zawodowych absolwentów kierunku Administracja posłużyła do zmiany koncepcji kształcenia na kierunku Administracja. W roku 2022 dokonano zmiany profilu kształcenia z praktycznego na ogólnoakademicki.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W procesie oceny i doskonalenia programów studiów na kierunku Administracja uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych. Istotne w doskonaleniu procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku realizują praktyki programowe, umożliwiające nabycie umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów przede wszystkim poprzez udział w pracach Zespołu programowego, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do opiekuna roku, Kierownika Kierunku bądź Dziekana, np. zmiany profilu kształcenia z praktycznego na ogólnoakademicki, wprowadzenie wykładów zdalnych na studiach niestacjonarnych, modyfikacji w programie kształcenia w zakresie wprowadzenia większej liczby przedmiotów o charakterze materialnoprawnym (np. podstawy prawa cywilnego, podstawy prawa karnego), przekształcenia przedmiotu podstawy informatyki na technologie informacyjne.

Interesariuszami zewnętrznymi - są najczęściej potencjalni pracodawcy. Ich udział w procesie doskonalenia programu studiów przejawia się uczestnictwem w działaniach Zespołu Programowego na kierunku Administracja. Interesariusze zewnętrzni mogą dokonywać zewnętrznych ocen jakości kształcenia wypowiadając się m.in. na temat dostosowania treści programowych do oczekiwań rynku i ich upracticznienia, np. osiąganych efektów uczenia się w odniesieniu do przyszłego praktycznego wykonywania zawodu.

Uwzględniając uwagi i sugestie członków Rady Interesariuszy kierunku Administracja do programu studiów wprowadzono grupę przedmiotów fakultatywnych: Etyka, Prawo wyznaniowe, Wybrane zagadnienia rzymskiego prawa administracyjnego, Ustrój i administracja państw antycznych, Kierownictwo w strukturach administracji publicznej, Techniki organizatorskie i decyzyjne, Ustrój samorządu terytorialnego, Postępowanie sądowo-administracyjne, Instytucje prawa administracyjnego Europy Środkowej, Współczesne ustroje polityczne, Obywatelstwo UE a obywatelstwo narodowe, Międzynarodowy system ochrony praw człowieka, Prawo ochrony środowiska, Dostęp do informacji publicznej, Publiczne prawo bankowe, Prawo celne, Partycypacja społeczna, Kadry administracji, Wykorzystanie taktyki i techniki kryminalistycznej w postępowaniu procesowym i administracyjnym, Ekspertyza kryminalistyczna w postępowaniu procesowym i administracyjnym, Cyberprzestępczość, Prawnokarne aspekty wykorzystywania danych osobowych, Prawo konkurencji i pomocy publicznej w UE, Prawo konsumenckie UE, Elektroniczna administracja, Administracyjnoprawna sytuacja osób fizycznych, Prawo podatkowe, Administracja skarbowa, Ochrona konstytucji, Prawa człowieka i systemy ich ochrony, Ustroje państw nordyckich, Systemy ustrojowe wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej, Policja administracyjna, System organów bezpieczeństwa publicznego, Organizacja systemu świadczeń zdrowotnych, Administracyjnoprawne regulacje zawodów medycznych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Uczelnia w ramach WSZJK prowadzi również monitoring wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia dokonanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Opracowane przez Dział Jakości i Akredytacji sprawozdania na podstawie raportów powizytacyjnych PKA, uwzględniają najczęściej powtarzające się uwagi i zalecenia oraz dobre praktyki, które spotkały się z uznaniem Zespołów Wizytujących PKA. Sprawozdania publikowane są na stronie internetowej Uczelni, a ostatnie z opublikowanych sprawozdań dotyczy [wizytacji w latach 2020/2021 i 2021/2022](#). Dziekan Kolegium omawia ww. zalecenia związane z kierunkami prowadzonymi w Kolegium na Radzie Dydaktycznej oraz formułuje wskazówki dotyczące doskonalenia programów na poszczególnych kierunkach studiów. Dobrą praktyką stosowaną na Uczelni jest również dzielenie się doświadczeniami wynikającymi z wizytacji przez przedstawicieli kierunków poddanych wizytacji programowej z osobami reprezentującymi kierunki wyznaczone do oceny w kolejnym roku. Powyższe spotkania organizowane są przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> Wykwalifikowana i rozwijająca się kadra naukowo-dydaktyczna, posiadająca wysokie kompetencje merytoryczne w dyscyplinie „nauki prawne” poparte doświadczeniem pracy w zawodzie, dla której UR stanowi podstawowe miejsce pracy. Kompleksowy program studiów dostosowany do specyfiki pracy administracyjnej w sektorze publicznym i niepublicznym, wychodzący naprzeciw oczekiwaniom studentów, interesariuszy i rynku pracy. Program uwzględnia nie tylko nabywanie wiedzy, ale i innych umiejętności i kompetencji społecznych pożądanym zwłaszcza w administracji. Intensywna aktywność publikacyjna pracowników Instytutu (wysoko punktowane artykuły naukowe i monografie) przekładająca się na uzyskanie wysokiej oceny ewaluacji działalności naukowej (posiadanie uprawnień do nadawania stopni doktora habilitowanego i doktora w dyscyplinie nauki prawne). Wsparcie studentów w pogłębianiu wiedzy, w tym jej aspektów użytkowych, oraz podejmowaniu działalności naukowej poprzez m.in. praktyki zawodowe, działalność licznych kół naukowych, współpracę z organami administracji publicznej, konferencje naukowe. Wszechstronne wsparcie udzielane studentom przeciwdziałające ich wykluczeniu i umożliwiające uzyskanie wysokiej jakości wykształcenia – niezależnie od położenia ekonomicznego, osobistego młodzieży oraz dystansu dzielącego miejsce jej pochodzenia od dużych ośrodków akademickich. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> Niewielki odsetek składanych wniosków oraz niska efektywność aplikacji grantowych (NCN, NCBiR). Zbyt małe inwestycje w bazę i infrastrukturę dydaktyczną w stosunku do szybkiego tempa postępu technologicznego i współczesnych wymogów w warunkach konkurencji ze strony innych uczelni. Niewielka komercjalizacja badań i liczba badań na zlecenie zewnętrzne.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmieniające się zadania administracji, formy jej działań i uwarunkowania prawne wymagające specjalistycznych kwalifikacji. 2. Rozwój gospodarczy i społeczny regionu, zwłaszcza Rzeszowa, zwiększa liczbę atrakcyjnych ofert pracy adresowanych do absolwentów studiów administracyjnych. 3. Realna perspektywa budowy nowoczesnego kampusu Kolegium Nauk Społecznych. 4. Kontynuowanie i rozwijanie współpracy dydaktycznej z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych, w celu zaspokojenia oczekiwań edukacyjnych studentów i wyposażenia absolwentów w poszukiwane na rynku pracy umiejętności praktyczne. 5. Rozwijanie i doskonalenie innowacyjnych technik kształcenia i komunikacji, w tym metod i technik kształcenia na odległość. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Malejąca liczba studentów wynikająca ze zmian demograficznych oraz konkurencji na rynku edukacyjnym, przy jednoczesnym obniżeniu poziomu wiedzy kandydatów na studia, będącego konsekwencją wcześniejszych etapów kształcenia i formuły egzaminu dojrzałości. 2. Brak progresywnej polityki finansowania szkolnictwa wyższego, co przejawia się w niezadawalającej wysokości wynagrodzeń nauczycieli akademickich skutkującej obniżeniem motywacji do kontynuowania pracy akademickiej 3. Nadmierne zbiurokratyzowanie pracy dydaktycznej i naukowej utrudniające rozwój naukowy i ograniczające czas mogący służyć poprawie jakości kształcenia. 4. Skokowy wzrost kosztów utrzymania obiektów i infrastruktury niezbędnej na potrzeby procesu badawczo-dydaktycznego. 5. Bierna postawa części studentów, unikanie podejmowania trudniejszych zadań, minimalizm w działaniu.
----------------------------	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Rzeszów, dnia 04.03.2024 r.
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	150	135	41	39
	II	100	85	24	22
	III*	133	123	35	32
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:					

* profil praktyczny

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2021	391	345	101	92
	2022	359	309	98	81
	2023	353	299	96	76
II stopnia	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
Razem:					

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁵

Administracja, st. I stopnia, stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1800
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	94
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	91
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	8
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁷	180 (6 tygodni)
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Administracja, st. I stopnia, niestacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1018
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	58
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	91
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	8
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁹	180 (6 tygodni)
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./544

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁰

Studia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Prawo administracyjne	Wykład i ćwiczenia	120	9
Nauka o administracji	Wykład i ćwiczenia	60	5
Podstawy prawoznawstwa	Wykład i ćwiczenia	60	5

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Historia doktryn politycznoprawnych	Wykład i ćwiczenia	30	4
Organizacja struktur i zadań administracji publicznej	Wykład i ćwiczenia	60	5
Konstytucyjny system organów państwowych	Wykład i ćwiczenia	60	5
Instytucje i źródła prawa Unii Europejskiej	Wykład i ćwiczenia	30	4
Prawo międzynarodowe publiczne	Wykład i ćwiczenia	30	4
Biurotechnika	Konwersatorium	30	4
Podstawy prawa cywilnego	Wykład i ćwiczenia	60	4
Podstawy prawa karnego	Wykład i ćwiczenia	60	4
Postępowanie administracyjne	Wykład i ćwiczenia	60	4
Finanse publiczne i prawo finansowe	Wykład i ćwiczenia	60	4
Prawo własności intelektualnej	Wykład	15	2
Podstawy prawa gospodarczego	Wykład i ćwiczenia	60	4
Podstawy prawa pracy	Wykład i ćwiczenia	45	4
Podstawy postępowania karnego	Wykład i ćwiczenia	45	4
Podstawy postępowania cywilnego	Wykład i ćwiczenia	45	4
Postępowanie egzekucyjne w administracji	Wykład i ćwiczenia	60	5
Zagadnienia funkcji kontrolno-nadzorczych w systemie administracji publicznej	Wykład i ćwiczenia	60	2
Zamówienia publiczne	Konwersatorium	15	2
Razem:		1485	91

Studia niestacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Prawo administracyjne	Wykład	60	9
Nauka o administracji	Wykład	30	5
Podstawy prawoznawstwa	Wykład	30	5

Historia doktryn politycznoprawnych	Wykład	15	4
Organizacja struktur i zadań administracji publicznej	Wykład	30	5
Konstytucyjny system organów państwowych	Wykład	30	5
Instytucje i źródła prawa Unii Europejskiej	Wykład	30	4
Prawo międzynarodowe publiczne	Wykład	30	4
Biurotechnika	Konwersatorium	30	4
Podstawy prawa cywilnego	Wykład	30	4
Podstawy prawa karnego	Wykład	30	4
Postępowanie administracyjne	Wykład	30	4
Finanse publiczne i prawo finansowe	Wykład	30	4
Prawo własności intelektualnej	Wykład	9	2
Podstawy prawa gospodarczego	Wykład	30	4
Podstawy prawa pracy	Wykład	20	4
Podstawy postępowania karnego	Wykład	20	4
Podstawy postępowania cywilnego	Wykład	20	4
Postępowanie egzekucyjne w administracji	Wykład	20	5
Zagadnienia funkcji kontrolno-nadzorczych w systemie administracji publicznej	Wykład	20	2
Zamówienia publiczne	Konwersatorium	15	2
Administracyjnoprawne regulacje zawodów medycznych	Konwersatorium		
Razem:		859	91

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹¹

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹²
Razem:				

nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹³

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Administrative Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	16
Commercial Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	16
Civil Procedure	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	19
Constitutional Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	12
Criminal Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	16

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹² Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Tax Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	20
Roman Law	ćwiczenia	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	11
Administrative Science	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	9
Fundamentals of Business Law and Public Procurement Law	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	10
Criminalistics	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	13
Family Law	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	10
Human Rights	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	11
Labour Law and Social Security	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	13
Public Finance Law	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	14
Contemporary Political Systems	ćwiczenia	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	11
Latin Legal Terminology	konwersatorium	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	0
American Legal System	konwersatorium	Semestr zimowy	Stacjonarna	Angielski	0
Basics of Foreign Trade	wykład	Semestr letni	Stacjonarna	Angielski	0
Basics of Foreign Trade	wykład	Semestr letni	Niestacjonarna	Angielski	0